

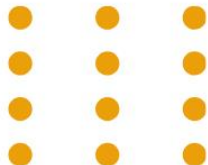

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І
РАДІОМОВЛЕННЯ

ЗВІТ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ

2023

**НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ**

 webportal.nrada.gov.ua

 nrada@nrada.gov.ua

 +380 44 278-75-75

 01601, Київ, вул. Прорізна, 2

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ	4
ПЕРЕДМОВА	5
1. ПРО НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ	12
2. ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ	17
2.1. Підсумки ліцензування у звітному періоді	17
2.2. Підсумки реєстрації медіа у звітному періоді	25
2.3. Реєстрація іноземних лінійних медіа	31
3. ПРАВОВА РОБОТА НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ	33
3.1. Розроблені і затверджені нормативно-правові акти Національної ради	33
3.2. Інформація про виконання суб'єктами у сфері медіа вимог щодо розкриття інформації про структуру власності	38
3.3. Стан дотримання вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах суб'єктів у сфері медіа	38
4. РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ МОВЛЕННЯ	40
4.1. Результати моніторингу щодо наявності в медіа ксенофобії	40
4.2. Результати моніторингу програм лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) стосовно виконання вимог Закону України «Про медіа» щодо частки програм державною мовою	42
4.3. Результати моніторингу програм лінійних аудіальних медіа (радіомовників) стосовно виконання вимог Закону України «Про медіа» щодо обсягу пісень українською мовою та частки ведення програм державною мовою	44
4.4. Результати моніторингу трансляції телерадіомовниками дитячих програм та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію	45
4.5. Результати моніторингу програм лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) щодо частки національного продукту	47
4.6. Результати моніторингу програм лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) щодо частки європейського продукту	49
4.7. Результати моніторингу розповсюдження чи демонстрування суб'єктами у сфері медіа творів, розповсюдження яких заборонено законодавством про кінематографію	49
4.8. Аналіз доступу до інформації осіб з інвалідністю	50
4.9. Результати моніторингу дотримання Правил ведення мовлення телерадіоорганізаціями у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті	52
4.10. Результати моніторингу гендерного балансу в медіа	53
4.11. Результати моніторингу технічних параметрів лінійних аудіовізуальних медіа, що здійснюють трансляцію через супутниковий ретранслятор	55
4.12. Інформація щодо Переліку аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора	58
4.13. Результати моніторингу наявності в медіа дезінформації	59
4.14. Результати моніторингу дотримання медіа вимог Закону України «Про рекламу»	62
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ)	64
6. СТАН ВИКОРИСТАННЯ КАНАЛІВ МОВЛЕННЯ І БАГАТОКАНАЛЬНИХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ	70

6.1.	Телевізійне мовлення (аналогове, цифрове)	70
6.2.	Розбудова загальнонаціональної цифрової мережі МХ-7	72
6.3.	Радіомовлення з використанням радіочастотного спектра	73
6.4.	Розвиток ефірних каналів і мереж мовлення	73
6.5.	Дозволи на тимчасове мовлення під час воєнного стану. Заходи щодо протидії розповсюдженню ворожого мовлення і відновлення вітчизняного мовлення	77
6.6.	Канали мовлення без використання радіочастотного спектра. Доступ до пакетів теле- і радіоканалів	79
6.7.	Забезпечення безперервного доступу користувачів до суспільно важливої аудіовізуальної інформації (універсальний медіа-сервіс)	80
6.8.	Стан каналів Суспільного мовлення в період воєнного стану	81
7. РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ		84
7.1.	Стан розгляду звернень і скарг, що надійшли до Національної ради за звітний період	84
7.2.	Проведені за участі представників Національної ради публічні заходи з місцевими органами влади, державними установами, громадськістю	87
7.3.	Про Громадську раду при Національній раді	87
8. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН СПІЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ МЕДІА		89
9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО		93
10. ВІДОМОСТІ ПРО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ, розпорядником яких є Національна рада, кошти, що надійшли як плата за видачу ліцензій, реєстрацію та інші надходження, оцінка фінансового і матеріально-технічного забезпечення діяльності Національної ради		98
11. ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ ПЕРІОД		101
ДОДАТКИ		105

Шановні співвітчизники, колеги, медіаспільното!

Ви тримаєте в руках перший Звіт про діяльність Національної ради, який ми підготували відповідно до нового медійного законодавства, адже 31 березня 2023 року набув чинності Закон України «Про медіа».

Ми багато говорили про необхідність оновлення законодавства, про важливість поширення дії закону поза межі традиційних засобів – радіо і телебачення, і нарешті спектр регулювання медіа в Україні відповідає розвитку інформаційних технологій, європейським тенденціям і повністю імплементує Аудіовізуальну директиву, завдяки чому реформа медійного законодавства отримала найвищі оцінки наших європейських партнерів.

У Звіті ви не знайдете емоцій, бо це – офіційний документ. Він – про події і цифри, про частоти і відсотки. Та водночас – він про людей, про українців і українок, про медійну індустрію, яка 2023 року всупереч війні встояла і почала відновлюватися. Сподіваюся, читаючи його, ви побачите роботу десятків тисяч медійників і відчуєте причини нашої впевненості у невідворотності Перемоги.

З повагою,

Ольга ГЕРАСИМ'ЮК
Голова Національної ради

ПЕРЕДМОВА

Місія Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада, медіарегулятор, регуляторний орган, регулятор) була визначена одразу після повномасштабного воєнного вторгнення РФ на територію України 24 лютого 2022 року – наполеглива боротьба з дезінформацією і пропагандою ворога, зокрема і на міжнародному рівні, консолідація і підтримка мовників, впровадження європейських стандартів у практику регулювання. 2023 року зусилля медіарегулятора спрямовувалися на продовження і посилення цієї роботи, а також на якнайшвидшу імплементацію нових положень Закону України «Про медіа».

Війна та її вплив на медіа

Війна стала частиною життя кожного з нас, і важливо, щоб кожен крок наших воїнів, що спрямований на захист країни, мав підтримку надійного тилу. І хоч Національна рада, як і вся країна, намагається зміцнити тил, щоб Збройні сили України вірили і щоденно відчували цю підтримку й міцну опору, вона також стоїть на передовій інформаційної війни. Ми маємо відчутні досягнення на цьому полі, однак ворога до кінця не подолано. Він знаходить нові форми, методи і засоби, аби просувати свою криваву політику, обманом, підкупом і змовами впливаючи на увесь світ. Медіарегулятор на всіх міжнародних майданчиках повідомляє про наслідки інформаційних атак, реальні загрози, звертається до медіарегуляторів, супутникових платформ про необхідність блокування кремлівської пропагандистської машини. Боротьба, що точиться в інформаційному полі, не може скасувати постійних обстрілів українських міст, від яких щоденно гинуть цивільні люди, діти, руйнуються об'єкти інфраструктури та зазнає катастрофічних збитків бізнес. Від ворожих дій надзвичайно постраждала інфраструктура українських телерадіомовників, їхні збитки насамперед пов'язані з втратою і знищенням високовартісного передавального обладнання. Станом на кінець 2023 року загальна сума втрат такого обладнання у дев'яти областях становила близько 7 мільйонів гривень.

Збитки медіа вимірюються не лише втратою обладнання та приміщень, адже гинуть журналісти та інші представники медіа. Найсвіжіша статистика людських втрат надзвичайно сумна і промовиста. За останніми даними, від початку повномасштабного вторгнення від рук рашистів загинуло 70 медійників. До того ж медіа переживають фінансові труднощі через різке зменшення надходжень від реклами та спонсорів. У багатьох, особливо локальних медіа виникла значна заборгованість перед операторами телекомунікацій, призупинені виплати за авторськими та суміжними правами. Однак варто наголосити, що 2023 року, за статистичними даними, ринок медійної реклами став зростати. Сприятливі умови ефірів медіа, які через брак коштів стали менше виробляти власного продукту, покликана платформа «Media Change Ukraine». Вона працює вже понад чотири роки і дає українським медіа змогу обмінюватися контентом та підтримує їх в умовах обмеженого фінансування і складнощів із оновленням програмних сіток.

Консолідація зусиль світу в боротьбі з російською пропагандою і дезінформацією

Щоб успішно боротися з російською всюдисущою пропагандою у світі, потрібна згуртована й узгоджена позиція та координація всіх державних інституцій в Україні. Для Національної ради, як і в попередні роки, боротьба з російською пропагандою та дезінформацією була одним із пріоритетних завдань. Так, після підготовчої роботи у жовтні 2023 року керівники медіарегуляторів Латвії, Литви, Польщі, Румунії та України у Варшаві підписали Декларацію про співпрацю і взаємну підтримку в боротьбі з дезінформацією, яка

засвідчила наміри п'ятьох європейських регуляторів докладати спільних зусиль для боротьби з дезінформацією на національному та міжнародному рівнях.

Разом із Центром протидії дезінформації при Раді національної безпеки та оборони України фахівці регулятора аналізували дані про російську дезінформацію та маніпуляції і публікували на офіційному вебсайті «Дайджест мови ненависті російських пропагандистів». Також спеціалісти Національної ради готували аналітичні матеріали, які спростовували дезінформацію російських та іноземних медіа щодо депортації українських дітей та підриву Каховської ГЕС. Ці матеріали були передані правоохоронним органам для розслідування злочинів російських загарбників в Україні.

У рамках особливостей правового регулювання діяльності медіа в умовах збройної агресії Національна рада виконувала свої обов'язки з урахування розділу IX Закону України «Про медіа». Зокрема, були введені обмеження діяльності іноземних лінійних медіа, що пов'язані з росією. Крім того, реалізовано комплекс заходів, спрямованих на внесення сервісів до Переліку аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора. До цього Переліку серед інших потрапили популярні в Україні піратські вебсайти ИВИ (IVI), Filmix, HD REZKA тощо.

2023 року Національна рада окреслила для себе і напрям роботи, спрямований на інформаційну деокупацію Криму. На окупованих кримських теренах, де ворог прагне стерти українську та кримськотатарську ідентичність, є потреба в чітких і правдивих меседжах. Медіарегулятор, плануючи першочергові дії на визволених територіях, призначив представником Національної ради в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі Володимира Ляшенка. У звітному періоді представник налагодив регулярну співпрацю з органами влади, місцевим самоврядуванням та громадськістю Криму. Разом вони об'єдналися, щоб протистояти дезінформації та пропаганді окупантів, відстоюючи право кримців на вільне й чесне слово. У межах цієї співпраці представник Національної ради брав участь в експертних обговореннях із питань формування державної інформаційної політики та заходах із питань когнітивної деокупації Криму. Ця діяльність є важливою з огляду на реалізацію стратегії повернення контролю України над інформаційним простором окупованих територій.

Реформа медійної сфери України

Визначальною подією для медіагалузі 2023 року стало набуття чинності Законом України «Про медіа» (далі – Закон), який був ухвалений Верховною Радою України у грудні 2022-го. Новий Закон поставив перед регулятором важливе завдання – імплементація в український медійний простір законодавчих норм Директиви Європейського Союзу (далі – ЄС) про аудіовізуальні медіапослуги, а також стандартів Ради Європи. Закон ухвалений з урахуванням реалій розвитку інформаційних технологій і закладає міцний фундамент для функціонування не тільки традиційних телевізійних і радіомовників, а й регулює онлайн- і друковані медіа, провайдерів аудіовізуальних сервісів, провайдерів платформ спільного доступу до відео, аудіовізуальні медіа-сервіси на замовлення (IPTV, OTT, VOD), постачальників електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра. Реформа медійного законодавства, що була однією із семи вимог до України на шляху її членства в Європейському Союзі, незважаючи на воєнні виклики в Україні, успішно стартувала. Національна рада, що підтримувала її на всіх етапах, докладає максимум зусиль, аби цей процес був ефективним.

Аналізуючи поступ України щодо виконання зобов'язань, представники Європейської Комісії позитивно оцінили впровадження цієї реформи в Україні. У підсумковому документі

за результатом проведеного саміту Україна – ЄС від 03.02.2023 відзначено дві сфери, де, на їхню думку, є найкращі результати. Це – робота антикорупційних інституцій та приведення медіазаконодавства України у відповідність до законодавства ЄС щодо аудіовізуальних медіапослуг.

Реалізація медіареформи є поетапним процесом, який втілюється поступово. Загалом 2023 рік став важливим і відповідальним для обох сторін медіасфери – і регулятора, і індустрії, – адже впроваджено нові процедури. Упродовж року ухвалено 21 нормативно-правовий акт, кожен із них мав етап громадського обговорення та наступного погодження із зацікавленими сторонами. За результатами таких обговорень підготовлено та опубліковано на вебсайті регулятора підсумкові роз'яснювальні документи щодо поданих пропозицій і зауважень, їх схвалення чи відхилення. Це свідчить про відкритість і прозорість роботи регулятора та партнерський підхід у процесі запровадження нововведень.

Крім співпраці з індустрією над оновленням медійного законодавства, в тому числі підзаконних нормативно-правових актів, регулятор активно проводив роз'яснювальну роботу щодо окремих законодавчих положень:

- ❖ підготовлено й оприлюднено на офіційному вебсайті аналітичні матеріали щодо застосування окремих новел Закону, в тому числі щодо подання ліцензійних/реєстраційних документів, створення органів спільного регулювання, реформування комунальних телерадіоорганізацій у публічні місцеві медіа та інших актуальних питань, які цікавили медіа;
- ❖ члени Національної ради та представники в областях брали участь у різноманітних семінарах, нарадах, ефірах, де розповідали про нові норми медійного законодавства, відповідальність медіа перед суспільством, надавали пояснення та інформували про роль регулятора в цих процесах. За звітний період проведено понад 150 подібних заходів, надано близько 100 коментарів в ефірі та на сторінках аудіовізуальних, друкованих і онлайн-медіа.

Упродовж звітного періоду медіарегулятор працював також над вдосконаленням Закону України «Про медіа», враховуючи практику його застосування на початкових етапах. Це відображено у відповідних змінах до нього.

Імплементация європейської Директиви про аудіовізуальні медіапослуги в українське медійне законодавство торкнулася і Закону України «Про рекламу», який також був оновлений законодавцями. Національна рада провела кілька обговорень із представниками громадськості та погодила низку пропозицій до рекламного законодавства. У підсумку в ньому змінено застарілу термінологію, що не відповідає умовам ринку. Серед інших нововведень – поява поняття «продакт-плейсмент» і регулювання використання такої форми реклами в аудіовізуальних продуктах. Також розширилася можливість спонсорювання: якщо раніше дозволялося називати лише бренд спонсора, то тепер це може бути і товар, однак без наведення його докладних характеристик. Відповідно до оновленого законодавства під регулювання потрапила інтернет-реклама, окрема стаття регулює рекламу на платформах спільного доступу до інформації та відео, були уточнені положення щодо соціальної реклами, змінився підхід до квотування реклами тощо.

Взаємодія з державними органами та громадськістю

2023 року Національна рада поглиблювала співпрацю з органами державної влади та громадськими об'єднаннями з метою утвердження в Україні головних демократичних принципів, що стосуються дотримання основоположних прав і свобод людини, свободи

слова та вільного вираження думок, гендерної рівності, недискримінації осіб і груп осіб за різними ознаками.

З метою недопущення в медіа висловлювань, що розпалюють ненависть, ворожнечу чи підбурюють до дискримінації, медіарегулятор упродовж року провів низку консультацій із представниками громадськості та державних органів, що опікуються питаннями дотримання прав людини. Підсумком спільної роботи стали напрацювання щодо визначення критеріїв до інформації, яка розпалює ненависть і ворожнечу. Зокрема опрацьовано матеріали щодо антисемітизму, ромофобії, ісламофобії, утисків щодо кримськотатарського народу, ЛГБТК-спільнот, людей з інвалідністю. Проведено обговорення релігійної тематики з представниками різних церков.

Враховавши цей досвід, Національна рада започаткувала довгостроковий проєкт «Компетентні медіа – демократичне і толерантне суспільство». Його метою є просвітницька місія. Він передбачає діалог між регулятором, медіа і громадянським суспільством задля утвердження рівності, толерантності, плюралізму та відповідальності. Проведено три публічні обговорення, учасниками яких стали представники загальнонаціональних, регіональних і місцевих медіа, у середньому близько 80 осіб на кожному заході. Цей проєкт триватиме і в наступному періоді.

Упродовж звітнього року Національна рада узгоджувала певні напрями діяльності та підписала меморандуми про співпрацю з:

- ❖ Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (з метою забезпечення додержання прав і свобод людини та громадянина і поваги до них, а також забезпечення прозорості, незалежності й законності діяльності всіх суб'єктів у сфері медіа);
- ❖ Національним агентством з питань запобігання корупції (з метою обміну інформацією, що спрямована на вдосконалення санкційної політики в Україні);
- ❖ громадською організацією «Центр медіареформи» (StopFake) (задля створення механізмів, які сприятимуть поширенню суб'єктами у сфері медіа об'єктивної та достовірної інформації, а також для забезпечення захисту інформаційного простору України від поширення інформації, що може бути загрозливою для суспільного інтересу та української державності в цілому);
- ❖ Всеукраїнською радою церков і релігійних організацій (щодо протидії поширенню інформації, що розпалює ненависть, ворожнечу чи жорстокість до окремих осіб чи груп осіб за національною, расовою чи релігійною ознаками, та інформації, яка підбурює до дискримінації чи утисків щодо окремих осіб і груп осіб на основі релігії та вірувань, етнічного та соціального походження, громадянства, раси, віку, інвалідності або за іншою ознакою).

Міжнародна співпраця

На міжнародній арені діяльність Національної ради була спрямована на об'єднання зусиль світової спільноти для протидії російській пропаганді, донесення інформації про участь медіа в злочинах, що їх чинить росія в Україні, обмін досвідом з іноземними медіарегуляторами, вивчення кращих практик регулювання діяльності у сфері медіа тощо. Упродовж року медіарегулятор співпрацював з такими міжнародними інституціями, як Рада Європи, Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Європейська платформа регуляторних органів (EPRA), ЮНЕСКО, Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ), Група європейських регуляторів аудіовізуальних медіапослуг (ERGA), а також відповідними структурами Європейського Союзу. У грудні 2023 року Національна рада, як український регулятор медіасфери, отримала запрошення до роботи в ERGA у статусі спостерігача.

Упродовж звітного року регулятор поглибив співпрацю з п'ятьма іноземними медіарегуляторами, а саме: британським (Ofcom), польським (KRRiT), французьким (ARCOM), литовським (RTCL) та бельгійським (VRM). Як зазначалося вище, з п'ятьма регуляторними органами підписано Декларацію про співпрацю у сфері боротьби з дезінформацією.

Стратегія діяльності регулятора

23 листопада 2023 року регулятор вперше затвердив Стратегію діяльності на 2024 – 2026 роки. Цей документ визначив візію, місію, цінності медіарегулятора, його основні цілі та завдання на наступні три роки.

Цілі Стратегії спрямовані на:

- ❖ підвищення ефективності роботи регулятора;
- ❖ захист інформаційного простору від впливу держави-агресора;
- ❖ синхронізацію законодавчих процесів України і Європи;
- ❖ підвищення обізнаності суспільства про діяльність медіарегулятора;
- ❖ посилення заходів із захисту прав дітей;
- ❖ зменшення проявів дискримінації в медіа;
- ❖ налагодження ефективної роботи органів співрегулювання;
- ❖ підвищення рівня фахового діалогу медіа і держави, суспільства і медіа;
- ❖ підвищення медіаграмотності суспільства;
- ❖ розвиток каналів мовлення;
- ❖ стимулювання розвитку конкурентного медіасередовища;
- ❖ підсилення суб'єктності України на міжнародній арені та інші.

Для окреслення деталізованих заходів із досягнення цілей Стратегії Національна рада розробила План реалізації Стратегії на 2024 рік (затверджений медіарегулятором 25 січня 2024 року). План містить не лише конкретні кроки (заходи), які зробить Національна рада, а й індикатори та оцінку їх виконання. Про реалізацію відповідних заходів регулятор інформуватиме громадськість і медіа в щорічних звітах. Це дасть змогу не лише оцінювати роботу медіарегулятора, а й у разі необхідності вносити зміни до Стратегії з метою її вдосконалення.

Регулювання та розвиток мереж мовлення

У зв'язку з оновленням медійного законодавства процедура ліцензування залишилася обов'язковою для аудіовізуальних, аудіальних медіа (лінійні медіа) і постачальників електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра. Інші суб'єкти підлягають обов'язковій або добровільній реєстрації. Обов'язкову реєстрацію мають проходити аудіовізуальні та аудіальні медіа (нелінійні медіа-сервіси), провайдери аудіовізуальних послуг та провайдери платформ спільного доступу до відео. Добровільною реєстрація залишилась для друкованих та онлайн-медіа, однак під час дії правового режиму воєнного стану реєстрація друкованих медіа є обов'язковою.

Серед тих суб'єктів у сфері медіа, які вперше потрапили у сферу регулювання Національної ради, у 2023 році було зареєстровано 1056 друкованих медіа і 204 онлайн-медіа. Провайдерів платформ спільного доступу до відео не було зареєстровано жодного. Примітно, що як онлайн-медіа реєструвалися і власники сторінок та каналів у соціальних мережах. Загалом як онлайн-медіа були зареєстровані 163 вебсайти, 9 сторінок у мережі Facebook, 8 telegram-каналів, 14 youtube-каналів, 6 сторінок в Instagram і 2 – у мережі TikTok, а також по 1 каналу у Viber та Whatsapp.

Задля розвитку телерадіопростору 2023 року було введено в експлуатацію ефірну багатоканальну електронну комунікаційну мережу МХ-7. Проведення конкурсу на отримання ліцензії на постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра у цій мережі дало поштовх черговому етапу реформи медіасфери і ліцензуванню нових лінійних аудіовізуальних сервісів.

Органи спільного регулювання

Унікальним інструментом, який запровадив Закон України «Про медіа», є створення органів спільного регулювання. Вони покликані налагодити партнерські відносини регулятора й індустрії в частині роботи над кодексами (правилами) створення та поширення інформації. У майбутньому кодекси визначатимуть вимоги до змісту інформації, що поширюється медіа, і водночас слугуватимуть запобіжником для недопущення з боку регулятора цензури і утисків свободи слова. Суб'єкти у сфері медіа самостійно у своєму Статуті визначатимуть правила діяльності органів спільного регулювання, медіарегулятор покликаний координувати процес їх створення. Також представники Національної ради входитимуть до робочих груп зі створення критеріїв і кодексів, які потім затверджуватимуться на засіданнях медіарегулятора. Крім того, Національна рада затверджуватиме не менше ніж половину представників експертних колегій, що будуть створюватися для розгляду окремих випадків поширення інформації.

У грудні 2023 року Національна рада розпочала процес створення органів спільного регулювання. Закон передбачає формування таких органів у п'яти сферах, однак регулятор отримав ініціативні звернення про створення лише у трьох. Таким чином, були сформовані три робочі групи у сфері аудіовізуальних медіа-сервісів, аудіальних медіа-сервісів, а також онлайн-медіа.

Тематичні моніторинги і перевірки

На виконання Закону України «Про медіа» 2023 року медіарегулятор систематично проводив моніторинги щодо:

- ❖ частки програм та обсягу пісень державною мовою;
- ❖ частки національного та європейського продукту;
- ❖ дотримання правил ведення мовлення у дні пам'яті і жалоби;
- ❖ доступу до інформації осіб з інвалідністю;
- ❖ гендерного балансу в медіа тощо.

У III кварталі звітного періоду відновилося проведення перевірок суб'єктів у сфері медіа. У разі виявлення незначних відхилень Національна рада здебільшого застосовувала такий захід реагування, як припис, щоб вказати на наявні порушення законодавства і застерегти медіа від подібних порушень надалі.

Медіарегулятор працював над утвердженням гендерної рівності в медіа, оскільки в час війни це питання також потребувало уваги. Упродовж 2023 року Національна рада у співпраці з українськими науковцями оновила методологію гендерного моніторингу з урахуванням тематики війни. Остаточну версію методології підготовлено та оприлюднено в грудні 2023 року.

Також було проведено галузеве дослідження гендерного профілю українських медіа. Воно стало першою в історії України спробою оцінити, якими є наші медіа в гендерному розрізі і чи наближають вони українське суспільство до міжнародних стандартів недискримінаційності.

Зміни, що відбулися 2023 року в медіасфері України, не тільки наблизили українське медіазаконodawство до європейського, а й значною мірою врахували сучасні світові тенденції розвитку інформаційної галузі. Реалізація медійної реформи засвідчила, що її запеклі критики не мали рації у своїх безпідставних нападах і звинуваченнях. Стрімкий розвиток цифрових технологій у світі вимагає постійних удосконалень регулювання, серед них – перенесення в українське правове поле актів Європейського Союзу про цифрові послуги та ринки. Національна рада й надалі працюватиме для впровадження ефективних механізмів, що спроможні забезпечити розвиток ринку, високий стандарт якості в діяльності суб'єктів у сфері медіа та свободу слова в українському медіапросторі.

1. ПРО НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення – незалежний постійно діючий колегіальний державний орган, що здійснює державне регулювання, нагляд та контроль у сфері медіа. Регуляторний орган виконує покладені на нього обов'язки відповідно до Конституції України, Закону України «Про медіа», інших законів України і нормативно-правових актів.

До складу Національної ради входять вісім осіб: чотири обрані Верховною Радою України і чотири призначені Президентом України.

Наразі членами і членкинями Національної ради є:

- ❖ **Бурмагін Олександр Олександрович** (постанова Верховної Ради України від 15 грудня 2021 року № 1956-IX);
- ❖ **Герасим'юк Ольга Володимирівна** (постанова Верховної Ради України від 15 грудня 2021 року № 1958-IX);
- ❖ **Зіневич Юрій Михайлович** (Указ Президента України від 5 березня 2020 року № 67/2020);
- ❖ **Коваль Валентин Юрійович** (Указ Президента України від 5 березня 2020 року № 68/2020);
- ❖ **Ніцко Олена Анатоліївна** (Указ Президента України від 15 квітня 2020 року № 147/2020);
- ❖ **Онопрієнко Максим Валентинович** (постанова Верховної Ради України від 30 травня 2019 року № 2730-VIII);
- ❖ **Руденко Тетяна Сергіївна** (Указ Президента України від 12 травня 2020 року № 171/2020);
- ❖ **Черниш Олег Миколайович** (постанова Верховної Ради України від 15 грудня 2021 року № 1957-IX).

Головою Національної ради є Ольга Герасим'юк, першим заступником голови – Валентин Коваль, заступником голови – Олег Черниш, відповідальною секретаркою – Олена Ніцко.

Для виконання покладених на регуляторний орган обов'язків діє апарат Національної ради, який у 2023 році налічував 330 штатних одиниць, його очолює керівник апарату Євген Перелигін.

Працівники Національної ради упродовж звітнього періоду систематично підвищували рівень професійної компетентності відповідно до індивідуальних програм підвищення рівня професійної компетентності/індивідуальних програм професійного розвитку. Зокрема, 198 державних службовців пройшли навчання за такими програмами підвищення кваліфікації:

- ❖ короткострокові програми: ефективна комунікація та взаємодія в органах публічної влади, управління ефективністю та розвиток людських ресурсів, цифрова грамотність, комунікація та взаємодія, управління персоналом, ділова українська мова в публічному управлінні, європейська інтеграція, гендерна політика в Україні, роль публічної служби у протистоянні інформаційній війні, актуальні питання публічної служби в умовах змін, дотримання прав людини та протидія дискримінації, комунікація в публічному управлінні (мовно-психологічний аспект), ведення переговорів та мистецтво презентації (ділова риторика, публічний виступ), службове листування, етичні засади публічної служби тощо;

- ❖ загальні професійні (сертифікатні) програми для державних службовців, які займають посади державної служби (не рідше як один раз на три роки): права людини, розвиток персональної ефективності, управління змінами, які відбуваються у сфері державної служби, стратегічне управління в умовах змін.

Показник виконання індивідуальних програм професійного розвитку державними службовцями в апараті Національної ради складає 99%.

Окрім цього, 184 працівники Національної ради пройшли курс «Медіаграмотність», наданий освітньою платформою ГО «Центр Медіареформ», StopFake та Могиллянською школою журналістики НаУКМА.

У рамках співпраці з Вищою школою публічного управління працівники Національної ради підвищували рівень володіння англійською мовою в публічному управлінні, пройшовши навчання за загальною професійною (сертифікатною) програмою. Така співпраця триває вже третій рік і спрямована на розвиток ключових компетенцій в умовах інтеграції та глобалізації, а також реалізації положень Стратегії сталого розвитку України в межах «Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі». Ці навчальні програми передбачають також посилення інституційної спроможності національного регулятора, який постійно провадить міжнародні стратегічні комунікації, та сприяють більшій представленості фахівців України на міжнародних майданчиках сфери медіа.

Працівники Національної ради підвищували кваліфікацію за загальною короткостроковою програмою «Англійська мова для публічних службовців». Цей онлайн-курс із вивчення англійської мови державними службовцями розроблено і впроваджено однією з найбільших у світі міжнародних освітніх організацій EF Education First. Онлайн-курс розміщено на платформі онлайн-школи англійської мови: [EF English Live](#).

П'ять працівників Національної ради мобілізовані на військову службу і є військовослужбовцями Збройних сил України (далі – ЗСУ). Впродовж звітного періоду четверо з них були нагороджені Почесною грамотою Національної ради за високий професіоналізм та активну громадянську позицію, особистий внесок у боротьбу проти військової агресії ворога, а також з нагоди свята – Дня захисників і захисниць України.

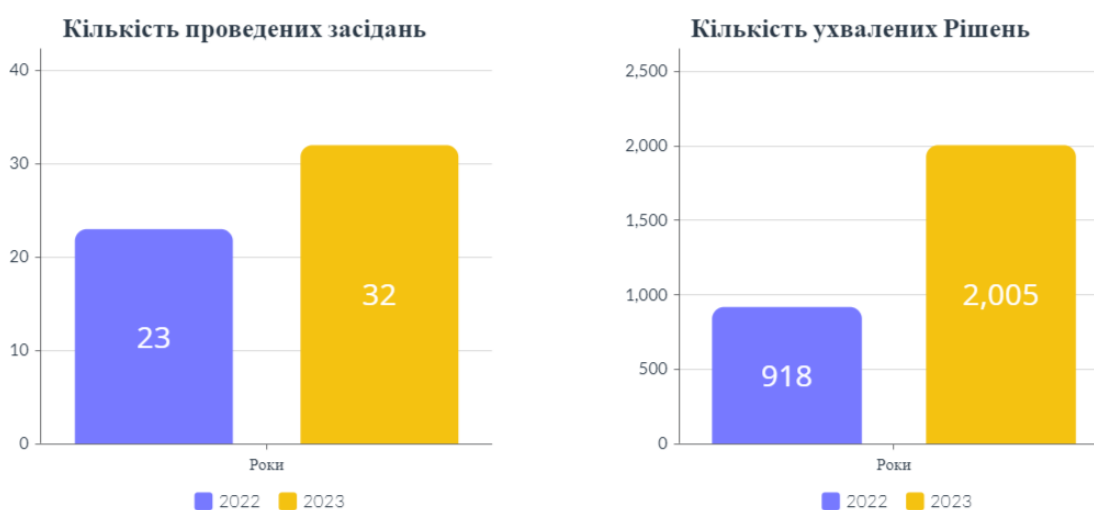
З метою інформування суспільства та суб'єктів у сфері медіа про свою діяльність Національна рада активно використовувала власний вебсайт і сторінки у соціальних мережах - Facebook, X (колишня назва Twitter) і YouTube. Упродовж року було підготовлено та опубліковано **636** повідомлень, а також низку матеріалів, що надавали роз'яснення суб'єктам у сфері медіа щодо положень Закону України «Про медіа». Зокрема, для медіа була викладена інформація, як зареєструватися, які документи необхідно подавати для проходження процедури реєстрації різними видами медіа, які особливості сплати реєстраційного збору, про вимоги Закону до іноземних лінійних медіа тощо.

Упродовж 2023 року голова, члени Національної ради і представники медіарегулятора в областях надали **68** інтерв'ю у ефірах на телеканалах і радіо. З метою висвітлення діяльності представників Національної ради в областях запроваджено рубрику із дайджестом новин з різних куточків України під назвою «Національна рада: Регіональний вимір».

Інформація про участь голови, заступників голови і членів Національної ради у міжнародних заходах постійно висвітлювалась на офіційному вебсайті Національної ради у топ-новинах та в рубриці «[Міжнародна діяльність](#)». За звітний період було опубліковано 74 публікації про участь у міжнародних заходах.

Постійно відбувалося інформування користувачів соціальних мереж Facebook і X про діяльність Національної ради, проведення засідань, заплановані заходи тощо. У 2023 році читачами сторінок Національної ради у соціальних мережах були **8082** користувачів у мережі Facebook і **5177** користувачів у мережі X. Відвідування сторінки в мережі Facebook порівняно з минулим роком виросло на 47,1%.

Упродовж 2023 року на початку кожного онлайн-засідання, які в реальному часі транслювалися на офіційній сторінці регулятора в youtube і на сторінці в соціальній мережі Facebook, голова, заступники голови і члени Національної ради інформували суб'єктів у сфері медіа та громадськість про важливі питання діяльності регуляторного органу. У 2023 році було проведено онлайн-трансляцію **32** засідань Національної ради, опубліковано проекти порядків денних цих засідань і **2005** ухвалених рішень. Показники проведених засідань та ухвалених рішень порівняно з попереднім роком збільшились на 39% і 118% відповідно (23 засідання та 918 рішень у 2022 році).

Упродовж року Національна рада реалізовувала програму «Компетентні медіа – демократичне і толерантне суспільство». Тривала діяльність платформи «Media Change Ukraine».

Програма «Компетентні медіа – демократичне і толерантне суспільство»

Національна рада як єдиний регулятор медіа має унікальний досвід взаємодії і співпраці з компаніями, що діють у сфері медіа. Водночас регулятор не лише розробляє нормативно-правові акти, які унормовують правову діяльність медіа, а й надає додаткові роз'яснення та рекомендації щодо дотримання вимог законодавства і базового формування національної інформаційної політики країни. Такі рекомендації створюються на підставі консультацій та обговорень із представниками найширшого кола громадянського суспільства.

У зв'язку з ухваленням нового Закону відносини регулятора і медіа вийшли на новий рівень, де головною стратегічною метою є побудова правового демократичного інформаційного простору і зміцнення принципів свободи слова в Україні. З метою імплементації законодавчих норм, зокрема статті 36 «Обмеження щодо змісту інформації» Закону, Національна рада 2023 року налагодила ґрунтовну співпрацю з іншими державними органами та громадськими об'єднаннями, що діють у сфері прав людини. Вона була спрямована на опрацювання матеріалів і визначення інформації, яка може бути дискримінаційною до осіб чи груп осіб на основі етнічного і соціального походження,

громадянства, раси, релігії та вірувань, віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності або за іншою ознакою.

У період із березня по вересень 2023 року було проведено 8 робочих зустрічей, а згодом подальших обговорень у режимі онлайн, із представниками таких державних органів і громадських об'єднань. Розглядалися такі теми, як антисемітизм, ромофобія, ісламофобія, упередження до кримськотатарського народу, дискримінація за релігійною належністю, за ознаками інвалідності, сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності. Йшлося і про налагодження належної комунікації з ветеранами війни. Спільно було напрацьовано критерії до мови ненависті та чутливої тематики, окреслено стереотипні уявлення й судження, стигматизаційні висловлювання і зображення, що ображають почуття окремих людей чи окремих спільнот. У фокус обговорення потрапили також питання контексту, сатири, гумору тощо. Згодом усі ці напрацювання будуть передані органам співрегулювання для підготовки кодексів.

Національній раді було важливо не лише напрацювати критерії до інформації, що може бути визнана як дискримінаційна. Регулятор ставив собі за мету всім разом споглянути на проблеми, які існують не лише в Україні, а й у всьому світі. Проаналізувати їх під кутом того, які практики є успішними, а які треба викоринювати.

Робота з громадськістю мала кінцевою метою досягти зменшення порушень в інформаційному просторі й визначити правила гри між медіа та регулятором щодо запобігання в медіа дискримінації до окремих спільнот. Розпочавши її, медіарегулятор під час обговорень зауважив, що фактично всі спільноти наголошували на тому, що між ними й медіа майже немає діалогу. Це спонукало Національну раду до започаткування окремого проекту – «Компетентні медіа – демократичне і толерантне суспільство». Він сприятиме такому діалогу й розвиватиме медіаосвіту і медіаграмотність у середовищі самих медіа.

У рамках проекту упродовж вересня - грудня в інформаційній агенції Укрінформ було організовано публічні обговорення щодо запобігання в медіа проявам мови ворожнечі й дискримінації до людей з інвалідністю, до осіб за етнічною, національною та релігійною ознаками, за ознаками сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності. У них взяли участь понад триста представників і представниць усіх категорій медіа – загальнонаціональних, регіональних і місцевих аудіовізуальних й аудіальних компаній, друкованих медіа, онлайн-медіа. Вони мали змогу почути представників і представниць різних спільнот, які на конкретних прикладах і медійних історіях показали, які стереотипи, яка лексика чи зображення можуть ображати, пригнічувати чи дискредитувати людей. Особливо було звернено увагу на термінологію, яку не варто вживати, на етику спілкування, відповідальність журналістів чи редакторів за кожний інформаційний матеріал на чутливу тематику. Йшлося про необхідність повсякчас поглиблювати медіазнання, дізнаватися про нові інформаційні виклики, пам'ятати про повагу й толерантне ставлення і до суб'єкта інформації, і до аудиторії.

Окрім того, під час публічних обговорень учасники мали змогу почути про кращі практики окремих медіа, зокрема АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України (далі – АТ «НСТУ»), Суспільне мовлення, суспільний мовник), «Starlight Media», які розвивають власні саморегулятивні механізми для того, аби в їхніх інформаційних програмах, професійних колективах не було жодної дискримінації.

Медіарегулятор і в наступний період проводитиме заходи в рамках цього проекту і сподівається, що взаємообмін досвідом та практичними прикладами між регулятором, представниками медійних компаній і громадськістю сприятиме не лише виконанню законодавчих вимог, удосконаленню й уточненню документів, що створюються

Національною радою та розроблятимуться органами спільного регулювання, а й утвердженню в країні демократичних принципів толерантності, поваги і довіри.

Проект «Media Change Ukraine»

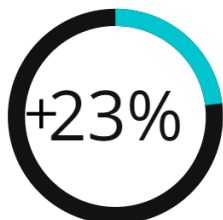
Уже чотири роки, відколи почав реалізовуватися проєкт «Media Change Ukraine». У контексті воєнного стану цей проєкт набув величезної актуальності для мовників, які стикаються з обмеженим фінансуванням для запуску нових ініціатив і відчують складність з оновленням своєї програмної сітки новими медіапродуктами. Платформа ні на день не припиняла функціонувати як засіб поширення контенту для українських мовників, і станом на кінець 2023 року проєкт налічує:

- ❖ 254 зареєстрованих учасники;
- ❖ 275 одиниць телевізійного і радіоконтенту, яким поділилися учасники бази (окрім того, контентом для ефірів ділилися й не зареєстровані учасники). Наприклад, упродовж року до бази були додані патріотичні та інформаційні ролики, кліпи і концерти;
- ❖ 2627+ годин телевізійного контенту;
- ❖ 2717+ опрацьованих заявок на отримання контенту.

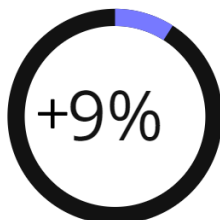
Упродовж 2023 року медіаініціатива сприяла українському волонтерському руху та глядацькій обізнаності щодо дій в екстремальних умовах воєнного часу. Найбільш затребуваними й популярними стали проєкти, присвячені темі надання домедичної допомоги, а також протидії дезінформації.

Порівняно із 2022 роком кількісні показники платформи у звітному періоді зросли:

Кількість учасників

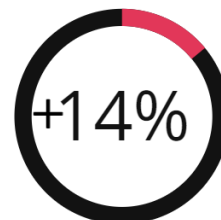
Кількість контенту

Кількість годин

Кількість заявок

2. ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ

2.1. Підсумки ліцензування у звітному періоді

У період з 01.01.2023 по 31.03.2023 відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення», що діяв у визначений період, до Національної ради надійшло 312 заяв щодо ліцензування.

31.03.2023 набув чинності Закон України «Про медіа», і суб'єкти, які провадили свою діяльність у сфері медіа без використання радіочастотного спектра, набули статусу «реєстранта». Статус «ліцензіата» залишився лише в медіа, що використовують радіочастотний спектр (наземне ефірне мовлення), та постачальників електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра. Із 31.03.2023 по 31.12.2023 від суб'єктів у сфері медіа до Національної ради надійшли 444 ліцензійні заяви.

Отже, відповідно до Закону до Національної ради ліцензіати подали:

- ❖ 33 заяви щодо продовження строку дії ліцензії, з них: 27 – радіомовлення, 6 – телевізійне мовлення;
- ❖ 184 заяви щодо внесення змін до Реєстру суб'єктів у сфері медіа (далі – Реєстр) щодо ліцензіатів та умов ліцензії;
- ❖ 25 заяв про анулювання ліцензії, з них: 6 – радіомовлення, 19 – телевізійне мовлення.

Регулятор підбив підсумки 8-ми конкурсів, щодо яких розглянув 163 заяви та ухвалив рішення. З них: 17 – про відмову у допуску до конкурсів, 54 – не визначено переможцями конкурсів, 92 – визначено переможцями конкурсів.

Розглянувши подані документи на своїх відкритих засіданнях, регулятор підбив підсумки і визначив переможців 8-ми конкурсів, а саме:

- ❖ 1 – на отримання ліцензії на постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-7 із загальнонаціональною категорією покриття;
- ❖ 7 – на отримання ліцензії на мовлення, з яких: 5 – на телевізійне мовлення з використанням радіочастотного спектра і 2 – на радіомовлення з використанням радіочастотного спектра.

Конкурс на отримання ліцензії на постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-7 став можливим після набуття чинності Законом.

Під час оголошення цього конкурсу Національна рада враховувала, зокрема, й Програму підвищення обороноздатності і безпеки держави в частині матеріально-технічного забезпечення побудови загальнонаціональної цифрової багатоканальної телемережі МХ-7, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.2021 № 826 (зі змінами).

Учасником конкурсу був один заявник – Концерн радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (далі - Концерн РРТ), м. Київ, якого й визначено переможцем конкурсу. Під час презентації концепцію побудови ефірної цифрової багатоканальної електронної комунікаційної мережі, його представник повідомив, що мережа охоплюватиме понад 90% території України. Також компанія зобов'язалась почати діяльність до 31.01.2024. Крім того, переможцем конкурсу взято на себе такі зобов'язання:

1. Дотримуватися плану побудови ефірної цифрової багатоканальної електронної комунікаційної мережі (етапи і строки введення її в експлуатацію).
2. Дотримуватися рівня рентабельності електронних комунікаційних послуг ефірної цифрової багатоканальної електронної комунікаційної мережі не більше як 15%.
3. Розповсюджувати визначену кількість (до 12 телевізійних програм стандартної чіткості і трьох програм суспільного радіо) каналів ефірної цифрової багатоканальної електронної комунікаційної мережі та перелік суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа, які мають право на мовлення у відповідній ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі. Надавати послуги суб'єктам у сфері аудіовізуальних медіа, які мають право на мовлення у ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі МХ-7, перелік яких визначається Національною радою за підсумками відповідних конкурсів. Послуги для потреб мовлення надавати лише суб'єкту у сфері аудіовізуальних медіа, який отримав ліцензію на мовлення у багатоканальній електронній комунікаційній мережі МХ-7.

Конкурси на мовлення:

1. Черговим конкурсом, результати якого були визначені 16.10.2023, став конкурс на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення в ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі стандарту DVB-T2 (MPEG-4) на 43 телевізійному каналі (далі – ТВК) у м. Калуші Івано-Франківської області з місцевою територіальною категорією мовлення. Умовами ліцензії в частині програмної концепції мовлення було визначено такі параметри:

- ❖ обсяг національного продукту має становити не менше ніж 60 відсотків загального тижневого обсягу мовлення;
- ❖ у загальному обсязі тижневого мовлення не менше ніж 5 відсотків мають становити соціально важливі та інформаційні програми місцевої тематики;
- ❖ здійснювати мовлення без ретрансляції програм інших суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа.

У конкурсі взяли участь два претенденти, які відповідали критеріям чинного законодавства і конкурсним умовам, тому Національна рада визначила ці компанії переможцями. Отже, у м. Калуші Івано-Франківської області отримали ліцензії на мовлення на 43 ТВК Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина» (логотип: «Галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла»), м. Івано-Франківськ, – на 1-й програмі і ТОВ «Телерадіокомпанія Раі» (логотип «РАІ»), м. Бурштин Івано-Франківської області, – на 3-й програмі.

2. Ще одним кроком для зміцнення інформаційної безпеки держави, поширення якісного контенту для глядачів, а також забезпечення сталого функціонування загальнонаціонального державного цифрового мультиплексу МХ-7 став конкурс на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра цієї ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі, оголошений рішенням Національної ради від 20.07.2023 № 532. До конкурсу Національною радою було допущено 9 претендентів: ТОВ «Солар медіа» (логотип «СОНЦЕ»), с. Софіївська Борщагівка Києво-Святошинського району Київської обл.; ПП «Тюсо» (логотип «ТЮСО»), м. Київ; ТОВ «Ісландія» (логотип «ІСЛАНДІЯ» (комбіноване)), м. Буча Київської обл.; ТОВ «Ми-Україна» (логотип «МИ-УКРАЇНА»), м. Київ; ДП «Парламентський телеканал «Рада» (логотип «РАДА»), м. Київ; ТОВ «Дідживан» (логотип «УНІАН 2»), м. Київ; ТОВ «Віжн 2+2» (логотип «ВІЖН 2»), м. Київ; ТОВ «Віжн 3» (логотип «ВІЖН 3»), м. Київ; ТОВ «ТРК «Корисне ТБ» (логотип «СВІТЛО»), м. Київ.

Проведення конкурсу відбулося на відкритому засіданні медарегулятора 31.10.2023. Розгляд презентацій претендентів і визначення переможців конкурсу на отримання ліцензій на мовлення з використанням радіочастотного спектра ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі із загальнонаціональною категорією покриття (МХ-7) проводилось одночасно за участі уповноважених представників усіх названих компаній у порядку надходження заяв. Кожному учаснику було надано рівні можливості для виступу та представлення своїх заяв. Учасниками конкурсу були надані зобов'язання, спрямовані на виконання умов, визначених рішенням Національної ради від 20.07.2023 № 532 «Про оголошення конкурсу на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі із загальнонаціональною категорією покриття (МХ-7)»: обсяг національного продукту не менш ніж 60 відсотків загального тижневого обсягу мовлення, мовлення без ретрансляції програм інших суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа.

Переможці конкурсу на отримання ліцензії на мовлення були визначені відповідно до статті 55 Закону України «Про медіа» з урахуванням низки критеріїв. Зокрема, брали до уваги досвід діяльності учасників конкурсу, запропоновані обсяги поширення національного продукту та обсяги програм для певної аудиторії або певного тематичного спрямування. Заслухавши претендентів, Національна рада визначила 7 переможців:

- ❖ ТОВ «Солар медіа» (логотип «СОНЦЕ»), с. Софіївська Борщагівка Києво-Святошинського району Київської обл.;
- ❖ ТОВ «Ми-Україна» (логотип «МИ-УКРАЇНА»), м. Київ;
- ❖ ДП «Парламентський телеканал «Рада» (логотип «РАДА»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «Дідживан» (логотип «УНІАН 2»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «Віжн 2+2» (логотип «ВІЖН 2»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «Віжн 3» (логотип «ВІЖН 3»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «ТРК «Корисне ТБ» (логотип «СВІТЛО»), м. Київ.

3. Ще одним конкурсом для забезпечення реалізації пріоритетних завдань національної безпеки шляхом функціонування загальнонаціональних мультиплексів став конкурс на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення у ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мережах МХ-1, МХ-2 і МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4), оголошений рішенням Національної ради від 10.08.2023 № 661. Постачальником електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра для цих мереж є ТОВ «Зеонбуд». Умовами конкурсу в частині програмної концепції мовлення було передбачено:

- ❖ обсяг національного продукту має становити не менш ніж 60 відсотків загального тижневого обсягу мовлення;
- ❖ здійснення мовлення без ретрансляції програм інших суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа.

У визначений строк прийому документів на конкурс надійшли заяви від 9 суб'єктів у сфері медіа: ТОВ «Контент менеджмент груп», м. Луцьк Волинської обл., ТОВ «Телеканал СТБ», м. Київ (подано 2 заяви), ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), м. Київ, ТОВ «Хмарочос медіа», м. Київ, ТОВ «Медіамережі», м. Київ, ТОВ «Віжн 1+1», м. Київ, ТОВ «Віжн 4», м. Київ, ТОВ «Стрімлайн медіа», м. Київ, ТОВ «Країна ТВ», м. Київ.

Враховуючи інформацію про досвід діяльності претендентів та презентації учасників, Національна рада визначила переможців конкурсу у мережах МХ-1, МХ-2 та МХ-5. Отже, ТОВ «Віжн 4» (логотип «БІГУДІ»), м. Київ, мовитиме на одному каналі в мережі МХ-1. У мережі МХ-2 переможцями стали: ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV)

(логотип «ICTV 2»), м. Київ; ТОВ «Хмарочос медіа» (логотип «ОЦЕ»), м. Київ; ТОВ «Віжн 1+1» (логотип «1+1 УКРАЇНА»), м. Київ; ТОВ «Стрімлайн медіа» (логотип «МИ-УКРАЇНА+»), м. Київ. ТОВ «Телеканал СТБ» (логотип «Твій серіал» (комбіноване)), м. Київ, отримало право мовити в мережі МХ-5.

4. Найбільшим радіомовним конкурсом звітного року можна назвати конкурс на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних радіоканалах, який було оголошено рішенням Національної ради від 10.08.2023 № 662. На конкурс було виставлено 26 FM-частот у 10 областях України для розвитку місцевих та регіональних мереж. Надійшли 42 заяви від 24 суб'єктів у сфері медіа. Не подано заяв на право мовлення з використанням чотирьох частот: 104,1 МГц у с. Градениці Одеської обл.; 97,9 МГц у смт Лиманському Одеської обл.; 89,8 МГц у с. Постолівці Тернопільської обл.; 91,0 МГц у смт Дворічній Харківської обл.

Претенденти конкурсу мали передбачити у своїх програмних концепціях мовлення, що забезпечуватимуть 100 відсотків тижневого обсягу ведення програм, у тому числі новинно-аналітичних блоків, розважальних програм (ведучими, дикторами радіопрограм) державною мовою. Також було рекомендовано розміщення інформаційних програм регіональної та місцевої тематики. За результатами цього конкурсу у радіопросторі з'явиться радіостанція з контентом спортивного спрямування – ТОВ «Контент менеджмент груп» (позивні Радіо «Конкурент»).

Отже, Національна рада визначила переможців цього конкурсу. Ними стали:

- ❖ у Вінницькій області – ПП «Медіа Дністер» (позивні «Лада»), смт Чечельник (Вапнярка, 106,3 МГц), ТОВ «Медіа інвест ПРО» (позивні «Подільське радіо») м. Ладижин (Іллінці, 96,6 МГц); КП «Радіокомпанія «Місто над Бугом» (позивні «Говорить Вінниця» та фрагмент музичної пісні «Гей вінничани, гей подоляни», Р. Марклевського), м. Вінниця (Козятин, 92,7 МГц);
- ❖ у Волинській області – ТОВ «Контент менеджмент груп» (позивні Радіо «Конкурент»), м. Луцьк (Камінь-Каширський, 96,1 МГц та Любомль, 99,7 МГц);
- ❖ у Житомирській області – ДП «ТРК «Рекорд Коростень» ТОВ «Коростень рекорд ФМ» (позивні New Day), м. Коростень (Звягель, 91,7 МГц);
- ❖ у Івано-Франківській області – ТОВ ТРК «Радіо варта» (позивні «Радіо варта»), м. Косів (Косів, 101,4 МГц) та ТОВ Радіокомпанія «Західний полюс» (позивні «радіо Західний полюс»), м. Івано-Франківськ (Рогатин, 97,5 МГц);
- ❖ у Київській області – ТОВ «Телерадіокомпанія «Можливість»» (позивні «радіо М»), м. Слов'янськ, Донецька область (Київ, 89,4 МГц) і ТОВ «Рекламно-інформаційне агентство «Бліц»» (позивні «Бліц-FM»), м. Біла Церква (Рокитне, 100,3 МГц);
- ❖ у Львівській області – ТОВ «Редакція міської газети «Миколаївські вісті»» (позивні «Радіо Розділля»), м. Миколаїв (Жидачів, 93,0 МГц), ГО «Товариство «Право громади», м. Жовква (позивні «Вільне радіо королівського міста»), м. Жовква (Жовква, 94,0 МГц), ТОВ «Мюзікрадіо» (позивні «Легке та спокійне радіо РЕЛАКС»), м. Київ (Львів, 93,3 МГц), КП Яворівської міської ради «Яворівське радіомовлення» (позивні «Явір ФМ»), м. Яворів (Мостиська, 97,4 МГц), ГО «Медіа фронт» (позивні «Янтарне ФМ»), м. Новояворівськ (Новояворівськ, 97,6 МГц);
- ❖ у Одеській області – ТОВ «Іксон медіа» (позивні «ІКСОН»), м. Херсон (Балта, 100,3 МГц) і КП «Телекомпанія «Подільське ефірне телебачення»» (позивні «Радіо «КЕТ»»), м. Подільськ (Подільськ (Вестерничани), 95,6 МГц);
- ❖ у Рівненській області – ПП «Студія-7» (позивні «Радіо Світязь»), м. Ковель (Мирогоща Перша, 92,6 МГц);

- ❖ у Тернопільській області – ТОВ Тернопільська ТРК «Такт» (позивні «Файне місто»), м. Тернопіль, отримало 3 частоти: Бучач (Підзамочок), 87,5 МГц; Кременець, 93,0 МГц і Ланівці, 89,8 МГц;
- ❖ у Харківській області – ПП «Телерадіокомпанія «Ефір-Р» (позивні «Радіо Накіпіло»), м. Харків, отримало право мовити у смт Дворічній на частоті 91,5 МГц.

5. Наступним конкурсом на радіомовлення регулятор запропонував розширити загальнонаціональні мережі мовників.

Так, рішенням від 10.08.2023 № 663 Національна рада оголосила конкурс на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних радіоканалах для розвитку загальнонаціональних мереж. Умовами конкурсу передбачено обов'язкове розміщення соціально важливих програм; забезпечення частки пісень (музичних творів із текстом) державною мовою в обсязі не менше ніж 45 відсотків загального обсягу пісень, поширених упродовж доби, а також не менше ніж 45 відсотків загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу між 7 годиною та 14 годиною і між 15 годиною та 22 годиною. На запропоновані умови конкурсу подалися 4 телерадіоорганізації. Проте низка компаній, зокрема ТОВ «Контент менеджмент груп», м. Луцьк, Приватне підприємство «Студія-7», м. Ковель Волинської обл., ГО «Товариство «Право громади», м. Жовква Львівської обл., не були допущені до конкурсу через зазначення у заяві відомостей, що не відповідають дійсності і порушення встановлених Законом або умовами конкурсу вимог до оформлення заяви на участь у конкурсі та документів, що до неї додаються. Ці вимоги передбачені пунктами 3, 4 частини другої статті 53 Закону.

За результатами проведеного конкурсу переможцем було визначено ТОВ «Наше радіо» (позивні «Наше Радіо»), м. Київ, яке освоюватиме частоту 92,7 МГц у м. Ковелі Волинської області.

6. Наприкінці року відбулося підбиття підсумків двох конкурсів на місцеве цифрове мовлення. Один з них – це конкурс, оголошений рішенням регулятора від 10.08.2023 № 664, на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення у ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мережах стандарту DVB-T2 (MPEG-4) на 47 ТВК у м. Першотравенську (Миколаївці) Дніпропетровської області і 44 ТВК у м. Коломиї (Дебеславцях) Івано-Франківської області. До конкурсу Національною радою було допущено усіх 3-х заявників.

За результатами цього конкурсу на 1-ій програмі 47 ТВК у м. Першотравенську (Миколаївці) Дніпропетровської області мовитиме ТОВ «Тайм медіа солюшин» (логотип «РОЗПАКУЙ.TV»), м. Дніпро; на 3-ій програмі 44 ТВК у м. Коломиї (Дебеславцях) Івано-Франківської області – Івано-Франківське міське КП ТРК «Вежа» (логотип «ВЕЖА»), м. Івано-Франківськ. Переможці конкурсу зобов'язалися працювати на таких конкурсних умовах в частині програмної концепції мовлення:

- ❖ обсяг національного продукту має становити не менше ніж 60 відсотків загального тижневого обсягу мовлення;
- ❖ у загальному обсязі тижневого мовлення не менше як 5 відсотків мають становити соціально важливі та інформаційні програми місцевої тематики;
- ❖ мовлення без ретрансляції програм інших суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа.

Найбільшим за кількістю учасників виявився конкурс на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4) із місцевою/регіональною категорією покриття. Постачальником електронних комунікаційних

послуг для потреб мовлення цієї мережі є ТОВ «Зеонбуд». Конкурс було оголошено рішенням Національної ради від 31.08.2023 № 739, яким встановлено такі самі, як і попереднього разу, вимоги до програмної концепції. Це: обсяг національного продукту має становити не менш ніж 60 відсотків загального тижневого обсягу мовлення; мовити без ретрансляції програм інших суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа; в загальному обсязі тижневого мовлення не менше ніж 5 відсотків мають становити соціально важливі та інформаційні програми місцевої тематики.

На конкурс було запропоновано вільні програми у 107 населених пунктах України. Від 32 суб'єктів у сфері медіа надійшли 89 заяв. До конкурсу Національною радою було допущено всіх заявників, проте один з них – ПрАТ «Шосткинська телекомпанія «Телеком-сервіс», м. Шостка Сумської обл., – відмовився від участі в конкурсі. Претендентів на мовлення у 50-ти населених пунктах не було. Також не вдалося визначити голосуванням переможців конкурсу в 11-ти населених пунктах Дніпропетровської області.

За результатами проведеного конкурсу визначено переможців:

1. ТОВ «Твій телеканал» (логотип «ТVій»), м. Вінниця, – 5 програм;
2. ТОВ «Телерадіокомпанія «Медіа-інформ» (логотип _M_I), м. Павлоград Дніпропетровської обл.;
3. ТОВ «ІНФОРМ - ЮА» (логотип «Н1»), м. Київ, – 6 програм;
4. ПП «Телерадіокомпанія «Вік» (логотип «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ ВІК»), м. Бердичів Житомирської обл.;
5. КП Коростенської міської ради «Творче об'єднання «Коростеньмедіа» (логотип «Телевізійна вежа пересікає овал, в якому напис Коростень ТБ»), м. Коростень Житомирської обл.;
6. ТОВ «Двс-сат» (логотип ДВС-САТ), м. Мукачево Закарпатської обл., – 6 програм;
7. ПП «НТА – Незалежне телевізійне агентство» (логотип НТА), м. Львів, – 4 програми;
8. ТОВ «Голдберрі» (логотип «Е Біла Церква»), м. Київ;
9. ПП «Телерадіокомпанія «Нік ТВ» (логотип «Броди online»), м. Броди Львівської обл.;
10. КП «Телерадіокомпанія «Броди» Бродівської міської ради (логотип «у правому верхньому кутку екрана графічне зображення лілеї, елемента герба району»), м. Броди Львівської обл.;
11. КП «ТРК «Перший західний» (логотип графічне зображення «ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ» (комбіноване)), м. Львів;
12. ТОВ «Телерадіокомпанія «Інформаційно-рекламне телебачення - Полтава», м. Полтава (логотип «МІСТО+»), – 2 програми;
13. ПП «Телерадіокомпанія «Пітіві» (логотип РТВ), м. Полтава, – 5 програм;
14. КП «Кременчуцька міська телерадіокомпанія» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області (логотип «КРЕМЕНЧУК»), м. Кременчук Полтавської обл.;
15. ПП «Телерадіокомпанія Сфера-ТВ» (логотип «складається з фігур кола, півмісяця та з'єднаних між собою трикутником. Всі фігури розміщені у вертикальну лінію та виконані в помаранчевому кольорі»), м. Рівне, – 3 програми;
16. ТОВ «Телерадіокомпанія «Ритм» (логотип ITV MEDIA GROUP), м. Рівне, – 2 програми;
17. ТОВ «Телекомпанія СТС» (логотип «СТС» (комбіноване)), м. Суми;
18. ТОВ «Телемедіагруп» (логотип складається зі словесних частин, в якому стилізованими літерами вказані слова «МІ» «lady» «TELEVISION»), м. Київ;
19. ТОВ «Телекомпанія «Проскурів» (логотип «TV7+»), м. Хмельницький, – 2 програми;
20. ТОВ «Телерадіокомпанія Кам'янець-Подільський» (логотип «ТРК К-П»), м. Кам'янець-Подільський;

21. ТОВ Продюсерський центр «Ексклюзив» (логотип: літера «Е» в лівому нижньому куті), м. Хмельницький;
22. ТОВ «Телекомпанія «Антенa» (логотип: стилізована літера «А» у вигляді неправильного трикутника і надпис латинськими літерами «ANTENNA»), м. Черкаси;
23. ТОВ «Телерадіокомпанія «ТВА» (логотип «tva»), м. Чернівці;
24. ТОВ «Міська телерадіокомпанія «Чернівці» (логотип «С4»), м. Чернівці;
25. КП Телекомпанія «Прилуки» Прилуцької міської ради (логотип «41-Прилуки»), м. Прилуки Чернігівської обл.

У рамках ліцензування у сфері медіа, крім конкурсів, у звітному році Національна рада забезпечила виконання вимог Закону щодо продовження строку дії ліцензій, внесення змін до Реєстру, анулювання ліцензій.

Отже, у 2023 році Національна рада розглянула подані заяви ліцензіатів і продовжила термін дії 50-ти ліцензій на мовлення. Зокрема, продовжено мовлення у прикордонних регіонах України і на територіях, що межують із тимчасово окупованими, таких компаній: ПрАТ «Регіональна телемовна компанія «Тоніс-центр», м. Харків, – місцеве мовлення з використанням 7 ТВК у м. Харкові; ТОВ «ТРК «Надія», м. Первомайський Харківської обл., – місцеве мовлення з використанням 43 ТВК у м. Первомайському Харківської обл.; ПП «ТРО «Софія», м. Київ, – місцеве радіомовлення у Херсонській області з використанням частот: 107,8 МГц у с. Чонгарі, 100,9 МГц у с. Василівці і 103,6 МГц у м. Генічеську; ТОВ «ТРК «Класик радіо», м. Київ, – регіональне мовлення з використанням частот: 89,3 МГц у м. Харкові, 100,2 МГц у м. Охтирці Сумської обл., 104,6 МГц у м. Маріуполі Донецької обл.; ТОВ «Коледж преси та телебачення», м. Одеса, – мовлення на частоті 71,0 МГц у м. Миколаєві, а ТОВ «ТРК «Можливість», м. Слов'янськ Донецької обл., – регіональне мовлення з використанням частоти 101,7 МГц у смт Миколаївці Одеської області тощо.

Також на звернення ліцензіатів Національна рада внесла 274 зміни до Реєстру щодо ліцензіатів та умов ліцензії. Вони стосувалися зміни програмних концепцій мовлення, структури власності, технічних характеристик мовлення, вихідних даних і реорганізації.

Крім того, на виконання вимог пункту 19 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Національна рада, розглянувши відповідні заяви ТОВ «Зеонбуд», м. Київ, ухвалила рішення від 14.09.2023 №№ 899 – 902 і видала 4 ліцензії на постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра (ефірні багатоканальні електронні комунікаційні мережі МХ-1, МХ-2, МХ-3 та МХ-5 стандарту DVB-T (MPEG-4) або DVB-T2 (MPEG-4)). У поданих документах компанія взяла на себе низку зобов'язань, зокрема про забезпечення:

- ❖ цілодобовим телемовленням не менш як 95% населення України;
- ❖ безкоштовного доступу населення до багатоканальних електронних комунікаційних мереж;
- ❖ стабільного функціонування системи попередження населення про надзвичайні ситуації;
- ❖ відповідності технічних параметрів мереж чинним стандартам і технічним умовам тощо.

Відповідно до пункту 18 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону Центральна телерадіостудія Міністерства оборони України внесла зміни до своїх ліцензійних документів, щоб діяльність компанії відповідала законодавчим вимогам, якими передбачено, що ліцензії юридичної особи, засновником (учасником) якої є Міністерство оборони України відповідно до частини першої статті 125 цього Закону, видані Національною радою до дня набрання чинності цим Законом, анулюються Національною

радою одночасно з ухваленням рішень про видачу дозволів на тимчасове мовлення одного лінійного аудіовізуального медіа і одного лінійного аудіального медіа. А в разі анулювання ліцензій на мовлення, яке здійснюється без використання радіочастотного спектра, – з одночасною реєстрацією юридичної особи як суб'єкта у сфері медіа відповідно до статті 63 цього Закону. Дозволи на тимчасове мовлення повинні надавати можливість здійснення мовлення на території не меншій, ніж визначено ліцензіями, що анулюються.

Отже, розглянувши заяву Центральної телерадіостудії Міністерства оборони України (позивні «Армія FM – військове радіо»), м. Київ, Національна рада рішенням від 28.09.2023 № 928 анулювала ліцензії на радіомовлення з використанням радіочастотного спектра на частотах 102,6 МГц у м. Старобільську і 103,0 МГц у м. Кремінній Луганської області; 102,4 МГц у м. Костянтинівці і 101,4 МГц у м. Покровську Донецької області; 94,6 МГц у м. Києві; 104,5 МГц у м. Житомирі; 99,3 МГц у м. Вінниці; 87,9 МГц у м. Бердичеві і 98,9 МГц у м. Звягелі Житомирської обл.; 91,2 МГц у м. Запоріжжі; 92,4 МГц у м. Львові; 88,9 МГц у м. Новояворівську Львівської області; 103,3 МГц у м. Миколаєві; 90,2 МГц у м. Полтаві; 99,0 МГц м. Херсоні; 92,3 МГц у м. Мелітополі та у ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі (стандарт T-DAB) у м. Києві (11 програма), частотний блок 11D (частота 222,064 МГц). Тепер компанія **мовить на підставі дозволів на тимчасове мовлення.**

Загалом згідно зі статтею 62 Закону України «Про медіа» протягом звітного періоду було анульовано 45 ліцензій на мовлення. Причинами анулювання були: перехід з аналогового на цифрове мовлення, фінансова неспроможність здійснювати мовлення, ліквідація підприємства, відсутність споживачів послуг через військовий стан, початок мовлення на іншій радіочастоті тощо.

Також із набуттям чинності Законом передбачені повноваження Національної ради щодо реалізації санкційної політики, оскільки Законом визначені спеціальні повноваження, зокрема у вигляді анулювання або зупинення ліцензії у сфері медіа чи заборони користування радіочастотним спектром України, відмови чи скасування реєстрації суб'єктів у сфері медіа.

На сьогодні дії регулятора визначені Законом, а саме частиною дев'ятою статті 50, якою передбачено: якщо до ліцензіата застосовано санкції у виді анулювання або зупинення ліцензії у сфері медіа чи заборони користування радіочастотним спектром України, Національна рада ухвалює рішення про анулювання або зупинення дії ліцензії на строк застосування таких санкцій.

Отже, було проаналізовано відомості Реєстру на наявність ліцензіатів, до яких застосовані санкції. За результатами перевірки були виявлені юридичні особи, до яких застосовані обмежувальні заходи (санкції) рішеннями Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 02.02.2021, 28.12.2021, 11.02.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», уведених в дію Указами Президента України від 02.02.2021 № 43/2021, від 28.12.2021 № 684/2021 і від 11.02.2022 № 52/2022. Це такі компанії:

- ❖ ТОВ «Наш 365» («НАШ»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «Наша Прага» («Максі-ТВ»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «Новини 24 години» («NEWSONE»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «ТРК «112-ТВ» («112 Україна»), м. Київ;
- ❖ ТОВ «ТРК «Нові комунікації» («Z ZIK»), м. Львів;
- ❖ ТОВ «Телепростір» («UKRLIVE»), м. Київ;

❖ ТОВ «Тайм медіа» («ПЕРШИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ»), м. Київ.

Зокрема, була застосована низка таких обмежувальних заходів, як заборона користування радіочастотним спектром, припинення надання послуг з ретрансляції/розповсюдження телепрограм, надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування, анулювання або зупинення дії ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності. Отже, враховуючи зазначені обставини, регулятор анулював перелічені вище ліцензії компаній у порядку, визначеному Законом.

2.2. Підсумки реєстрації медіа у звітному періоді

Реєстрація суб'єктів у сфері медіа здійснюється на підставі вимог статті 63 Закону України «Про медіа» і Порядку подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяв щодо реєстрації суб'єктів у сфері медіа, затвердженого рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 352 зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1052.

Обов'язковій реєстрації підлягають суб'єкти, що здійснюють мовлення без використання радіочастотного спектра, суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа на замовлення, провайдери аудіовізуальних сервісів і провайдери платформ спільного доступу до відео.

Суб'єкти у сфері онлайн-медіа та друкованих медіа можуть зареєструватися добровільно, але в умовах збройної агресії відповідно до частини третьої статті 124 Закону реєстрація суб'єктів у сфері друкованих медіа є обов'язковою і здійснюється в порядку, визначеному статтею 63 цього Закону. Також відповідно до пункту 21 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про медіа» упродовж року з дня набрання чинності цим Законом та з урахуванням дії в часі розділу IX цього Закону суб'єкти у сфері друкованих медіа, що діють на день набрання чинності цим Законом на підставі свідоцтва про реєстрацію друкованого засобу масової інформації, проходять реєстрацію з дотриманням вимог статті 63 цього Закону. Плата за таку реєстрацію не стягується. Після спливу цього строку свідоцтва про реєстрацію друкованих засобів масової інформації втрачають чинність.

Після набуття чинності Законом України «Про медіа» із 31.03.2023 по 31.12.2023 до Національної ради надійшло 1899 заяв від суб'єктів у сфері медіа щодо реєстрації.

Реєстрація суб'єктів у сфері медіа, що здійснюють мовлення без використання радіочастотного спектра (лінійне медіа)

Законом визначено, що суб'єкти, які мовлять без використання радіочастотного спектра (лінійне медіа), є реєстрантами. Процедура реєстрації значно спрощена і передбачає, що заявник подає до Національної ради заяву про реєстрацію суб'єкта, документ, що підтверджує сплату реєстраційного збору, інформацію про структуру власності. Заявники подають інформацію, яка є відкритою і надалі оприлюднюється в Реєстрі. Крім цього, інформація має бути достовірною.

Нормами чинного Закону визначено, що реєстрація суб'єктів у сфері медіа, що здійснюють мовлення без використання радіочастотного спектра (лінійне медіа), є **обов'язковою**.

Із 31.03.2023 Національна рада отримала 56 заяв про реєстрацію медіа без використання радіочастотного спектра. Серед заявників, які звернулися до Національної ради про реєстрацію, зокрема, були:

- ❖ ТОВ «Меґого» (логотипи «MEGOGO Футбол Перший», «MEGOGO Футбол Другий», «MEGOGO Футбол Третій», «MEGOGO Гонг», технологія мовлення – інтернет-мовлення (ОТТ), формат усіх каналів – спортивний);
- ❖ ТОВ «Телеканал СТБ» (логотип «Твій серіал», технологія мовлення – супутникова, формат – фільмовий);
- ❖ ТОВ «ТРК «Фронт ТВ» (логотип «Фронт», технологія мовлення – інтернет-мовлення (ОТТ), формат – канал загальної тематики);
- ❖ ТОВ «УПЛ ТБ» (логотип «upl tv», технологія мовлення – інтернет-мовлення (ОТТ), формат – спортивний);
- ❖ ТОВ «Квартал ТВ (логотип «KVARTAL TV International», технологія мовлення – супутникова, формат – розважальний);
- ❖ ТОВ «Демарт ТВ» (логотип «Divisport», технологія мовлення – інтернет-мовлення (ОТТ), формат – спортивний);
- ❖ ТОВ «Наші телеканали» (логотипи «#НАШEmusic» і «МУЗВАР», технологія мовлення – інтернет-мовлення (ОТТ), формат – музичний).

Національна рада зареєструвала радіомовника, який не використовує радіочастотний спектр, – ТОВ «Ісландія Одеса» (лінійне радіомовлення (аудіальне лінійне мовлення), технологія мовлення – інтернет-мовлення (ОТТ, IPTV), позивні «Радіо Ісландія», формат – музичний).

Статтю 65 Закону України «Про медіа» визначено, що реєстрація суб'єкта у сфері медіа скасовується рішенням Національної ради в разі подання суб'єктом у сфері медіа заяви про скасування реєстрації. Відповідно до цієї законодавчої норми суб'єкти у сфері медіа подали 12 заяв про скасування реєстрації у сфері мовлення без використання радіочастотного спектра. До Національної ради надійшли заяви, зокрема, від ТОВ «Гравіс-кіно» (логотип «2+2»), ТОВ «Меґого» (логотип «УПЛ ТБ»), ТОВ «Ейчді фешн» (логотип «HDFASHION&LifeStyle»), ПП «ТРО «Сервіс сигнал» (логотип «сZс»), ТОВ Тернопільська ТРК «Такт» (логотип «ТАКТ»). Основною причиною скасування реєстрації є припинення діяльності.

Однією з новел Закону є внесення змін до Реєстру без стягнення сплати за внесення таких змін. Суб'єкт може самостійно внести зміни до Реєстру в разі зміни місцезнаходження, контактних даних (номера телефону, адреси, електронної пошти) реєстранта, керівника реєстранта, формату (для лінійних медіа), про що він повідомляє Національну раду протягом п'яти робочих днів із дня настання таких змін.

В інших випадках реєстрант подає заяву про внесення змін до Реєстру щодо реєстранта. Упродовж звітного періоду до Національної ради надійшло 95 таких заяв. Заяви були подані у зв'язку зі зміною логотипа, кінцевих бенефіціарних власників, технології мовлення, характеристики сигналу каналу мовлення, постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг. Так, наприклад, про зміну логотипа надійшли заяви від ТОВ «Реал істейт-ТВ», яке тепер має логотипи «2+2» і «БІГУДІ», і ТОВ «Голдберрі», – логотип «Е». Національна рада ухвалила рішення про зміну супутникової технології мовлення на інтернет-мовлення (ОТТ) щодо ТОВ «Тайм медіа солюшин», про зміну характеристики каналу мовлення – стосовно ТОВ «Інтерком інвест» і ПрАТ «Телерадіокомпанія «Люкс». Вносили зміни до Реєстру у зв'язку зі зміною відомостей про структуру власності:

- ❖ ТОВ «Телеканал СТБ»;
- ❖ ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV);
- ❖ ТОВ «Хмарочос медіа»;
- ❖ ПрАТ «Телекомпанія «ТЕТ»;

- ❖ ТОВ «Телерадіокомпанія «Студія 1+1»;
- ❖ ТОВ «Апостроф ТВ»;
- ❖ ТОВ «Телерадіокомпанія «Музика ТВ»;
- ❖ ТОВ «Телерадіоорганізація «Мульті медіа сервіс»;
- ❖ ТОВ «Телестудія «Служба інформації»;
- ❖ ТОВ «Телеканал «K2» тощо.

Телерадіомовники, які мали ліцензії Національної ради станом на 31 березня і здійснювали мовлення без використання радіочастотного спектра, набули статусу реєстрантів. Усі відомості щодо них були перенесені до Реєстру на підставі пункту 18 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про медіа». З метою підтвердження даних про себе ці суб'єкти пройшли безкоштовну реєстрацію. Національна рада ухвалила рішення щодо реєстрації ТОВ «Солар медіа» (логотип «СОНЦЕ»), ТОВ «А Бізнес» (логотип «Відкритий»), ПП «Снятин» (Студія телебачення) (логотип «С») тощо. Законом визначено, що до 31.03.2024 включно реєстранти повинні підтвердити дані про себе шляхом проходження процедури реєстрації у передбаченому законодавством порядку без сплати реєстраційного збору. Після спливу одного року із дня набуття чинності Законом ліцензії суб'єктів втраять чинність.

Реєстрація суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа на замовлення (нелінійний медіа-сервіс)

Законом передбачена реєстрація суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа на замовлення. Такі суб'єкти провадять діяльність із надання доступу до аудіовізуальних програм для перегляду в час, обраний користувачем, на його індивідуальне замовлення на основі каталогу програм, створеного відповідним суб'єктом.

У звітному періоді в Національній раді зареєстровано 7 заяв про реєстрацію суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа на замовлення (нелінійний медіа-сервіс). Заяви надійшли від ТОВ «Платформа ТВ» (назва нелінійного медіа «youtv»), ТОВ «Омега ТВ» (назва нелінійного медіа «OmegaTV»), ТОВ «Мегого» (назва нелінійних аудіальних медіа-сервісів «MEGOGO»), ТОВ «ОТТ Україна» (назва нелінійних медіа «SWEET.TV», «Trinity-TV», «Vodafone TV»), ТОВ «Плюс ТБ» (назва нелінійного медіа «Київстар ТБ»), ТОВ «1+1 інтернет» (назва нелінійного медіа «1+1 Video»).

Реєстрація провайдерів аудіовізуальних сервісів

Відповідно до вимог Закону України «Про медіа» провайдери аудіовізуальних сервісів проходять процедуру реєстрації. Реєстрація здійснюється незалежно від технології надання послуг (принцип технологічної нейтральності), враховуючи технологію ОТТ. До Національної ради необхідно подати заяву затвердженої форми, перелік телеканалів і радіоканалів, що плануються для розповсюдження, та документ, що підтверджує сплату реєстраційного збору.

Упродовж звітного періоду до Національної ради надійшло 142 заяви про реєстрацію провайдерів аудіовізуальних сервісів. Регулятор ухвалив, зокрема, рішення про реєстрацію ТОВ «ОТТ Україна», м. Київ, яке використовує технологію інтернет (ОТТ) для надання доступу, розповсюджує програми на територію України, використовує доменні імена sweet.tv, trinity-tv.net, tv.vodafone.ua.

Керуючись статтею 64 Закону низка суб'єктів подали заяви про внесення змін до Реєстру. Зміни стосувалися таких параметрів, як зміна технології надання доступу, території розповсюдження, переліку програм, що ретранслюються, відомостей про структуру власності. Національна рада розглянула, наприклад, заяви ТОВ «Воля-Кабель», м. Київ,

ТОВ «Датагруп Медіа», м. Київ, ТОВ «ТРК «Лев», м. Львів, ТОВ «ТРК «Вільне слово», м. Львів, тощо. Загалом було розглянуто 8 заяв.

Скористалися правом на скасування реєстрації провайдера аудіовізуальних сервісів ТОВ «Агротехсервіс», м. Дружківка Донецької області, ПП Телерадіостудія «Імпульс», м. Ямпіль Вінницької області, фізична особа – підприємець Подхалюзін В.Є., м. Добропілля Донецької області, ТОВ «Новий телеком», с. Гореничі Київської області, ТРК «Лан», м. Стрий Львівської області, фізична особа – підприємець Сіненко В.М., м. Львів. Усього Національна рада ухвалила 15 рішень щодо скасування реєстрації провайдерів аудіовізуальних сервісів.

Інформація про всіх провайдерів, які мали ліцензії Національної ради станом на 31.03.2023, була перенесена до Реєстру, і вони набули також статусу реєстрантів. На підставі пункту 18 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону з метою підтвердження даних про себе пройшли безкоштовну реєстрацію такі провайдери: ПП ВКФ «Раледа», м. Дніпро, ТОВ ТК «Енергія», м. Вараш Рівненської області, ТОВ «Самарь ТВ», м. Новомосковськ Дніпропетровської області, ПП «Дрімхаб», м. Ужгород Закарпатської області, ТОВ «Маклаут ТВ», м. Черкаси, ТОВ «Маклаут ТВ Корсунь», м. Черкаси, ТОВ «Мережа ланет», м. Київ, ТОВ «Шторм-ТВ», м. Кропивницький та інші. Законом визначено, що до 31.03.2024 реєстранти повинні підтвердити дані про себе шляхом проходження процедури реєстрації у передбаченому законодавством порядку без сплати реєстраційного збору за таку реєстрацію. Після спливу одного року з дня набуття чинності Законом ліцензії суб'єктів втрачатимуть чинність.

01.10.2023 втратив чинність Перелік програм іноземних телерадіоорганізацій, що ретранслюються, який формувала Національна рада. Оскільки іноземні програми ретранслюються провайдерами аудіовізуальних сервісів, провайдери повинні вилучити зі своїх переліків програми, які не походять з країн, що є державами – членами Європейського Союзу, та які не зареєстровані Національною радою в установленому законодавством порядку.

Реєстрація провайдерів платформ спільного доступу до відео

За звітний період до Національної ради не зверталися суб'єкти у сфері медіа із заявами щодо реєстрації провайдерів платформ спільного доступу до відео.

Реєстрація суб'єктів у сфері друкованих медіа

Реєстрація друкованих медіа в Національній раді за загальними правилами є добровільною. На час, визначений частиною першою статті 118 Закону (з моменту визнання Верховною Радою України певної держави державою-агресором (державою-окупантом) та протягом п'яти років з дня ухвалення Верховною Радою України рішення про скасування такого статусу), реєстрація суб'єктів у сфері друкованих медіа є обов'язковою і здійснюється в порядку, визначеному статтею 63 Закону, у тому числі з урахуванням частини восьмої цієї статті щодо обов'язковості сплати реєстраційного збору.

За звітний період у Національній раді було зареєстровано 1309 заяв про реєстрацію суб'єктів у сфері друкованих медіа. Більшість суб'єктів у сфері друкованих медіа була зареєстрована на підставі свідоцтв про реєстрацію друкованого засобу масової інформації, тобто без сплати реєстраційного збору.

До Національної ради про реєстрацію друкованих медіа подавали заяви громадяни України, фізичні особи-підприємці, зареєстровані в установленому законодавством порядку юридичні особи України, а також наукові установи, заклади освіти та заклади культури.

Національна рада ухвалила рішення про реєстрацію суб'єктів у сфері друкованих медіа, зокрема Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», м. Слов'янськ Донецької області (журнал «Грані історії»), Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, м. Чернівці (12 журналів і збірників, серед них «Буковинський математичний журнал», «Питання літературознавства»), Національного університету цивільного захисту України, м. Харків (збірник «Проблеми надзвичайних ситуацій»), Національної академії Служби безпеки України, м. Київ (3 видання), Національного університету оборони України, м. Київ (7 видань), Приватного закладу вищої освіти «Івано-Франківська академія І. Золотоустого», м. Івано-Франківськ (журнал «Добрий пастир»), Одеського національного університету ім. Мечникова, м. Одеса (понад 10 журналів), Національного авіаційного університету, м. Київ (18 журналів і наукових збірників), Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси (8 журналів і збірників), Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця (7 видань), Харківського національного педагогічного університету ім. Г. Сковороди, м. Харків (3 журнали), Державного біотехнологічного університету, м. Харків (8 журналів), Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ (14 наукових журналів). Територія поширення видань, зазначена заявниками, – Україна і територія поза межами державного кордону України. Друковані медіа видаються українською, англійською, польською, німецькою мовами.

До Національної ради зверталися про реєстрацію друкованих медіа суб'єкти, які тривалий час працюють у цій сфері. Так, подало заяву на реєстрацію 20 друкованих медіа ТОВ «Експертус ТЕК», український видавець програмних продуктів і спеціалізованих видань. А також ТОВ «Прес-кур'єр», яке видає медіа розважального спрямування. Було зареєстровано 25 видань, зокрема «Філворд богатир», «Велика клітинка. Філворд», «Слонворд», «Великі букви. Філворд», «Велика клітинка. Товстун» тощо.

Упродовж звітнього періоду Національна рада зареєструвала також місцеві видання, а саме: ПП «Редакція газети «Малинські новини», м. Малин Житомирської області (газета «Малинські новини»), ПП «Редакція газети «Дністрові зорі», м. Сокиряни Чернівецької області (газета «Дністрові зорі»), ПП «Редакція газети «Вісник Козятинщини», м. Козятин Вінницької області (газета «Вісник Козятинщини»), ТОВ «Друк-К», м. Кривий Ріг Дніпропетровської області (газета «Вечір»), ТОВ «Редакція газети «Ужгород», м. Ужгород Закарпатської області (газета «Ужгород»), ПП «Редакція газети «Життя Теофіпольщини», смт Теофіполь Хмельницької області (газета «Життя Теофіпольщини»), ПП «Редакція газети і радіомовлення «Томашпільський вісник», смт Томашпіль Вінницької області (газета «Томашпільський вісник»), ПП «Редакція газети «Зоря», м. Овруч Житомирської області (газета «Зоря») та багато інших газет, журналів, бюлетнів, альманахів. Територія розповсюдження таких видань – місто, громада, район, область. Способи розповсюдження – передплата, роздрібний продаж або безкоштовне розповсюдження.

У зв'язку зі зміною назви суб'єкта та відомостей про структуру власності Національна рада розглянула 2 заяви щодо внесення змін до Реєстру.

Національна рада у звітньому періоді зареєструвала 4 заяви про скасування реєстрації суб'єктів у сфері друкованих медіа: 1 заяву ТОВ «Піраміда», м. Київ (журнал «Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України»), 2 заяви надійшло від ТОВ «Українська соціальна медіа-група», м. Київ (журнал «Соціальна справа», газети «Пенсійний кур'єр» і «Пенсійний кур'єр плюс»), і 1 заява – від ГО «Академія політико-правових наук України» (журнал «Суспільно-політичні процеси»).

Практичне впровадження Закону України «Про медіа» виявило і проблемні питання, які постали на шляху реєстрації друкованих медіа. Зокрема, статтю 15 Закону передбачено, що суб'єктом у сфері друкованих медіа не може бути особа, до структури власності якої входять державні органи, органи місцевого самоврядування, їх асоціації, крім винятків, передбачених Законом, а також юридичні особи, засновані такими органами. У зв'язку з цим Національна рада змушена була відмовити у реєстрації Державному спеціалізованому підприємству «Чорнобильська АЕС», м. Славутич Київської обл., оскільки засновником (учасником) ДСП «Чорнобильська АЕС» є орган державної влади, і відповідно до видів діяльності підприємство не належить до наукових установ, закладів освіти та закладів культури.

Реєстрація суб'єктів у сфері онлайн-медіа

Закон України «Про медіа» увів у законодавче поле поняття онлайн-медіа. Онлайн-медіа регулярно поширюють інформацію у текстовій, аудіо-, аудіовізуальній чи іншій формі в електронному (цифровому) вигляді за допомогою мережі Інтернет на власному вебсайті. Реєстрація онлайн-медіа згідно з вимогами статті 63 Закону **добровільна**. За неї стягується реєстраційний збір.

Як суб'єкт у сфері онлайн-медіа можуть зареєструватися громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають місце проживання в Україні, а також юридичні особи, зареєстровані в установленому законодавством України порядку.

Після набуття чинності Законом до Національної ради надійшли 248 заяв на реєстрацію суб'єктів у сфері онлайн-медіа. Заяви на реєстрацію суб'єктів у сфері онлайн-медіа надходили від громадян України, фізичних осіб-підприємців, громадських організацій, товариств з обмеженою відповідальністю, приватних підприємств, благодійних фондів. Також до Національної ради надійшла низка заяв від закладів освіти і наукових установ про реєстрацію вебсайтів, наукових журналів, наукових збірників. Національна рада ухвалила рішення про реєстрацію, наприклад, Національного університету біоресурсів (журнал «Наукові доповіді Національного університету біоресурсів»), Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка (вебсайт «Проблема початкової освіти та мистецтва»), Наукової установи інституту професійної освіти НАПН України (вебсайт «Професійна педагогіка») тощо.

На засіданні Національної ради були ухвалені рішення про реєстрацію суб'єктами у сфері онлайн-медіа АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» («Суспільне мовлення», вид: онлайн-медіа; канал про усі новини України та світу, а також ексклюзивні інтерв'ю, репортажі, розслідування, прямі трансляції та спецефіри щодо актуальних подій країни) і ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України» («The Gaze», вид онлайн-медіа: вебсайт; англomовна діджитал-платформа для знайомлення західної аудиторії з феноменом країн нової Європи та України як її складової. «The Gaze» розповідає читачам про українців, нашу історію, природу, культуру, політику, економіку та вплив на глобальне майбутнє. Платформа поєднує топові новини, репортажі, розважальний контент, аналітичні матеріали та стримінгові формати). Крім цього, зареєструвалося як онлайн-медіа ТОВ «Голдберрі» («ЕСПРЕСО», види онлайн-медіа: інтернет-портал, сторінка у фейсбуці, сторінка в ютубі).

Добровільно зареєструвалися суб'єктами у сфері онлайн-медіа такі відомі онлайн-платформи, як ГО «Об'єднання Толока» («Студія Толока», види онлайн-медіа: інтернет-портал, сторінка у фейсбуці, сторінка в ютубі), фізична особа-підприємець Клопотенко Є.В. («Клопотенко», вид онлайн-медіа: портал), ТОВ «Спеціальні кореспонденти» (ІА «Спеціальні кореспонденти», вид онлайн-медіа: вебсайт), Українське інформаційне

агентство «Укрінформ» («Українське національне ІА «Укрінформ» вид онлайн-медіа: портал), ТОВ «Онлайн медіа груп» («Електронна система «КАДРИ.ІА», вид онлайн-медіа: вебсайт), ТОВ «Детектор медіа» («Детектор медіа», вид онлайн-медіа: вебсайт), ТОВ «Діджиталс солюшнс» («ГЛАВРЕД», вид онлайн-медіа: вебсайт).

Подали заяви про реєстрацію онлайн-медіа із різних регіонів України. Зокрема, ТОВ «Медіа2тікетс», м. Коломия Івано-Франківської області (інформаційні вебсайти «Інформатор Івано-Франківськ» та «Інформатор Калуш»), ГО «Чорноморська громада», м. Чорноморськ Одеської області («Чорноморська громада»), ГО «Зміст Полтава», м. Полтава (вебсайт «Зміст»), ТОВ «Медіа контент груп», м. Одеса (інтернет-видання «Proslav»), Савчук Т.В., м. Тернопіль (вебсайти «Новини Тернопільщини» і «Газета Місто»), Колісник В. С., м. Прилуки Чернігівської області (новинний ресурс «ТІМ+»), фізична особа-підприємець Варшанідзе Р.А., смт Овідіополь Одеської області (вебсайт «Альтернатива.орг»), Герасименко П. В., м. Луцьк (онлайн-медіа «ВолиньІА») тощо.

Про скасування реєстрації суб'єкта у сфері онлайн-медіа надійшла 1 заява від ГО «Резидент», м. Київ (назва онлайн-медіа «РЕЗИДЕНТ»).

Відповідно до пункту 22 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону інформаційні агентства, які діяли на день набуття чинності Законом на підставі свідоцтв про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності упродовж року з дня набуття чинності Законом мають право зареєструватися як суб'єкти у сфері медіа безкоштовно. На виконання цього положення Закону зареєструвалися 5 інформаційних агентств.

Реєстрація онлайн-медіа надає такі переваги:

- ❖ офіційний статус медіа;
- ❖ гарантії акредитації та професійної діяльності;
- ❖ можливість брати участь у тендерах і діяльності органів спільного регулювання (після їх створення);
- ❖ ліберальніший підхід при застосуванні санкцій у разі порушень;
- ❖ менш суворі санкції за аналогічні порушення порівняно з незареєстрованими медіа і можливість отримати грант від держави.

2.3. Реєстрація іноземних лінійних медіа

Реєстрація іноземних лінійних медіа здійснюється на підставі вимог статті 66 Закону і Порядку подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяви щодо реєстрації іноземних лінійних медіа, затвердженого рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 353, зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 28.09.2023 № 938.

Реєстрації підлягають іноземні лінійні медіа, крім тих, які походять з держав-членів Європейського Союзу. Водночас переважна частка таких європейських медіа веде мовлення виключно російською мовою, що створює нерівні конкурентні умови для каналів українського виробництва, які діють відповідно до українського мовного законодавства.

Заяву про реєстрацію іноземного лінійного медіа можуть подати провайдер аудіовізуальних сервісів чи інша особа, уповноважена іноземним лінійним медіа. Реєстрація іноземного лінійного медіа платна. До заяви про реєстрацію відповідного медіа за формою, визначеною Порядком подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяви щодо реєстрації іноземних лінійних медіа, затвердженим рішенням Національної ради 18.05.2023 № 352, заявник додає документ, що підтверджує сплату

реєстраційного збору, а також декларацію щодо відповідності змісту програм вимогам законодавства України. Інші документи чинним Законом не передбачені.

У період із 31.03.2023 по 31.12.2023 до Національної ради надійшло 48 заяв про реєстрацію іноземних лінійних медіа. Серед заявників, зокрема, ТОВ «Ру мьюзік продакшн», ТОВ «Поверхность-інвест», ТОВ «Медіа контент», ТОВ «Сонар медіа», ТОВ «Агентство «Клас», ПГО «Віковічне слово» ТРК «Телебачення віковічне слово» і Ткаченко А. В. Подані заяви про реєстрацію таких каналів: «4ever drama», «4ever theater», «4ever cinema», «UA music», «Black», «Sport 6», «Sport 5», «Kino 2», «RAZ 1», «RAZ 2», «Sport 1 Baltic», «Sport 2 Baltic», «TravelXP 4K», «Trace sports stars», «DTX», «Travel Channel», «Animal Planet», «English Club TV» тощо. Країни походження каналів – Великобританія, США. Зареєстровано і внесено до Реєстру 38 іноземних лінійних медіа.

3. ПРАВОВА РОБОТА НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

3.1. Розроблені і затверджені нормативно-правові акти Національної ради

У 2023 році Національна рада в межах повноважень, а також на виконання вимог пункту 37 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про медіа» розробила і затвердила 21 нормативно-правовий акт, а саме:

Положення про особливості ліцензування та реєстрації у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану, затверджене рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 349 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 14.09.2023 № 853).

Положення затверджено з метою визначення особливостей процедури ліцензування та реєстрації у сфері медіа, а також видачі та анулювання дозволів на тимчасове мовлення в період дії воєнного чи надзвичайного стану і визначення форми заяви про тимчасовий відступ від умов ліцензії та форми заяви про видачу дозволу на тимчасове мовлення.

Додатками до положення встановлено форму заяви про тимчасовий відступ від умов ліцензії і форму заяви про видачу дозволу на тимчасове мовлення відповідно до вимог Закону.

Порядок подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяв щодо ліцензування суб'єктів у сфері медіа, затверджений рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 350 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1051).

Порядок затверджено з метою визначення механізму подання заяв:

- на участь у конкурсі для видачі ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра;
- на участь у конкурсі для видачі ліцензії на постачання електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра;
- про продовження строку дії ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра;
- про продовження строку дії ліцензії на постачання електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра;
- про внесення змін до Реєстру щодо ліцензіата та умов ліцензії;
- про анулювання ліцензії.

Визначено форму програмної концепції мовлення.

Методика розрахунку ліцензійного збору та плати за внесення змін до Реєстру суб'єктів у сфері медіа, затверджена рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 351 (зі

Методику затверджено для визначення процедури розрахунку ліцензійного збору і плати за внесення змін до Реєстру.

змінами, внесеними рішенням Національної ради від 28.09.2023 № 936).

Порядок подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяв щодо реєстрації суб'єктів у сфері медіа, затверджений рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 352 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1052).

Порядок затверджено з метою визначення форм заяв для реєстрації суб'єктів у сфері медіа згідно з вимогами Закону та встановлення порядку їх подання.

Порядок подання до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення заяви щодо реєстрації іноземних лінійних медіа, затверджений рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 353 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 28.09.2023 № 938).

Порядок затверджено для визначення процедури подання заяви про реєстрацію іноземного лінійного медіа і визначення форми заяви, необхідної для зазначеної реєстрації.

Положення про особливості процедури застосування до суб'єктів у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану заходів реагування за грубі порушення вимог законодавства, затверджене рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 354.

Положення затверджено з метою встановлення особливостей процедури застосування до суб'єктів у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану заходів реагування за грубі порушення вимог законодавства.

Форми відомостей про структуру власності, затверджені рішенням Національної ради від 18.05.2023 року № 355 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 28.09.2023 № 937).

Нові форми відомостей про структуру власності затверджені на виконання пункту 37 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону.

Порядок замовлення розрахунків щодо можливості та умов користування радіочастотним спектром для потреб мовлення, у тому числі для потреб тимчасового мовлення, з метою створення каналів мовлення та/або ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мереж, затверджений рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 356.

Порядок затверджено для визначення процедури оформлення звернень до Національної ради щодо створення і розвитку каналів мовлення та/або ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мереж, що передбачають використання радіочастотного спектра, визначення процедури розгляду Національною радою вказаних звернень і визначення процедури взаємодії Національної ради з державним підприємством, що належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, а саме державним підприємством

	«Український державний центр радіочастот» (далі – ДП «УДЦР»).
Порядок функціонування Реєстру суб'єктів у сфері медіа, затверджений рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 357 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1053).	Порядок затверджено з метою встановлення процедури функціонування Реєстру, визначення переліку відомостей, що вносяться до Реєстру, порядку їх внесення, визначення порядку оприлюднення переліку відомостей, критеріїв пошуку інформації та визначення форми витягів з Реєстру, а саме: Витягу з реєстру суб'єктів у сфері медіа – реєстрантів; Витягу з реєстру суб'єктів у сфері медіа (ліцензія на мовлення); Витягу з реєстру суб'єктів у сфері медіа (ліцензія на постачання послуг для потреб мовлення).
Види форматів лінійних аудіовізуальних медіа, затверджені рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 358.	Нові види форматів лінійних аудіовізуальних медіа затверджені на виконання пункту 37 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону.
Порядок проведення конференцій громадських об'єднань та асоціацій, обрання членів Наглядової ради акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України» та припинення їхніх повноважень, затверджений рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 359.	Порядок затверджено для визначення процедури проведення конференцій громадських об'єднань та асоціацій, обрання членів Наглядової ради акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України» і припинення їхніх повноважень.
Порядок здійснення офіційного моніторингу та проведення перевірок діяльності суб'єктів у сфері медіа, затверджений рішенням Національної ради від 25.05.2023 № 368	Порядок затверджено з метою встановлення процедури здійснення офіційного моніторингу, проведення перевірок, оформлення їх результатів, а також порядку складання й подання органам, уповноваженим розглядати справи про адміністративні правопорушення, протоколів і матеріалів про адміністративні правопорушення.
Порядок видачі та анулювання дозволів на тимчасове мовлення на територіях з особливим режимом мовлення, затверджений рішенням Національної ради від 25.05.2023 № 369.	Порядок затверджений з метою визначення процедури видачі та анулювання дозволу на тимчасове мовлення на територіях з особливим режимом мовлення за умови відсутності правового режиму воєнного чи надзвичайного стану.
Перелік подій значного суспільного інтересу, затверджений рішенням Національної ради від 01.06.2023 № 376.	Перелік подій значного суспільного інтересу затверджено з метою визначення основних подій значного суспільного інтересу, таких як матчі чемпіонатів Європи і світу з різних видів спорту, літні й зимові олімпійські та

<p>Положення про Перелік аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора, затверджене рішенням Національної ради від 08.06.2023 № 382.</p>	<p>паралімпійські ігри, пісенний конкурс «Євробачення».</p> <p>Положення затверджено з метою встановлення механізму реалізації вимог Закону України «Про медіа» щодо заборони поширення на території України аудіовізуальних медіасервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора, встановлення процедури внесення таких сервісів до Переліку аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора і порядку вилучення сервісів із вказаного Переліку, а також порядку та критеріїв визначення вебсайтів, мобільних застосунків чи спеціального програмного забезпечення для телевізійних приймачів або іншого кінцевого (термінального) обладнання, за допомогою яких надається сервіс.</p>
<p>Методика обліку кількості користувачів медіа-сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів та порядку подання цієї інформації Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення, затверджена рішенням Національної ради від 08.06.2023 № 383.</p>	<p>Методику затверджено з метою визначення порядку обліку кількості користувачів медіа-сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів, порядку надання щопіврічної інформації про кількість користувачів медіа-сервісів із зазначенням сервісів, які надаються таким користувачам до Національної ради (у тому числі такої, що містить фінансово-економічні показники діяльності).</p>
<p>Перелік територій з особливим режимом мовлення, затверджений рішенням Національної ради від 14.09.2023 № 854.</p>	<p>Перелік територій з особливим режимом мовлення затверджено на виконання пункту 37 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про медіа». Перелік визначає території, на які Національна рада може надавати дозвіл на тимчасове мовлення з метою протидії інформаційній агресії, задоволення інформаційних потреб населення вказаних територій, збалансованого та неупередженого інформування аудиторії про події в Україні.</p>
<p>Типовий статут суб'єкта у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа, затверджений рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1048.</p>	<p>Типовий статут суб'єкта у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа затверджено з метою виконання абзацу другого частини першої статті 30 та пункту 47 частини першої статті 90 Закону України «Про медіа». Типовим статутом визначено основні положення, що регулюють</p>

<p>Порядок проведення конференцій громадських об'єднань та обрання членів наглядових рад підприємств, що є суб'єктами у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа, затверджений рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1049.</p>	<p>правовий статус, права, обов'язки та відносини, які пов'язані зі створенням, управлінням і провадженням діяльності суб'єкта у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа.</p> <p>Порядок затверджено для визначення процедури проведення конференцій громадських об'єднань та обрання членів наглядових рад підприємств, що є суб'єктами у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа, і припинення їх повноважень.</p>
<p>Типовий трудовий контракт із керівником суб'єкта у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа, затверджений рішенням Національної ради від 16.10.2023 № 1050.</p>	<p>Типовий трудовий контракт із керівником суб'єкта у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа затверджено з метою виконання частини тринадцятої статті 31 і пункту 47 частини першої статті 90 Закону України «Про медіа». Документом встановлено положення щодо предмета контракту, прав та обов'язків сторін, оплати праці й соціально-побутового забезпечення керівника, відповідальності сторін, зміни й умов розірвання, терміну дії.</p>
<p>Стратегія діяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на 2024 – 2026 роки, затверджена рішенням Національної ради від 23.11.2023 № 1475</p>	<p>Стратегію діяльності Національної ради на 2024 – 2026 роки затверджено з метою визначення основних цілей і напрямів діяльності Національної ради відповідно до основних її повноважень, визначених Законом, а також з огляду на положення міжнародних угод та державних програм у сфері інформаційної політики, медіа, культури та мистецтв, електронних комунікацій, в інших сферах суспільного життя, що мають вплив на сферу медіа.</p>

Усі проєкти нормативно-правових актів Національної ради з урахуванням положень статті 87 Закону України «Про медіа» були оприлюднені на офіційному [вебсайті](#) регулятора разом із пояснювальними записками для їх громадського обговорення з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань. Усі зауваження і пропозиції щодо проєктів нормативно-правових актів, одержаних упродовж встановленого терміну, були розглянуті Національною радою за участі суб'єктів, які брали участь у громадському обговоренні. Інформація щодо розгляду зазначених зауважень і пропозицій до проєктів нормативно-правових актів розміщена на офіційному [вебсайті](#) Національної ради.

Нормативно-правові акти Національної ради у 2023 році в суді **не оскаржувалися**.

3.2. Інформація про виконання суб'єктами у сфері медіа вимог щодо розкриття інформації про структуру власності

Відповідно до Закону відомості про структуру власності подають суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа і постачальники електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра (окрім суб'єктів, які провадять діяльність як фізичні особи-підприємці).

Суб'єкти у сфері медіа при поданні заяв на участь у конкурсі для видачі ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра, на постачання електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра, заяв про продовження строку дії ліцензії, реєстрацію суб'єкта у сфері медіа, що здійснює мовлення без використання радіочастотного спектра (лінійне медіа), заяв про внесення змін до Реєстру **у 2023 році дотримувалися вимог щодо прозорості структури власності** і розміщували актуальні відомості про структуру власності на своєму вебсайті (за наявності).

Особлива увага при перевірці документів приділялася структурі власності тих ліцензіатів і реєстрантів, які мають у своєму складі іноземних фізичних та/або юридичних осіб.

При розгляді ліцензійних документів суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа та постачальників електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра (крім суб'єктів, які провадять діяльність як фізичні особи-підприємці) Національна рада досліджувала, чи дотримується суб'єкт у сфері медіа вимог до структури власності. Керуючись положеннями статті 27 Закону, Національна рада при потребі запитувала документи, передбачені цією статтею, зокрема ті, які підтверджують відомості про структуру власності суб'єкта у сфері медіа; фінансовий звіт за попередній рік та копії договорів, що передбачають надання фінансування суб'єктові у сфері медіа (у тому числі у вигляді кредиту, позики); аудиторський звіт; відомості про структуру власності суб'єкта у сфері медіа за встановленою формою.

Усі подані до Національної ради документи на участь у конкурсі для видачі ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра, продовження строку дії ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра, внесення змін до Реєстру щодо ліцензіата та умов ліцензії, реєстрації суб'єкта у сфері медіа, що здійснює мовлення без використання радіочастотного спектра (лінійне медіа), реєстрації суб'єкта у сфері онлайн-медіа, реєстрації суб'єкта у сфері друкованих медіа, реєстрації провайдера аудіовізуальних сервісів, внесення змін до Реєстру, реєстрації іноземного лінійного медіа перевірялися на дотримання вимог статей 15, 16, 21, 24, 121 Закону України «Про медіа».

3.3. Стан дотримання вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах суб'єктів у сфері медіа

У 2023 році суб'єкти у сфері медіа **дотримали вимог** Закону України «Про медіа» щодо участі іноземних фізичних та/чи юридичних осіб у статутному капіталі суб'єктів у сфері медіа.

Значна увага при перевірці документів щодо ліцензування та реєстрації у 2023 році приділялася дотриманню суб'єктами у сфері медіа обмежень щодо структури власності і фінансування медіа під час збройної агресії. Так, статтею 120 Закону передбачено, що суб'єктом у сфері медіа в Україні не може бути фізична особа, яка є громадянином держави-агресора (держави-окупанта) за винятком осіб, що мають дозвіл на тимчасове або постійне проживання в Україні; юридична особа, зареєстрована в державі-агресорі (державі-

окупанті) або з місцезнаходженням у такій державі; юридична особа, кінцевим бенефіціарним власником якої, ключовим учасником чи власником істотної участі на будь-якому рівні ланцюга володіння корпоративними правами є фізична особа, яка є громадянином або резидентом держави-агресора (держави-окупанта), чи юридична особа, зареєстрована в такій державі або з місцезнаходженням у такій державі та юридична особа, що отримує фінансування (кредити, займи, позики, інвестиції, внески спонсорів, благодійні внески, іншу фінансову допомогу) від фізичних осіб, що є громадянами держави-агресора (держави-окупанта), юридичних осіб, зареєстрованих у такій державі або з місцезнаходженням у такій державі.

Недотримання зазначених вимог є підставою для недопущення відповідного суб'єкта у сфері медіа до конкурсу на отримання ліцензії, підставою для відмови у реєстрації, анулюванні ліцензії, скасування реєстрації або звернення до суду з позовом про анулювання ліцензії в порядку, визначеному Законом.

Порушень обмежень щодо структури власності і фінансування медіа під час збройної агресії відповідно до статті 120 Закону у звітному періоді не було.

4. РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ МОВЛЕННЯ

4.1. Результати моніторингу щодо наявності в медіа ксенофобії

Відповідно до частини другої статті 36 Закону України «Про медіа» Національна рада спільно з органами спільного регулювання розробляє і затверджує критерії віднесення інформації до такої, що порушує вимоги пунктів 1 – 4, 6 –14 частини першої цієї статті. До затвердження відповідних критеріїв Національна рада самостійно у своїх рішеннях об'єднує застосування обмежень, передбачених частиною першою цієї статті.

Створення органів спільного регулювання є суттєвою новелою Закону і практики діяльності Національної ради, а термін «критерії» означає нові динамічні підходи в роботі державного органу з представниками громадського суспільства до механізму визначення інформації, поширення якої є небажаною в медіа для українського суспільства. Крім того, напрацьовані матеріали мають активний потенціал для поглиблення медіаосвіти і медіаграмотності в українському суспільстві, можуть використовуватись у роботі медіаменеджерів, випускових редакторів, журналістів, контентмейкерів, інших представників медіаорганізацій тощо.

Від набуття чинності Законом Національна рада активно працює з темою мови ворожнечі, дискримінації і ксенофобії, що є актуальними темами не тільки українського суспільства в умовах війни, але й, як показав час, можуть бути важливими для світового співтовариства.

Закон України «Про медіа» не містить правового визначення терміну «мова ворожнечі». Термін «ворожнеча» в Законі має свою специфіку, яка полягає у використанні супутніх понять «розпалення» і «заклик», а одиницею ворожнечі визначаються «висловлювання, які розпалюють ворожнечу» та висловлювання, що «містять заклик до дискримінації». Змістовна особливість такого формулювання полягає не тільки в оцінці спроможності висловлювань розпалювати ворожнечу чи закликати до дискримінації, визначається не тільки через наміри суб'єкта висловлювання, але й природою тієї лексики та тих слів, які при цьому використовуються. Це потребує специфічної роботи з пошуку критеріїв віднесення інформації до такої, що спроможна розпалювати ворожнечу, чим активно займалась Національна рада. Протягом кількох місяців було організовано публічну дискусію з представниками найбільш вразливих груп населення для напрацювання специфічних критеріїв інформації, які, на їхню думку, мають потенціал до розпалення ворожнечі та закликів до дискримінації у контексті таких проявів ксенофобії, як антисемітизм, ромофобія, ісламофобія, гомофобія, а також упереджень стосовно кримськотатарського народу, дискримінації осіб з інвалідністю. Метою таких зустрічей було обговорення і спільне визначення критеріїв, визначених Законом для кожної окремої чутливої соціальної групи за напрямками: негативні стереотипи (стигматизація), образлива лексика, зміст інформації (висловлювань), яка має потенціал розпалення ворожнечі та ненависті і може викликати негативні наслідки – від погіршення взаємин між представниками різних груп населення до проявів насилля. Передбачається, що визначені у такий спосіб критерії найбільш актуальних проявів ворожнечі та дискримінації Національна рада зможе використовувати у своїй поточній нормативно-регуляторній та наглядовій діяльності, остаточно погодити їх з органами спільного регулювання й оприлюднити для громадськості та українських медіа з метою використання у журналістській діяльності.

Упродовж березня – вересня 2023 року Національна рада організувала 7 робочих нарад із представниками громадського сектору, експертами різних етнічних, релігійних, СОГІ-спільнот (сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності), представниками

організацій людей з інвалідністю, в тому числі військовослужбовців з інвалідністю, задля обговорення пропозицій до критеріїв віднесення інформації до такої, що може мати ознаки різних форм дискримінації і мови ворожнечі в медіа за ознаками етнічного чи соціального походження, громадянства, національності, раси, релігії та вірувань, віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності або за іншими ознаками з:

- ❖ представниками єврейської спільноти в Україні (31.03.2023) – для визначення критеріїв віднесення інформації до такої, яка стосується проявів антисемітизму в медіа;
- ❖ представниками ромської спільноти в Україні (07.04.2023) – для обговорення і спільного визначення критеріїв віднесення інформації до такої, яка стосується проявів ромофобії в медіа;
- ❖ представниками ЛГБТІК+ спільноти в Україні (18.04.2023) – з метою обговорення і спільного визначення критеріїв віднесення інформації до такої, яка стосується проявів гомофобії в медіа;
- ❖ представниками та організаціями кримськотатарського народу (25.05.2023) – для обговорення і спільного визначення критеріїв віднесення інформації до такої, яка стосується проявів ворожнечі та ненависті щодо кримськотатарського народу в медіа;
- ❖ представниками мусульманської спільноти в Україні (29.06.2023) – для обговорення і спільного визначення критеріїв віднесення інформації до такої, яка стосується проявів ісламофобії в медіа;
- ❖ представниками громадських організацій людей з інвалідністю (10.08.2023) – з метою обговорення і спільного визначення критеріїв віднесення інформації до такої, яка стосується поширення висловлювань, що розпалюють ненависть, ворожнечу, жорстокість і підбурюють до дискримінації чи утисків стосовно окремих осіб чи груп осіб за ознакою інвалідності в медіа;
- ❖ представниками громадських організацій ветеранів війни, учасниками та учасницями бойових дій (28.09.2023) – задля обговорення пропозицій до критеріїв віднесення інформації до такої, що дискримінує і стигматизує в медіа ветеранів війни та учасників (учасниць) бойових дій.

Отримані під час вказаних зустрічей матеріали були опрацьовані в межах кількох національних і міжнародних заходів за участі представників Національної ради:

1. проекту «Компетентні медіа – демократичне і толерантне суспільство» (26.09.2023, 07.11.2023, 20.12.2023) у формі круглих столів в інформаційному агентстві «Укрінформ» щодо запобігання в медіа дискримінації осіб за етнічною, національною та ознакою інвалідності, розпалюванню расової, національної та релігійної ворожнечі і позитивного їх подання (трактування);
2. сесії «Червоні лінії в публічному мовленні: де завершується свобода слова і починаються протиправні заклики» у рамках проведення XVI Національної ЛГБТІК+ конференції з питань запобігання та протидії дискримінації та утискам за ознакою СОГІ (сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності) (01.11.2023, м. Київ);
3. на третьому міжнародному засіданні Національного кластера України з інформаційної стійкості на тему «Глобальна інформаційна стійкість: внесок України у міжнародну безпеку» (21.11.2023, м. Краків, Республіка Польща).

У звітному періоді було підготовлено й оприлюднено «Звернення до медіа щодо виваженого висвітлення ситуації навколо терористичного нападу угруповання ХАМАС на Державу Ізраїль» (жовтень 2023 року). Його суть полягала в необхідності уникнення мови ворожнечі та ксенофобії стосовно осіб та/або групи осіб за етнічною, релігійною та національною приналежністю, які представляють сторони конфлікту.

Крім того, напрацьовані матеріали були використані Національною радою для аналізу звернень громадян і державних органів щодо наявності в медіа проявів мови ворожнечі, ксенофобії та дискримінації, зокрема в контексті комунікації з іноземними платформами спільного доступу до відео та інформації.

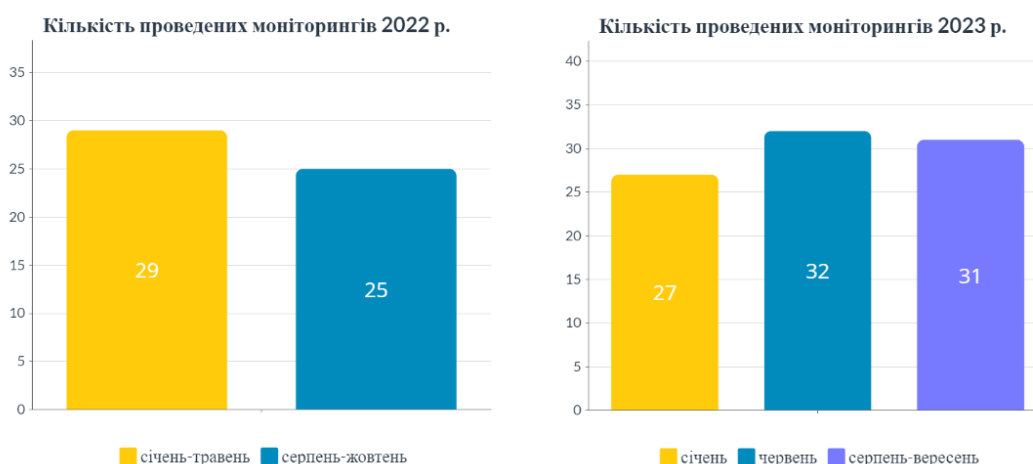
4.2. Результати моніторингу програм лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) стосовно виконання вимог Закону України «Про медіа» щодо частки програм державною мовою

Загальнонаціональні телемовники

У 2023 році відповідно до пункту 1 частини першої статті 40, з урахуванням абзацу другого пункту 4 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про медіа» програми державною мовою, у тому числі фільми, в загальному тижневому обсязі мовлення телемовників-ліцензіатів у кожному з проміжків часу між 7 та 18 годинами і між 18 та 22 годинами мають становити для телеканалів загальнонаціональної і регіональної категорій не менше ніж 75 відсотків загальної тривалості програм (або їх частин).

У 2023 році відповідно до частини четвертої статті 40 Закону, з урахуванням пункту 7 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» тижневий обсяг програм новин державною мовою телемовника має становити не менше ніж 75 відсотків загальної тривалості всіх програм новин, поширених у кожному проміжку часу між 7 та 18 годинами і між 18 та 22 годинами.

Для встановлення дотримання вимог законодавства щодо частки програм державною мовою було проведено моніторинг 27 загальнонаціональних телеканалів у січні 2023 року, 32 загальнонаціональних телемовників – у червні 2023 року, 31 загальнонаціонального телемовника – протягом серпня – вересня 2023 року.

Крім того, предметом моніторингу було дотримання норм статті 32 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Обсяг моніторингу – тижневий (105 годин) у проміжки часу із 7 до 18 та з 18 до 22 години.

Під час аналізу програмного наповнення телеканалів для ідентифікації контенту як власного, національного чи іноземного продукту було використано інформацію, що транслювалася наприкінці програм (автори, студії, копірайти тощо).

Під час моніторингу стосовно дотримання норм частин першої та третьої статті 32 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (мовою реклами в Україні є державна мова) в ефірі загальнонаціональних телеканалів ознак порушень не зафіксовано. Мова реклами і телемагазинів в ефірі телеканалів – винятково українська.

За період моніторингу ознак порушення норм статті 40 Закону в ефірі загальнонаціональних телеканалів не зафіксовано.

Детальна інформація про результати моніторингу загальнонаціональних телемовників відображена у [Додатку № 1](#) «Результати моніторингу програм загальнонаціональних телемовників щодо частки програм державною мовою відповідно до вимог законодавства за 2023 рік».

Результати моніторингу аудіовізуальних медіа свідчать, що зберігається тенденція перевиконання мовних квот. Ведучі програм здебільшого спілкуються державною мовою.

Регіональні і місцеві телемовники

На виконання зазначених вище вимог, а також тих, що передбачені пунктом 2 частини першої, частиною другою, абзацом першим частини шостої статті 40 Закону Національна рада провела моніторинги мовлення регіональних і місцевих лінійних аудіовізуальних медіа стосовно дотримання ними вимог законодавства щодо частки ведення програм державною мовою. У 2023 році проведено моніторинги 118-ти таких телеканалів.

За результатами моніторингів зафіксовано:

- ❖ Програми державною мовою у кожному з проміжків часу між 07:00 та 18:00 і між 18:00 та 22:00 становили не менше як 99% загальної тривалості програм, зокрема:

Визначені чинним законодавством часові проміжки	Перше півріччя 2023 року	Друге півріччя 2023 року
07:00-18:00	100%	99%
18:00-22:00	100%	99%

- ❖ Тижневий обсяг програм новин державною мовою в ефірі регіональних і місцевих лінійних аудіовізуальних медіа становив не менше ніж 99% загальної тривалості всіх програм новин, поширених ними у кожному із зазначених проміжків часу, зокрема:

Визначені чинним законодавством часові проміжки	Перше півріччя 2023 року	Друге півріччя 2023 року
07:00-18:00	100%	100%
18:00-22:00	100%	99%

За результатами проведених у 2023 році тижневих моніторингів регіональних і місцевих лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) ознак порушень вимог чинного законодавства щодо частки ведення програм державною мовою не зафіксовано.

4.3. Результати моніторингу програм лінійних аудіальних медіа (радіомовників) стосовно виконання вимог Закону України «Про медіа» щодо обсягу пісень державною мовою та частки ведення програм державною мовою

Загальнонаціональні радіомовники

У 2023 році відповідно до пункту 3 частини третьої статті 40, а також з урахуванням абзацу другого пункту 6 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону радіомовники при здійсненні ефірного радіомовлення повинні забезпечувати не менш як 75 відсотків добового обсягу ведення програм, у тому числі новинно-аналітичних блоків, розважальних програм (дикторами, ведучими радіопрограм) державною мовою.

Відповідно до пункту 1 частини третьої статті 40 Закону радіомовники при здійсненні ефірного радіомовлення повинні забезпечувати частку пісень (музичних творів із текстом) державною мовою в обсязі не менше ніж 40 відсотків загального обсягу пісень, поширених упродовж доби, а також не менше ніж 40 відсотків загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу між 7 та 14 годинами і між 15 та 22 годинами.

Відповідно до частини четвертої статті 40, а також з урахуванням абзацу другого пункту 7 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону радіомовники при здійсненні ефірного радіомовлення повинні забезпечувати не менше ніж 75 відсотків тижневого обсягу програм новин державною мовою від загальної тривалості всіх програм новин у кожному проміжку часу між 7 та 18 годинами і між 18 та 22 годинами.

Національна рада для перевірки виконання радіомовниками цих вимог упродовж 2023 року проводила моніторинги програм загальнонаціональних і місцевих радіостанцій. Для оптимізації показників під час моніторингу визначався обсяг (частка) україномовних пісень від загальної кількості пісень.

За результатами моніторингу ознак порушення законодавства щодо обсягу ведення програм державною мовою, частки пісень державною мовою, обсягу програм новин державною мовою в ефірі загальнонаціональних радіомовників не зафіксовано.

Реагуючи на звернення громадян та виконуючи наглядові повноваження, Національна рада проводила моніторинги програм ТОВ «ТРК Радіо-Ера» («Радіо НВ») щодо дотримання вимог статті 40 Закону України «Про медіа». 29.07.2023 проведено добовий моніторинг ефіру «Радіо НВ» у м. Києві. Зафіксовано, що частка ведення програм державною мовою становить 88% добового обсягу ведення програм. Представником Національної ради у Запорізькій області 10.08.2023 здійснено моніторинг ефіру ТОВ «ТРК Радіо-Ера», м. Київ, щодо відповідності законодавчим вимогам стосовно обсягу ведення програм державною мовою. Обсяг ведення програм державною мовою становив 94,72% добового обсягу ведення програм. Таким чином, порушень норм чинного законодавства у діяльності цього радіомовника за період моніторингу не зафіксовано.

Детальну інформацію про результати моніторингу загальнонаціональних радіомовників відображено в [Додатку № 2](#) «Результати моніторингу програм загальнонаціональних радіомовників у частині обсягу пісень українською мовою та ведення передач державною мовою відповідно до законодавства за 2023 рік», [Додатку № 3](#) і [Додатку № 4](#) «Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників у частині пісень

офіційними мовами Європейського Союзу відповідно до умов ліцензії та ведення програм державною мовою відповідно до законодавства». В ефірі національних аудіальних медіа продовжується тенденція зі збільшення кількості пісень українською мовою та ведення програм державною мовою.

Регіональні та місцеві радіомовники

Відповідно до Закону частка пісень державною мовою в ефірі радіомовників мала становити не менше ніж 40% загального обсягу пісень, а також не менше як 40% у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00. Мова добового обсягу ведення програм, а також тижневого обсяг програм новин у кожному проміжку часу між 07.00 та 18.00 і між 18.00 та 22.00 державною мовою має становити не менше ніж 75%.

Закон також передбачає, що радіомовники повинні забезпечувати частку пісень державною мовою не менше ніж 25% загального обсягу пісень, поширених упродовж доби, а також не менше ніж 25% загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00, якщо умовами ліцензії відповідного радіомовника передбачено, що серед поширюваних ним музичних творів частка пісень офіційними мовами Європейського Союзу становить не менше ніж 60% загального обсягу пісень, поширених упродовж доби, а також не менше ніж 60% загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00.

Національна рада для перевірки виконання вищезазначених вимог Закону упродовж 2023 року проводила моніторинги регіональних і місцевих радіостанцій. Загалом проаналізовано програм понад 200 радіомовників. За результатами моніторингу ознак порушення законодавства щодо обсягу ведення програм державною мовою, частки пісень державною мовою, обсягу програм новин державною мовою в ефірі регіональних та місцевих радіомовників не зафіксовано.

4.4. Результати моніторингу трансляції телерадіомовниками дитячих програм та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію

Упродовж квітня 2023 року було проведено тематичний моніторинг трансляції загальнонаціональними та супутниковими телемовниками і радіомовниками дитячих програм та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію.

За результатами моніторингу 30 загальнонаціональних телемовників (у тому числі супутникових телемовників, що здійснюють багатоканальне мовлення на підставі тимчасового дозволу) зафіксовано:

- ❖ збільшення (порівняно з ліцензійним показником) обсягу трансляції програм та творів, розрахованих на дитячу аудиторію, в ефірі 5 телемовників: ТОВ «Новий канал» («Н»), АТ «НСТУ» («СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»), ТОВ «Уніан ТВ» («ПЛЮСПЛЮС»), ТОВ «Телекомпанія «Малютко-ТВ» («Малютко-TV»), ТОВ «Телерадіокомпанія «Музика ТВ» («ПІКСЕЛЬ TV»);
- ❖ зменшення (порівняно з ліцензійним показником) обсягу трансляції програм і творів, розрахованих на дитячу аудиторію, в ефірі ТОВ «ТРО «Мульті Медіа Сервіс» (K1).

В ефірі АТ «НСТУ» («ПЕРШИЙ») не зафіксовано трансляції програм і творів, розрахованих на дитячу аудиторію (порівняно з ліцензійним показником).

В ефірі двох телемовників – ТОВ «Телерадіокомпанія «Кіно ТВ» («Ентер-фільм») і ТОВ «Телеодин» («M1»), – які не мають ліцензійних зобов'язань щодо трансляції дитячих програм та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію, зафіксовано трансляцію такого контенту.

Частиною шостою статті 40 Закону передбачено, що телемовники в кожному із проміжків часу між 7 та 18 годинами і між 18 та 22 годинами здійснюють поширення програм, які не є виробленими телемовником або на його замовлення, тільки державною мовою, за винятком програм (крім дитячих та анімаційних), створених до 01.08.1991. Під час моніторингу загальнонаціональних телемовників з'ясовано, що трансляція дитячих програм та аудіовізуальних творів відбувається лише державною мовою.

Стосовно специфіки дитячих програм необхідно зазначити, що важливим показником є те, наскільки адекватно враховується особливість аудиторії, у тому числі час трансляції. Цей показник є одним із тих, які досліджують європейські регуляторні органи.

За даними моніторингу, проведеного у квітні 2023 року, найбільшу щільність трансляції в ефірі загальнонаціональних телемовників дитячих програм зафіксовано у ранковий прайм-тайм (із 06:00 до 08:00).

Ліцензійні зобов'язання щодо обсягу дитячих програм мають лише 3 загальнонаціональні радіомовники (ДП «Новий обрій» («Радіо П'ятниця»), ПрАТ «Радіокомпанія «Гала» («Україномовне радіо Країна ФМ») і АТ «НСТУ» («Радіо Культура»), діяльність яких і була предметом моніторингу. Результати моніторингу загальнонаціональних радіомовників щодо обсягу дитячих програм зведені в таблиці:

№ пп	Назва радіокомпанії	Позивний	За ліцензією	Фактично 07.04.2023	Примітки	Мова	Час трансляції
1	ПрАТ «Радіокомпанія «Гала»	«Україномовне радіо Країна ФМ»	01:30:00	01:26:37	Програма «Дрімайко»	100% українська мова	20:00-22:00
2	ДП «Новий обрій»	«Радіо П'ятниця»	00:30:00	00:35:20	Програма «Територія дитинства»	100% українська мова	06:00-07:00
3	АТ «НСТУ»	«Радіо Культура»	00:10:00	-	-	-	-

Час трансляції дитячих програм та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію, в ефірі загальнонаціональних радіомовників зафіксовано в проміжку часу із 06:00 до 22:00. До Національної ради надійшли звернення від АТ «НСТУ» (логотип «ПЕРШИЙ», позивні «Радіо Культура»), ТОВ «ТРО «Мульті медіа сервіс» (логотип «К1») із проханням до закінчення дії воєнного стану погодити тимчасовий відступ від умов ліцензії в частині програмної концепції. Вони отримали позитивні відповіді регулятора. Таким чином, всі телерадіокомпанії, в ефірі яких не зафіксовано дитячих програм, передбачених ліцензією, або зменшено їх обсяг, мали дозвіл на тимчасовий відступ від програмної концепції.

Результати моніторингу засвідчили, що в ефірі загальнонаціональних лінійних аудіовізуальних медіа (далі – телерадіомовники) програми здебільшого виходять у ранковий прайм-тайм – із 06:00 до 09:00.

Серед позитивних тенденцій цього року можна назвати такі:

- ❖ більшість дитячих програм транслюються у час, зручний для дитячої аудиторії – після 6 години ранку;
- ❖ значно збільшено обсяг дитячих передач та аудіовізуальних творів, озвучених українською мовою, збільшено обсяг трансляції аудіовізуальних творів європейського та українського виробництва і не зафіксовано трансляції аудіовізуальних творів російського виробництва.

Серед негативних тенденцій останніх років можна назвати такі:

- ❖ у програмах загальнонаціональних телемовників програми для дитячої аудиторії в умовах ліцензій залишилися у 7-ми ліцензіатів;
- ❖ обмежено жанрове розмаїття дитячих програм;
- ❖ немає програм для дітей з вадами слуху і зору;
- ❖ за останні 10 років обсяг трансляції дитячих програм та аудіовізуальних творів на загальнонаціональних телеканалах постійно зменшується;
- ❖ у програмах загальнонаціональних радіомовників програми для дитячої аудиторії в умовах ліцензій залишилися у 3-х ліцензіатів.

Питання забезпечення дітей якісною інформацією в Україні наразі залишається актуальним. Його вирішенню може посприяти держава, забезпечивши підтримку виробництва телерадіопродукту для цієї категорії населення шляхом вдосконалення законодавчих актів. На сьогодні є позитивні зрушення у цьому напрямі. Відповідно до частини третьої статті 38 Закону для лінійних медіа, основу програмної концепції мовлення яких становлять дитячі програми, національний продукт має становити не менше ніж 25 відсотків загального тижневого обсягу мовлення, за умови що такі лінійні медіа мовлять лише державною мовою.

4.5. Результати моніторингу програм лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) щодо частки національного продукту

У березні 2023 року проведено моніторинг 30 загальнонаціональних телерадіомовників (із них 22 – здійснюють багатоканальне мовлення, 3 – супутникове мовлення, 5 – мають супутникові ліцензії та здійснюють багатоканальне мовлення відповідно до виданих Національною радою дозволів на тимчасове мовлення у загальнонаціональних мультиплексах). До програм національного виробництва було зараховано програми, фільми, аудіовізуальні твори, вироблені фізичними або юридичними особами України.

Програми, створені на замовлення або за участі однієї або кількох юридичних осіб – резидентів держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом, відповідно до чинного законодавства не були зараховані до програм українського виробництва.

Оскільки юрисдикцію аудіовізуальних творів виробництва часів Радянського Союзу як окремої категорії станом на сьогодні українським законодавством не визначено, такі фільми до частки національного аудіовізуального продукту не зараховувались. До частки національного аудіовізуального продукту зараховувалися лише фільми, створені українськими студіями-виробниками.

Фільми, створені до 1991 року на державних кіностудіях України і внесені до державного реєстру фільмів, було зараховано до національних, відповідно до вимог положень наказу Державного агентства України з питань кіно від 06.03.2019 № 55 «Про затвердження Порядку видачі (анулювання) свідоцтва національного фільму та зразку свідоцтва національного фільму», зокрема підпункту 7.1 пункту 7 (фільми, створені до 1991 року на державних кіностудіях України та внесені до державного реєстру фільмів, вважаються національними).

Зарахування зафіксованих під час моніторингу програм, фільмів, аудіовізуальних творів до певної категорії відбувалося на підставі інформації, оприлюдненої під час їх трансляції в ефірі телерадіомовників.

За результатами моніторингу, ознаки порушення щодо частки програм українського виробництва (50%) зафіксовано:

- ❖ в ефірі телеканалу ТОВ «Солар медіа» (логотип «СОНЦЕ») за період із 06.03.2023 по 12.03.2023 виявлено ознаку порушення, а саме: програми українського виробництва становили 39% (44 год. 07 хв.);
- ❖ в ефірі телеканалу ТОВ «Новий канал» (логотип «Н») за період із 01.03.2023 по 07.03.2023 виявлено ознаку порушення, а саме: передачі українського виробництва становили 44% (48 год. 59 хв.).

На час вчинення цього порушення (березень 2023 року) заходи контролю Національної ради було обмежено згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303. Тому Національна рада надіслала до ліцензіатів листи щодо необхідності надання пояснень, а також приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України.

У серпні 2023 року було проведено моніторинг програм лінійних загальнонаціональних аудіовізуальних медіа (телемовників) стосовно виконання вимог Закону щодо частки національного продукту.

Відповідно до частини першої статті 38 Закону національний продукт має становити не менше як 50 відсотків загального тижневого обсягу мовлення. Під час моніторингу досліджували частку програм національного виробництва в загальному обсязі мовлення кожного телемовника.

Щоб перевірити стан виконання вимог частини першої статті 38 Закону проведено тижневий моніторинг (168 годин) програм 31 загальнонаціонального телемовника, що фактично здійснював мовлення. Серед цих медіа 21 – багатоканальне мовлення, 3 – супутникове мовлення, 7 – мають супутникові ліцензії і здійснюють багатоканальне мовлення відповідно до виданих Національною радою дозволів на тимчасове мовлення у загальнонаціональних мультиплексах).

Кількість телемовників щодо яких проведено тижневий моніторинг (168 годин)

Згідно з частиною третьою статті 38 Закону для лінійних медіа, основу програмної концепції мовлення яких становлять дитячі програми, національний продукт має становити не менше ніж 25 відсотків загального тижневого обсягу мовлення, за умови, що такі лінійні медіа мовлять лише державною мовою.

Серед загальнонаціональних телемовників основу програмної концепції становлять дитячі програми у двох ліцензіатів – ТОВ «Уніан ТБ» («ПЛЮСПЛЮС») і ТОВ ТРК «Музика ТВ» («ПІКСЕЛЬ TV»). Програми транслюються тільки державною мовою. Водночас, як свідчать результати моніторингу, частка національного продукту в них перевищує законодавчі норми («ПЛЮСПЛЮС» – 37%, «ПІКСЕЛЬ TV» – 59%).

За результатами моніторингу 31 загальнонаціонального телемовника у серпні 2023 року стосовно дотримання ними вимог частини першої статті 38 Закону ознак порушень не зафіксовано.

4.6. Результати моніторингу програм лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) щодо частки європейського продукту

У березні 2023 року проведено моніторинг 30 загальнонаціональних телемовників стосовно дотримання ними вимог щодо частки європейського продукту. У жовтні 2023 року було проведено моніторинг програм 32 загальнонаціональних телемовників стосовно дотримання ними вимог частини першої статті 39 Закону.

Відповідно до частини першої статті 39 Закону європейський продукт має становити не менше ніж 50 відсотків загального тижневого обсягу мовлення, з урахуванням пункту 2 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, європейський продукт має становити не менше ніж 15 відсотків загального тижневого обсягу мовлення.

Під час моніторингу до програм європейського виробництва зараховано програми, вироблені членами Європейського Союзу або державами, які є стороною Європейської конвенції про транскордонне телебачення. Європейський продукт визначався без урахування новин, трансляцій спортивних заходів і спортивних змагань, реклами, телепродажу, що передбачено законодавством. Оскільки Україна є стороною Європейської конвенції про транскордонне телебачення, то всі програми, вироблені фізичними або юридичними особами України, були зараховані до європейського продукту.

За результатами моніторингу загальнонаціональних телемовників стосовно дотримання ними вимог частини першої статті 39 Закону України «Про медіа» ознак порушень щодо частки європейського продукту не зафіксовано.

4.7. Результати моніторингу розповсюдження чи демонстрування суб'єктами у сфері медіа творів, розповсюдження яких заборонено законодавством про кінематографію

Відповідно до підпункту «в» пункту 22 частини першої статті 90 Закону Національна рада здійснює нагляд та контроль за дотриманням суб'єктами у сфері медіа законодавства про кінематографію щодо розповсюдження чи демонстрування суб'єктами у сфері медіа, зокрема у каталогах аудіовізуальних сервісів на замовлення, творів, розповсюдження і демонстрування яких заборонено законодавством про кінематографію.

У грудні 2023 року було проведено моніторинг 34 загальнонаціональних телемовників стосовно дотримання вимог:

- ❖ пункту 5 частини першої статті 36 Закону щодо розповсюдження та демонстрування фільмів, які заборонені відповідно до Закону України «Про кінематографію»;
- ❖ частин другої і третьої статті 42 Закону України «Про медіа», з урахуванням пункту 11 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, щодо інформації, яка може завдати шкоди фізичному, психічному або моральному розвитку дітей;

- ❖ статті 15 Закону України «Про кінематографію» в частині наявності осіб, які створюють загрозу національній безпеці.

Під час моніторингу заборонених фільмів та осіб, які створюють загрозу національній безпеці відповідно до Закону України «Про кінематографію», не зафіксовано.

Фільми, що транслювалися в ефірі загальнонаціональних телеканалів без позначки індексу глядацької аудиторії, згідно з Державним реєстром фільмів мали індекси «ДА» і «ЗА». Фільми, які супроводжувалися позначками глядацької аудиторії, на яку вона розрахована, демонструвалися відповідно до Державного реєстру фільмів.

За результатами моніторингу зафіксовано, що загальнонаціональними телемовниками враховані обмеження щодо програм і фільмів, які містять інформацію, що може завдати шкоди фізичному, психічному або моральному розвитку дітей. Ці програми і фільми можуть поширюватися лінійними медіа з урахуванням обмежень стосовно часу показу залежно від індексу глядацької аудиторії («16» – показ можливий у будь-який ефірний час; «18» – показ можливий з 22 години до 6 години).

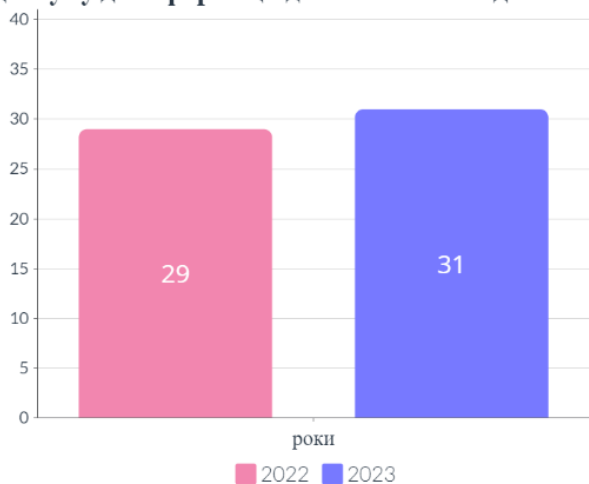
Позначки індексу глядацької аудиторії були наявні у програмах 17-ти із 34-х загальнонаціональних телемовників.

Трансляція фільмів з індексом «18», показ яких дозволяється із 22:00 до 06:00, загальнонаціональними телемовниками протягом ефірного часу в часовому проміжку із 06:00 до 22:00 не здійснювалась.

4.8. Аналіз доступу до інформації осіб з інвалідністю

У липні 2023 року проведено моніторинг програм 31 лінійного загальнонаціонального аудіовізуального медіа щодо доступу до інформації осіб з вадами слуху за допомогою субтитрування і сурдоперекладу.

Кількість проведених моніторингів щодо доступу до інформації для осіб з інвалідністю

Сучасне телебачення практикує три способи адаптації телепрограм для людей з вадами слуху: сурдопереклад, відкрите і приховане субтитрування. За період моніторингу програм із сурдоперекладом не зафіксовано. Найбільш поширеною формою адаптації телевізійного продукту для потреб людей із вадами слуху в ефірі загальнонаціональних телеканалів залишаються відкриті субтитри. Специфікою українського варіанту субтитрування програм та фільмів є те, що воно не має на меті задоволення потреб людей з вадами слуху, а використовується на виконання вимог Законів України «Про медіа» і «Про кінематографію».

Субтитрування програм, фільмів зафіксовано у ТОВ «Реал істейт-ТВ» («2+2»), ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV) («ICTV 2»), ПАТ «Телекомпанія «Тет» («ТЕТ»), ТОВ «ТРК «Студія 1+1» («1+1 УКРАЇНА»), АТ «НСТУ» («СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»), ТОВ «Телеканал «Мега» («М») і ТОВ «Телерадіокомпанія «Музика ТВ» («ПІКСЕЛЬ TV»).

У телепрограмах ТОВ «Голдберрі» («ЕСПРЕСО»), ТОВ «Телеканал «Прямий» («ПРЯМИЙ»), Підприємства з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «Телерадіокомпанія «НБМ» («5»), ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV) («ICTV»)

цілодобово транслюється рухомий рядок, який не є синхронним перекладом тексту програми, а містить самостійну інформацію.

В ефірі ТОВ «Телеодин» («М1») субтитрування окремих музичних відеокліпів здійснюється у форматі «караоке», що означає синхронізовані у часі подачу тексту і звучання музичних творів. Текст подається мовою оригіналу (англійська, українська тощо).

Під час моніторингу телемовників, що транслюють інформаційний марафон «Єдині новини», зафіксовано, що у слоті телемовника ДП «Парламентський телеканал «Рада» (Рада) демонструється інформація у титрах, що з'являються на екрані.

Крім того, у березні – квітні 2023 року було проведено моніторинг трансляції 31 загальнонаціональним і супутниковим телемовником інформації щодо інклюзії. Зокрема:

- ❖ 4 телемовників – ТОВ «Уніан ТВ» («ПЛЮСПЛЮС»), ТОВ «Телеодин» («М1»), ТОВ «ТРК «Музика ТВ» («ПІКСЕЛЬ TV»)), ТОВ «ТК «Малятко-ТВ» («Малятко-TV»)), основу програмної концепції яких становлять дитячі або музичні програми (проведено добовий моніторинг);
- ❖ 1 телемовника – Підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) «Телерадіокомпанія «Е-Лімпік» (EQUALYMPIC), ліцензією якого передбачено трансляцію спортивних програм (проведено добовий моніторинг);
- ❖ 26 телемовників, що здійснюють багатоканальне чи супутникове мовлення (проведено тижневий моніторинг).

За результатами моніторингу зафіксовано, що немає інформації щодо інклюзії (залучення людей з особливими потребами до суспільного життя) в ефірі 5 телемовників: ТОВ «ТРК «Кіно ТВ» («Ентер-фільм»)), ТОВ «ТРО «Мульті медіа сервіс» («K1»)), ТОВ «Новий канал» («Н»), ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV) («ICTV 2»)), ТОВ «ТК «Малятко-ТВ» («Малятко-TV»)). Найбільше інформації щодо інклюзії зафіксовано в ефірі Підприємства об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) «Телерадіокомпанія «Е-Лімпік» (EQUALYMPIC) – у трансляції програми за участі ведучих з обмеженими можливостями (трансляція змагань з паралімпійських видів спорту, висвітлення реабілітації дітей з інвалідністю, огляди видів спорту, в яких беруть участь спортсмени з інвалідністю тощо) і ТОВ «Телеканал СТБ» («С-Можливо все!») – у трансляції серіалу «Сліпа».

Інформацію щодо інклюзії в ефірі загальнонаціональних та окремих супутникових телеканалів умовно можна розділити на такі категорії:

- ❖ аудіовізуальні твори (фільми, відеокліпи, серіали, мультфільми) за участі осіб з інвалідністю;
- ❖ програми та окремі сюжети у телемарафоні «Єдині новини #UАразом» про реабілітацію військових, дітей, інших осіб, що постраждали від збройної агресії РФ проти України, їх адаптацію до мирного життя;
- ❖ про допомогу особам з інвалідністю, надану волонтерами;
- ❖ програми про життя дітей, наприклад дітей із розладами аутистичного спектра;
- ❖ сюжет про допомогу дівчинки з порушенням зору, яка грає на бандурі і отримані кошти спрямовує на допомогу Збройним силам України;
- ❖ про участь українських ветеранів у міжнародних змаганнях (Ігри нескорених «Invictus Games»);
- ❖ міжнародна версія вручення премії «Оскар 2023», у якій брав участь актор із вадами слуху;
- ❖ сюжет про Папу Римського, який пересувається на колісному кріслі;

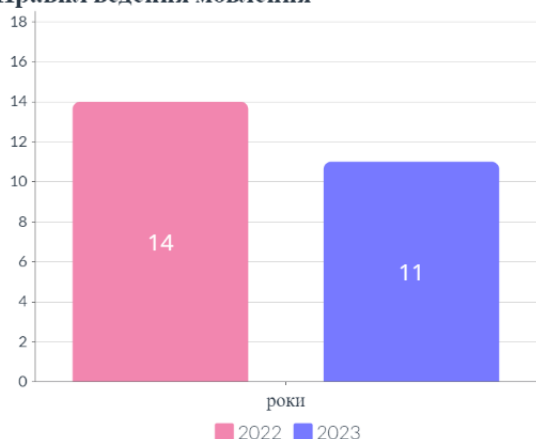
- ❖ інформація про участь осіб з інвалідністю у спортивному житті як на національному, так і на міжнародному рівнях;
- ❖ програми про життєві досягнення осіб з інвалідністю;
- ❖ соціальна реклама про виплати для ВПО (внутрішньо переміщених осіб) з інвалідністю;
- ❖ програми і їх анонси, де головні герої – особи з інвалідністю.

Позитивною тенденцією за результатами моніторингу можна назвати те, що в ефірі більшості телемовників зафіксована інформація щодо інклюзії в тій чи іншій формі. Але, на жаль, в ефірі національних телемовників недостатньо висвітлюється інформація про осіб з інвалідністю та їхні щоденні потреби.

4.9. Результати моніторингу дотримання Правил ведення мовлення телерадіоорганізаціями у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті

Упродовж 2023 року Національна рада провела 11 моніторингів ефіру загальнонаціональних лінійних аудіовізуальних та аудіальних медіа щодо виконання вимог Правил ведення мовлення телерадіоорганізаціями у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті (далі – Правила ведення мовлення).

Кількість моніторингів дотримання Правил ведення мовлення

Відповідно до пункту 3 частини другої статті 44 Закону України «Про медіа» Національна рада спільно з органом спільного регулювання розробляє і затверджує правила мовлення в дні пам'яті. Пунктом 26 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону передбачено, що в разі якщо положення цього Закону передбачають затвердження Національною радою після розробки спільно з органом спільного регулювання певних вимог та критеріїв, до їх затвердження Національна рада при застосуванні відповідних положень має керуватися винятково нормами цього Закону з урахуванням попередньої практики застосування аналогічних норм законодавства.

Тому моніторинг діяльності суб'єктів у сфері лінійних аудіовізуальних медіа проводився з урахуванням Правил ведення мовлення в редакції рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 12.02.2021 № 95, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.04.2021 за № 541/36163.

В ефірі фіксувалися такі типові порушення:

- ❖ на екрані не було зображення палаючої свічки та/або іншого відповідного стилізованого зображення;
- ❖ в ефірі не було повідомлень про день пам'яті у певних проміжках часу із 06:00 до 24:00;
- ❖ не транслювалася хвилина мовчання із супроводженням звуку метронома;
- ❖ не звучали повідомлення про відзначення дня пам'яті у кожному випуску новин у проміжку часу між 7:00 та 10:00 і між 18:00 та 21:00.

За результатами моніторингу за 29.08.2023¹ до ТОВ «ТРК «Столиця» («ПЕРЕЦЬ FM») застосовано захід реагування на порушення – «припис», що передбачено чинним законодавством, оскільки у випусках передачі «Новини» з 08:00 до 10:00, та з 18:00 до 21:00 не було повідомлень про відзначення дня пам'яті, що є ознакою порушення пункту 10 Правил ведення мовлення.

За результатами моніторингу за 25.11.2023² до двох юридичних осіб застосовано захід реагування на порушення – «припис», що передбачено чинним законодавством. Це:

- ❖ ДП «Парламентський телеканал «Рада» (логотип «РАДА») – оскільки у проміжку часу між 06:00 та 10:11 не було логотипа «палаюча свічка» та/або відповідного стилізованого зображення, що є ознакою порушення пункту 5 Правил ведення мовлення;
- ❖ ТОВ «Корона санрайс» (логотип «ТАК TV») – оскільки у проміжку часу між 06:00 та 24:00 не було логотипа «палаюча свічка» та/або відповідного стилізованого зображення, що є ознакою порушення пункту 5 Правил ведення мовлення.

4.10. Результати моніторингу гендерного балансу в медіа

Гендерний профіль українських медіа

Відповідно до Закону України «Про медіа» одним із пріоритетних напрямів роботи Національної ради є забезпечення гендерної рівності в медіа та убезпечення громадян України від можливих форм дискримінації, зокрема за гендерною ознакою.

Медіа, які мають значний вплив на формування суспільного ставлення до гендерно чутливих питань і окремих категорій населення, мають пропагувати стратегію різноманітності, залучення та реалізації прав гендерної рівності, а тому мають демонструвати таку стратегію на власному прикладі, оскільки медіа є гармонійним складником українського суспільства. Ігнорування подібної стратегії не тільки впливає на контент медіаорганізацій, але й може провокувати недовіру до українських медіа.

2023 року Національною радою спільно з ГО «Асоціація «жінки в медіа» було проведено перше в Україні галузеве гендерне дослідження «[Гендерний профіль українських медіа](#)». Воно полягало в аналізі українських медіа з погляду гендерного складу працівників медіагалузі України. Метою практики започаткованих досліджень та моніторингів Національної ради є сприяння гендерній рівності і розширенню можливостей жінок і чоловіків у медіа, які передбачають не тільки гендерний аналіз контенту, але й вивчення організації внутрішньої діяльності медіаорганізацій, поліпшення роботи медіа через процеси активізації гендерної диверсифікації.

Під час дослідження було опитано 206 суб'єктів медіа, на яких працює орієнтовно 4820 осіб. Опитування проводилося серед тих медіа, які здійснювали мовлення станом на літо

¹ 29 серпня Указом Президента України від 23 серпня 2019 року № 621/2019 оголошено Днем пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, який відзначається щороку.

² Постановою Верховної Ради України від 17.12.2021 № 1982-IX оголошено 90-ті роковини Голодомору 1932 – 1933 років в Україні, а також 25.11.2023 відзначається щорічний День пам'яті жертв голодоморів (четверта субота листопада) згідно з Указом Президента України від 26.11.1998 № 1310/1998.

2023 року за трьома категоріями лінійних медіа: радіомовлення, телебачення і телерадіомовлення (медіа, які здійснюють телевізійне і радіомовлення).

Результати дослідження демонструють таку загальну картину:

- ❖ Більшість серед працівників медіа в Україні становлять жінки. Лише в медіа, які працюють одночасно у сфері телебачення і радіо, більшість працівників – чоловіки.
- ❖ Загальна кількість працівників з інвалідністю у складі опитаних компаній становить 5 – 6% загальної кількості працівників.
- ❖ У старших групах частіше переважають чоловіки. Жінки становлять більшість серед молоді в усіх компаніях. Що старша вікова група, то менш представленими в ній є жінки. Але в найбільшій віковій групі – середнього віку – жінки та чоловіки представлені приблизно рівномірно.
- ❖ На керівних посадах не значно, але частіше представлені жінки. У розрізі вікових груп можна спостерігати тенденцію, що у старших вікових групах більше чоловіків. Те саме простежується щодо більшості професійних ролей.
- ❖ Важливим спостереженням є те, що жінки не значно переважають відсотково на керівних посадах, але мають значну кількісну перевагу у творчих професіях на телебаченні (журналістки, ведучі, працівниці маркетингу та піару). Іншими словами, творчі професії та професії, які пов'язані зі створенням і дистрибуцією контенту, диспропорційно представлені жінками, тут вони мають більшість. Наприклад, жінок на посадах журналістики – 77%, а чоловіків – 23%, при цьому серед керівництва медіа жінок – 52%, тоді як чоловіків – 48%.
- ❖ У найбільш представлених жінками професіях – журналісток, ведучих, фахівчинь маркетингу, піару та продакшну – жінки переважають у молодших вікових групах: 79% журналісток у віці від 18 до 35 років, 79% ведучих-жінок у віці від 18 до 35 років, 58% фахівчинь маркетингу у віці від 18 до 35 років. Що старші вікові групи, то більше зростає у них відсоток чоловіків. Наприклад, серед керівництва медіа віком «61+» жінок лише 32%. У цій віковій категорії журналісток – 43%, ведучих – 59%.
- ❖ Зворотною є тенденція серед працівників технічного персоналу і програмної служби. Серед молоді жінки в меншості, але переважають у старшій віковій групі «61+».

Оновлена методологія гендерного моніторингу

Національна рада із 2018 року співпрацює з українською науковицею – Тамарою Марценюк, кандидаткою соціологічних наук, доценткою кафедри соціології Національного університету «Кієво-Могилянська академія» – за підтримки Швеції і Національного Демократичного Інституту (далі – НДІ). Результатом цієї співпраці є розроблена й оприлюднена методологія «[Гендерний моніторинг каналів телебачення України](#)». Унікальність цієї методології полягає у визначенні моделей позитивного і негативного наслідування. Контент не тільки аналізується на наявність чи відсутність стереотипів, але й проводиться оціночний аналіз, результатом якого є виявлення найбільш позитивних гендерно збалансованих і найбільш негативних прикладів у контенті українських медіа. Це стосується різних жанрів аудіовізуального продукту: реклами, новин, інформаційно-аналітичних і розважальних програм, фільмів.

Після повномасштабного вторгнення проблематика висвітлення гендерних аспектів війни у медіа стала ще більш актуальною. Нагальними є питання залучення жінок до сектору безпеки і оборони, забезпечення гендерної рівності у військовій сфері, становища жінок і чоловіків, які набули інвалідності внаслідок війни, сексуальне насильство в умовах війни, українських жінок у полоні тощо.

2023 року Національна рада у співпраці з науковицею оновила методологію гендерного моніторингу з урахуванням тематики війни в Україні. Остаточну версію методології підготовлено у грудні 2023 року, тому моніторинг буде проводитись, починаючи із 2024 року. Зміст оновленої методології складається з таких частин: гендерна рівність в українському суспільстві в контексті війни, репрезентація військових у медіа: гендерні аспекти, гендерні ролі та волонтерство, стереотипи й образи ветеранів у медіа, інвалідність внаслідок війни, військовополонені та гендерні аспекти, вшанування пам'яті загиблих на війні, ЛГБТ-військові, гендерні аспекти вимушеної міграції внаслідок війни.

Крім того, методологію доповнено частинами, які відображають гендерні стереотипи у військовій сфері. Армія з погляду патріархального світобачення є суто маскуліним середовищем, тому завдання медіа полягає в тому, щоб трансформувати оцінку індивідів лише на основі їх здібностей і результатів, а не залежно від їх статі. Участь жінок в армії не має виглядати екзотизацією і не повинна героїзуватися. Натомість має розглядатися та оцінюватися на рівні з чоловіками. Тому в методології було виділено гендерні стереотипи, від яких варто відмовитися (до прикладу: «героїня», «армійська екзотика», «турботлива помічниця», «окраса колективу» тощо), та егалітарні ролі (засновані на рівності), які слід популяризувати (до прикладу: «жінка-воїн», «революціонерка» тощо).

Закон України «Про медіа» передбачає заборону поширення в медіа дискримінаційних висловлювань і таких, що можуть розпалювати ворожнечу до особи та/або групи осіб за ознаками гендерної ідентичності. Така норма дає можливість регулятору застосовувати різні механізми впливу на медіа – від «м'якої сили» у вигляді результатів своїх моніторингових досліджень, рекомендацій, оприлюднення результатів співпраці з громадським сектором України до застосування більш «жорстких» заходів.

4.11. Результати моніторингу технічних параметрів лінійних аудіовізуальних медіа, що здійснюють трансляцію через супутниковий ретранслятор

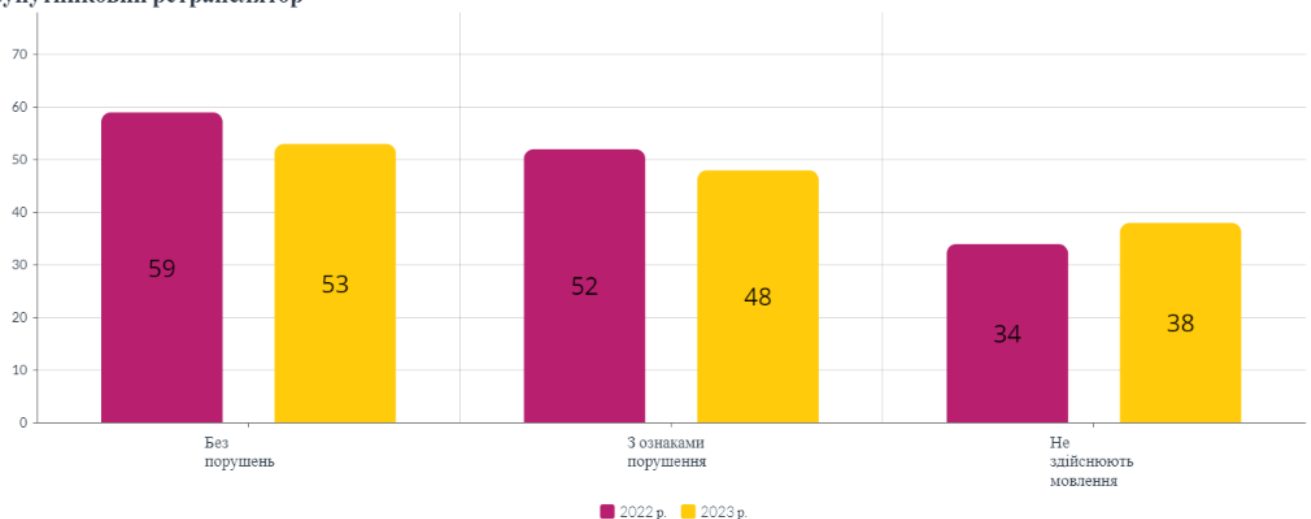
Національна рада у 2023 році проводила моніторинги дотримання технічних параметрів мовлення супутникових телерадіомовників. У червні 2023 року було проведено моніторинг 101 лінійного аудіовізуального медіа. Вони мають 125 відповідних ідентифікаторів Національної ради (117 телеканалів і 8 радіоканалів).

За результатами моніторингу у червні 2023 року встановлено:

1. 53 телерадіомовники (68 телеканалів і 7 радіоканалів) здійснюють супутникове мовлення без порушень.
2. 48 телерадіомовників (49 телеканалів та 1 радіоканал) здійснюють супутникове мовлення з ознаками порушення умов реєстрації:
3. 38 телерадіомовників (38 телеканалів) не здійснюють супутникове мовлення, а саме:
 - ❖ 1 телерадіомовник (1 телеканал) – триває судовий процес, оскільки у 2018 році ухвалено рішення Національної ради про звернення до суду про анулювання ліцензії;
 - ❖ 7 телерадіомовників (7 телеканалів) – ухвалено рішення Національної ради про анулювання ліцензій за рішеннями РНБО;
 - ❖ 1 телерадіомовник (1 телеканал) – термін дії реєстрації завершився;
 - ❖ 1 телерадіомовник (1 телеканал) – ухвалено рішення Національної ради про тимчасове призупинення мовлення;
 - ❖ 2 телерадіомовники (2 телеканали) – триває перший рік діяльності з дати реєстрації;

- ❖ 20 телерадіомовників (20 телеканалів) – надіслали листи до Національної ради про припинення супутникового мовлення;
 - ❖ 6 телерадіомовників (6 телеканалів) – супутникове мовлення моніторингом не зафіксовано, немає інформації про причини припинення мовлення;
 - ❖ 2 телерадіомовники (2 телеканали) – супутникове мовлення здійснюється за параметрами, не передбаченими в Реєстрі, а саме:
 - 1 телерадіомовник (1 телеканал) – подав до Національної ради заяву про внесення змін до Реєстру;
 - 1 телерадіомовник (1 телеканал) – надіслав лист до Національної ради про зміни технічних параметрів.
4. 6 телерадіомовників (6 телеканалів) здійснюють супутникове мовлення за технічними параметрами, вказаними у Реєстрі, і додатково здійснюють супутникове мовлення за технічними параметрами, не вказаними в Реєстрі:
- ❖ 4 телерадіомовники (4 телеканали) надіслали листи щодо тимчасового супутникового мовлення на інших параметрах у зв'язку з введенням воєнного стану;
 - ❖ 2 телерадіомовники (2 телеканали) здійснюють супутникове мовлення на додаткових супутникових ретрансляторах;
5. 2 телерадіомовники (3 телеканали та 1 радіоканал) здійснюють супутникове мовлення з ознаками двох порушень умов реєстрації:
- ❖ відповідно до ідентифікатора радіоканалу супутникове мовлення моніторингом не зафіксовано, проте реєстрант надіслав листа до Національної ради, що супутникового мовлення не ведеться через фінансові труднощі;
 - ❖ відповідно до ідентифікатора телеканалу супутникове мовлення здійснюється за параметрами, не передбаченими в Реєстрі;
 - ❖ відповідно до ідентифікатора телеканалу супутникове мовлення моніторингом не зафіксовано, проте реєстрант надіслав листа до Національної ради про тимчасове припинення мовлення;
 - ❖ відповідно до ідентифікатора телеканалу супутникове мовлення здійснюється за технічними параметрами, які вказані у Реєстрі, і додатково здійснюється супутникове мовлення на технічних параметрах, не зазначених у Реєстрі, проте реєстрант надіслав листа щодо тимчасового супутникового мовлення за іншими параметрами.

Результати моніторингу технічних параметрів лінійних аудіовізуальних медіа, що здійснюють трансляцію через супутниковий ретранслятор

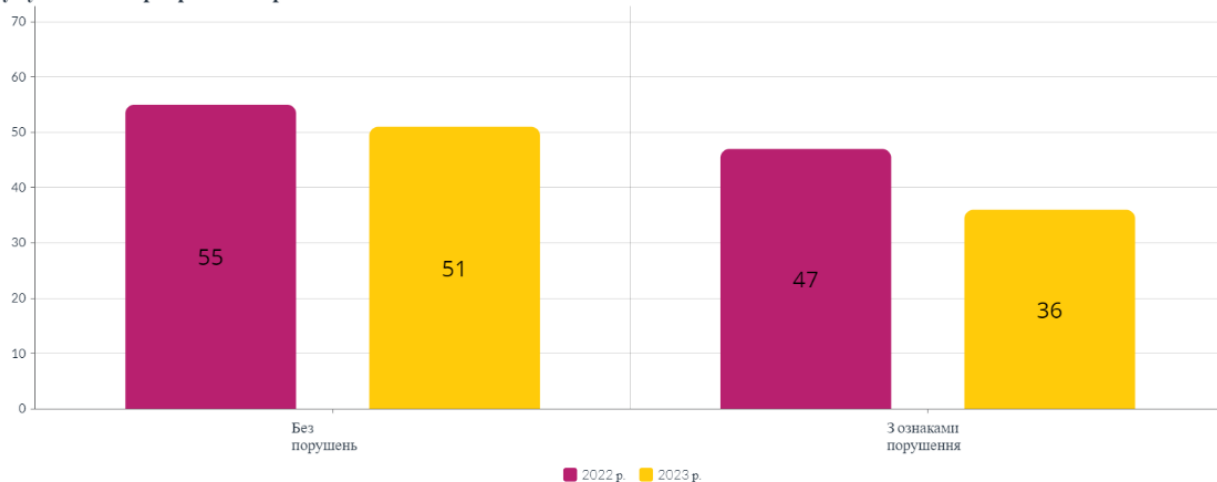

У грудні 2023 року було проведено моніторинг 87 лінійних аудіовізуальних медіа, які мають 111 ідентифікаторів у Реєстрі (103 телеканали та 8 радіоканалів).

За результатами моніторингу у грудні 2023 року встановлено:

1. 51 телерадіомовник (65 телеканалів і 7 радіоканалів) здійснюють супутникове мовлення без порушень;
2. 36 телерадіомовників (38 телеканалів і 1 радіоканал) здійснюють супутникове мовлення з ознаками порушення умов реєстрації:
 - ❖ 32 телерадіомовники (32 телеканали) не здійснюють супутникове мовлення, а саме:
 - 1 телерадіомовник (1 телеканал) – триває судовий процес, оскільки у 2018 році ухвалено рішення Національної ради про звернення до суду про анулювання ліцензії;
 - 1 телерадіомовник (1 телеканал) – термін дії реєстрації закінчився;
 - 1 телерадіомовник (1 телеканал) – ухвалено рішення Національної ради про тимчасове припинення реєстрації суб'єкта у сфері медіа;
 - 18 телерадіомовників (18 телеканалів) – надіслали листи до Національної ради про припинення супутникового мовлення;
 - 3 телерадіомовники (3 телеканали) – проведено позапланову безвізну перевірку та ухвалено рішення Національної ради про накладання штрафу, оскільки компанії не мовлять;
 - 8 телерадіомовників (8 телеканалів) – супутникове мовлення моніторингом не зафіксовано, немає інформації про причини припинення мовлення;
 - ❖ 1 телерадіомовник (1 телеканал) – здійснює супутникове мовлення за параметрами, не передбаченими в Реєстрі, проте реєстрант подав заяву про внесення відповідних змін;
 - ❖ 1 телерадіомовник (1 телеканал) – здійснює супутникове мовлення за характеристиками сигналу каналу мовлення, які вказані в Реєстрі, і додатково на супутникових ретрансляторах, які не вказані у Реєстрі;
 - ❖ 2 телерадіомовники (4 телеканали і 1 радіоканал) – супутникове мовлення з ознаками двох порушень умов реєстрації:
 - 1 телеканал та 1 радіоканал, супутникове мовлення яких не зафіксовано моніторингом, проте реєстрант надіслав листа до Національної ради про те, що не здійснює супутникового мовлення;
 - 3 телеканали, супутникове мовлення яких здійснюється за характеристиками сигналу каналу мовлення, не передбаченими умовами Реєстру, проте реєстрант надіслав заяви про внесення змін до Реєстру у зв'язку зі зміною характеристик сигналу каналу мовлення.

Результати моніторингу технічних параметрів лінійних аудіовізуальних медіа, що здійснюють трансляцію через супутниковий ретранслятор

Відповідно до статті 110 Закону України «Про медіа» до значних порушень належать:

- ❖ відсутність мовлення лінійного медіа упродовж 14 днів поспіль, крім випадків, якщо це спричинено обставинами, які не залежать від волі суб'єкта (пункт 18 частини третьої статті 110 Закону);
- ❖ неподання у визначені Законом терміни заяви про внесення змін до Реєстру, крім змін, які ліцензіат чи реєстрант згідно з цим Законом самостійно вносить до Реєстру відповідно до частини сімнадцятої статті 60, частини дев'ятої статті 64 Закону (пункт 14 частини третьої статті 110 Закону).

За результатами моніторингу дотримання технічних параметрів у 2023 році регулятор звертався до суб'єктів у сфері медіа стосовно надання пояснень щодо супутникового мовлення за технічними параметрами, які не передбачені в Реєстрі, та у зв'язку з відсутністю супутникового мовлення, а також призначив 5 позапланових перевірок реєстрантів, що припинили трансляцію через супутниковий ретранслятор.

4.12. Інформація щодо Переліку аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора

Рішенням Національної ради від 06.07.2023 № 450 затверджено Перелік аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора (далі – Перелік), до якого рішеннями регуляторного органу від 27.07.2023 № 586, від 14.09.2023 №№ 858 – 861, від 09.11.2023 №№ 1287 – 1302 було внесено 22 аудіовізуальних медіа-сервіси держави-агресора.

Так, до Переліку було внесено популярні в Україні піратські вебсайти ИВИ (IVI), Filmix, HD REZKA тощо. Підставами для такого рішення стали невідповідність структури власності цих суб'єктів і/або їх повна чи переважна спрямованість на територію і аудиторію держави-агресора. Було, зокрема, з'ясовано таке:

- ❖ для надання доступу до сервісу використовується доменне ім'я з рф;
- ❖ як мова інтерфейсу використовується за замовчуванням державна мова держави-агресора – російська;
- ❖ правила користування і політика аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення базуються на національному законодавстві держави-агресора;
- ❖ розміщена рекламна інформація спрямована на аудиторію держави-агресора;

- ❖ пропонується доступ для перегляду іноземних лінійних медіа, поширення яких на території України обмежується відповідно до вимог статті 121 Закону України «Про медіа»;
- ❖ надається доступ на території України до програм, одним із учасників яких є особа, внесена до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці тощо.

Повний Перелік опубліковано на офіційному [вебсайті Національної ради](#).

4.13. Результати моніторингу наявності в медіа дезінформації

На виконання Указу Президента України від 24.02.2022 № 70/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24.02.2022 «Про введення в дію плану оборони України та зведеного плану територіальної оборони України» в частині виконання заходів складових протидії інформаційному впливу і пропаганді Національна рада активно співпрацювала з іншими державними органами у протидії дезінформації.

Аналіз фактчекінгових платформ

Національна рада детально збирала та аналізувала фейкову інформацію про війну в Україні, яка поширювалася російськими та європейськими медіа. Її фактчекінг здійснювався на українських та європейських платформах «StopFake», «Вокс Україна», «EUvsDisinfo», «Myth detector» і «The Insider». За результатами аналізу дезінформації Національна рада готувала щомісячні аналітичні звіти про фейки російської пропаганди. У них подавалася докладна інформація про зміни в загальній кількості фейкових повідомлень за поточний місяць, головні теми пропагандистських повідомлень та їх кількість, а також рейтинговий аналіз найбільш поширених фейків, які найчастіше зустрічалися на всіх вказаних фактчекінгових платформах, найголовніша тема місяця, що викликала резонанс або найбільше обговорень. Кількісний аналіз фейків доповнювався їх змістовним аналізом і спростуванням поширеної інформації. До кожної теми додавались ілюстративні матеріали. За наведеною інформацією підготовлена інфографіка, яку медіарегулятор оприлюднив на своєму офіційному вебсайті та у соціальних мережах.

У лютому місяці було підготовлено звіт за 2022 рік про поширення дезінформаційних повідомлень російської пропаганди про війну в Україні, створено відповідну презентацію «Доказова база інформаційної агресії росії проти України» і до річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну опубліковано на офіційному вебсайті Національної ради [за посиланням](#).

Співпраця Національної ради із Центром протидії дезінформації РНБО

Національна рада і Центр протидії дезінформації (далі – ЦПД) у листопаді 2022 року уклали Меморандум про співпрацю. Предметом Меморандуму було визначено реалізацію державної політики у сфері виявлення та протидії дезінформації, протидії ворожим інформаційним операціям і деструктивній діяльності в інформаційній сфері, вдосконалення нормативно-правової бази та правозастосовної практики у сфері виявлення і протидії дезінформації, розвиток свободи слова, сприяння діяльності медіа, поліпшення стану медіаграмотності, критичного мислення та інформаційної гігієни в Україні.

Для реалізації мети цього Меморандуму Національна рада проводила на постійній основі моніторинг та аналіз контенту російських телеканалів стосовно поширення основних наративів експансивної пропаганди, тенденцій щодо зміни пропагандистських наративів у військово-політичному контексті, гострих проявів інформаційної агресії щодо іноземних партнерів та союзників України.

Матеріали моніторингу Національної ради передавалися упродовж року до ЦПД РНБО для подальшого опрацювання і візуалізації. Результати спільного аналізу наративів російської пропаганди оприлюднюються на вебсайті Національної ради та у соціальних мережах у вигляді Дайджесту мови ненависті, проявів пропаганди війни, виправдання тероризму та підбурення до геноциду українського народу з метою зменшення впливу цих проявів на аудиторію України та інших країн світу.

Крім того, матеріали моніторингу російської пропаганди використовуються як аргументи для звернення регулятора до уповноважених органів і регуляторів інших країн Європи для застосування превентивних заходів реагування, запровадження санкцій до російських ЗМІ та медіаосіб.

Системне спростування російської дезінформації

Підриг Каховської гідроелектростанції (далі – Каховська ГЕС)

Як відомо, 06.06.2023 російська армія підірвала Каховську ГЕС разом з греблею, що призвело до загибелі сотень мирних жителів Херсонщини і затоплення значної території півдня України. Російські окупанти звинуватили у руйнуванні Каховської ГЕС Україну.

Розуміючи пропагандистські тенденції російських медіа, Національна рада дослідила особливості висвітлення підригу Каховської ГЕС 4-ма російськими федеральними телеканалами («Россия 24», «Планета РТР», «НТВ-Мир», «360») і 14-ма російськими онлайн-медіа («Известия», «Московский комсомолец», «vesti.ru», «РИА Новости», «Радио Sputnik», «Ведомости», «Парламентская газета», «АиФ», «Коммерсантъ», «Lenta.ru», «ТАСС», «SM.News», «bloknot.ru», «Общественная Служба Новостей») з метою системного спростування російської дезінформації з цього питання. Дослідження охоплювало період від 06.06.2023 до 15.06.2023.

Об'єктом аналізу були новинні та інформаційно-аналітичні програми. За одиницю аналізу було взято новинні сюжети (для новинних програм) та окремі висловлювання або виступи окремих осіб (переважно для інформаційно-аналітичних програм).

За результатами дослідження Національна рада підготувала аналітичний звіт [«Підриг Каховської ГЕС у пропаганді війни рф проти України»](#). У проаналізованих російських медіа Нацрада зафіксувала антиукраїнську риторику, дезінформацію, мову ворожнечі та пропаганду війни проти України.

Під час моніторингу висвітлення онлайн-медіа підригу Каховської ГЕС Національна рада виявила іноземні онлайн-медіа, які можуть мати зв'язок з російською пропагандою, адже поширюють аналогічні пропагандистські наративи та дезінформацію проти України. У процесі дослідження Національна рада дійшла висновку: підриг Каховської ГЕС у зображенні російських медіа є одним з елементів російської дезінформації і пропаганди, що вкотре підтверджує злочинну участь російських ЗМІ у війні росії проти України.

Окрім того, Національна рада на прикладі підригу Каховської ГЕС дослідила, як російські пропагандистські ЗМІ здатні впливати на реакцію світової спільноти. Дослідження виявило фактичні ознаки процесів активної імплементації російських наративів і медіавпливів до інформаційного простору демократичних країн та встановило реальні прояви наслідків дії російської дезінформації. Національна рада на всіх доступних публічних майданчиках закликала до протидії пропагандистським медіа через консолідацію зусиль міжнародної спільноти, громадськості, профільних медійних організацій та національних органів.

Зібрані матеріали й аналітичний звіт, зокрема записані Національною радою відеосюжети російських телеканалів, було надіслано до Офісу Генерального прокурора та Служби безпеки України (далі – СБУ) для опрацювання. Кримінальне провадження за фактом підризу Каховської ГЕС розслідують співробітники СБУ і Національної поліції. Матеріали дослідження Національної ради долучені до відкритого кримінального провадження.

Незаконна депортація українських дітей

24.02.2022 Росія здійснила збройну агресію проти України, що досі супроводжується вчиненням воєнних злочинів та злочинів проти людяності, а також масовою депортацією (насильницьким переміщенням) дітей із тимчасово окупованих територій України до росії. Зважаючи на це, Національна рада провела дослідження і підготувала аналітичний звіт: [«Яка відповідальність російських ЗМІ за депортацію українських дітей?»](#).

Для аналізу було взято за основу 4 російські загальнонаціональні телеканали («Планета РТР», «Россия 24», «НТВ-Мир», «360»), записи ефіру яких здійснює Національна рада. Серед онлайн-медіа були проаналізовані 14 вебресурсів: «Известия», «Московский комсомолец», «vesti.ru», «РИА», «Радио Sputnik», «Ведомости», «Парламентская газета», «АиФ», «Коммерсантъ», «Lenta.ru», «ТАСС», «SM.News», «bloknot.ru», «Общественная Служба Новостей».

Дослідження охоплювало період із 24 лютого 2022 року до травня 2023 року.

У дослідженні було систематизовано наративи і дезінформаційні повідомлення для підтвердження системності російського пропагандистського впливу щодо депортації українських дітей, а також для підтвердження того, що дезінформаційні повідомлення і наративи у російських медіа здебільшого типові. Для спростування російської дезінформації було використано дані з відкритих джерел, здебільшого ресурсу [EUvsDisinfo](#), а також матеріали дослідницьких інститутів, експертних груп, уповноважених міжнародних представників та місії.

Щоб простежити закономірність у повідомленнях російських медіа в контексті депортації дітей і визначити їх взаємозв'язок, було складено таблицю для визначення характеру інформації, яка подавалася медіа. Усі медіа розподілено за сферою їх діяльності (телебачення, радіо, інтернет). Кожне медіа було оцінено щодо того, чи подавалася у ньому інформація, яка:

- ❖ виправдовує неправомірні дії росії в контексті депортації українських дітей;
- ❖ дискредитує дії України та її політичного керівництва в контексті захисту українських дітей від наслідків війни росії проти України;
- ❖ дискредитує дії західних держав, союзників України та організацій-партнерів України в контексті захисту українських дітей від наслідків війни росії проти України.

Такий підхід дав змогу оцінити, чи є повідомлення різних російських медіа щодо депортації українських дітей системними.

За результатами проведеного дослідження Національна рада встановила, що виправдовування злочинної депортації українських дітей у російських медіа відбувається через формування у споживачів інформації уявлення, що росія насправді має лише добрі наміри і прагне врятувати українських дітей від вигаданої загрози – українського нацизму та/або фашизму. Під час моніторингу і аналізу було виокремлено найбільш поширені дезінформаційні тези і наративи, які використовували російські медіа протягом обраного проміжку.

За результатами вказаного дослідження Національна рада дійшла таких висновків:

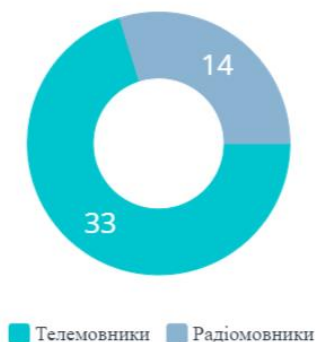
- ❖ російські чиновники і високопосадовці здебільшого є джерелами дезінформації, яка стосується обставин протиправного злочинного вивезення українських дітей на територію російської федерації;
- ❖ поширювана російськими посадовими особами й медіа інформація є переважно дезінформацією, яка у всіх випадках або дискредитує Україну та її союзників, або виправдовує дії росії у контексті депортації дітей, або вдається до цих двох прийомів одночасно;
- ❖ виправдання російськими медіа депортації українських дітей є подальшим заохоченням геноциду українського народу, що вказує на причетність юридичних (медіа) та фізичних медійних осіб до злочинів, скоєних державою-агресором.

Результати дослідження було використано при підготовці Звіту Московського механізму Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) про порушення міжнародного гуманітарного права та прав людини, воєнні злочини та злочини проти людства, пов'язані з примусовим переміщенням та/або депортацією українських дітей до російської федерації.

4.14. Результати моніторингу дотримання медіа вимог Закону України «Про рекламу»

У травні 2023 року здійснено добовий моніторинг 33 загальнонаціональних лінійних аудіовізуальних медіа (телемовників) і 14 загальнонаціональних лінійних аудіальних медіа (радіомовників).

Кількість моніторингів щодо дотримання медіа вимог Закону України «Про рекламу»

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про рекламу» на телебаченні час мовлення, відведений на рекламу і телепродаж, не може перевищувати 15% (9 хвилин) протягом кожної астрономічної години фактичного мовлення (норми законодавства, що діяли у травні 2023 року).

Відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про рекламу» на радіо час мовлення, відведений на рекламу, не може перевищувати 20% (12 хвилин) протягом кожної астрономічної години фактичного мовлення (норми законодавства, що діяли у травні 2023 року).

За даними моніторингу, в ефірі телемовників, що цілодобово транслюють інформаційний марафон «Єдині новини #UАразом», – ПАТ «Телеканал «Інтер» («ІНТЕР»), ТОВ «ТРК «Студія 1+1» («1+1»), ТОВ «Ми-Україна» («МИ-УКРАЇНА»), ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV) («ICTV»), АТ «НСТУ» («ПЕРШИЙ»), ДП «Парламентський телеканал «Рада» («РАДА»), ТОВ «Телеканал «К2» («К2»), ТОВ «Музичне телебачення» («ZOOM») і ТОВ «Корона санрайс» («ТАК TV») – реклами не зафіксовано. Також немає реклами в ефірі телемовника Центральної телерадіостудії Міністерства оборони України («Армія TV»).

Програми телепродажу були зафіксовані в ефірі 15-ти із 33-х телемовників.

Відповідно до частини сьомої статті 5-1 Закону України «Про рекламу» передбачено, що трансляція телепродажу, що здійснюється не спеціалізованими з телепродажу

каналами, у вигляді окремої програми та/або передачі (телемагазину) повинна мати безперервну мінімальну тривалість 15 хвилин. Максимальна кількість таких програм та/або передач (телемагазинів) протягом астрономічної доби на не спеціалізованих з телепродажу каналах мовлення не може перевищувати восьми, а загальна тривалість їх трансляції не повинна перевищувати трьох годин на добу (норми законодавства, що діяли у травні 2023 року).

Під час моніторингу ознак порушень вказаної статті зафіксовано не було.

Відповідно до звернень РНБО і Міністерства охорони здоров'я України (далі - МОЗ) у рамках Меморандуму про партнерство і співробітництво між МОЗ і Національною радою, під час моніторингу було приділено увагу дотриманню рекламного законодавства також і в частині рекламування лікарських засобів.

За результатами моніторингу реклами лікарських засобів складено відповідний перелік, який було надіслано МОЗ для з'ясування правомочності рекламування зазначених ліків. Згідно з відповіддю МОЗ під час моніторингу Національної ради не виявлено фактів поширення реклами лікарських засобів, заборонених для рекламування.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ)

Через дію правового режиму воєнного стану в Україні, введеного згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), затвердженим Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX, враховуючи постанову Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» (зі змінами), Національна рада у першому півріччі 2023 року не проводила перевірки діяльності ліцензіатів.

Після набуття чинності Законом України «Про медіа» Кабінет Міністрів України постановою від 13.06.2023 № 592 «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303» доповнив зазначену вище постанову пунктом 4 такого змісту:

«4. Заходи державного нагляду та контролю за дотриманням суб'єктами у сфері медіа вимог законодавства у сфері медіа здійснюються протягом періоду воєнного стану за рішенням Національної ради з питань телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України «Про медіа».

Згідно з частиною четвертою статті 97 Закону України «Про медіа» заходами державного нагляду та контролю є перевірки суб'єктів у сфері медіа та заходи реагування. У зв'язку з цим Національна рада відновила проведення планових і позапланових перевірок суб'єктів у сфері медіа.

З урахуванням термінів дії ліцензій Національна рада своїми рішеннями від 22.06.2023 № 417 (зі змінами), від 14.09.2023 № 862 (зі змінами) затвердила плани проведення перевірок ліцензіатів на III, IV квартали 2023 року. Згідно із затвердженими планами упродовж 2023 року уповноваженими особами Національної ради було проведено 112 планових виїзних перевірок ліцензіатів.

На підставі надходження скарг від фізичних осіб, державних органів, результатів моніторингу, а також отримання обґрунтованої інформації, що свідчать про наявність ознак порушень суб'єктами у сфері медіа вимог законодавства та/або умов ліцензії упродовж 2023 року було призначено і проведено 6 позапланових безвиїзних перевірок суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа:

- ❖ ТОВ «Апостроф ТВ», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01508;
- ❖ ТОВ «Ейчді фешн», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-00593;
- ❖ ТОВ «Наше медіа», с. Мамаївці Чернівецької обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01022;
- ❖ ТОВ «Фешн ТВ-Україна», м. Чернівці, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01379;
- ❖ ТОВ «Ісландія», м. Буча Київської обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01523;
- ❖ Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-00488.

Також через відсутність суб'єкта у сфері медіа за місцем проведення перевірки (адресою, за якою здійснюється редакційний контроль і яка зазначена в Реєстрі, або за іншою адресою за письмовим клопотанням суб'єкта у сфері медіа), відсутність за місцем проведення перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси суб'єкта у сфері медіа при проведенні перевірки, було складено 7 актів про відмову суб'єктів у сфері медіа у проведенні перевірок:

- ❖ 3 планових виїзних (ТОВ «Сорок дев'ята паралель», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-01060; ТОВ «Телерадіокомпанія ТРТ-ТБ»,

м. Трускавець Львівської обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01206; ТОВ «РЕАЛ-МЕДІА», м. Херсон, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01261);

- ❖ 1 позапланової безвізної (ТОВ «Музичний канал «О-ТВ», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-00832);
- ❖ 3 позапланових виїзних (ТОВ «Музичний канал «О-ТВ», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-00832; ТОВ «Сорок дев'ята паралель», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-01060; ТОВ «Телерадіокомпанія ТРТ-ТБ», м. Трускавець Львівської обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01206).

Отже, упродовж 2023 року Національною радою проведено 118 перевірок (112 планових виїзних, 6 позапланових безвізних) діяльності суб'єктів у сфері медіа та складено 7 актів про відмову суб'єктів у сфері медіа в проведенні перевірок.

Відповідно до частини першої статті 100 Закону України «Про медіа» у разі вчинення суб'єктом у сфері медіа незначного порушення законодавства та/або умов ліцензії Національна рада має право ухвалити рішення про винесення відповідному суб'єкту заходу реагування у вигляді припису. Винесення припису здійснюється Національною радою без проведення перевірки.

Упродовж звітнього періоду захід реагування «припис» без проведення перевірки було застосовано до 3 суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа:

- ❖ ТОВ «ТРК «Столиця», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-00272;
- ❖ ДП «Парламентський телеканал «Рада», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01204;
- ❖ ТОВ «Корона санрайс», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-00476.

Керуючись статтею 109 Закону України «Про медіа», Національна рада протягом 2023 року за результатами розгляду перевірок суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа ухвалила 101 рішення. Із них 86 – про відсутність порушень законодавства у сфері медіа та умов ліцензій. Щодо 15 суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа ухвалені рішення про встановлення незначних, значних і грубих порушень Закону України «Про медіа» та вжиття заходів реагування – припису і штрафу.

З огляду на незначні порушення щодо 5 суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа було вжито захід реагування «винесення припису»:

- ❖ ПрАТ «Радіокомпанія «Гала», м. Київ;
- ❖ Комунальна установа – редакція міськрайонного радіомовлення «Радіо-Лубни», м. Лубни Полтавської обл.;
- ❖ ТОВ «Рекламно-інформаційне агентство «Бліц», м. Біла Церква Київської обл.;
- ❖ ТОВ «Богуславська інформаційна агенція», с. Шупики Київської обл.;
- ❖ ТОВ «Телерадіокомпанія «Магніт», м. Канів Черкаської обл.

Типовими порушеннями, за які Національна рада застосувала захід реагування «винесення припису», були такі:

- ❖ невиконання умов ліцензії в частині програмної концепції мовлення;
- ❖ відсутність вихідних даних (позивних);
- ❖ невідокремлення соціальної реклами від інших програм.

У зв'язку із значними порушеннями щодо 9 суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа було вжито захід реагування «штраф»:

- ❖ КП Миронівської міської ради «Телерадіостудія «Миронівка», м. Миронівка Київської обл.;
- ❖ ТОВ «Радіо ТТВ», м. Кропивницький;
- ❖ ТОВ «Апостроф ТВ», м. Київ;
- ❖ ТОВ «Наше медіа», с. Мамаївці Чернівецької обл.;
- ❖ ТОВ «Фешн ТВ-Україна», м. Чернівці;
- ❖ ТОВ «Музичний канал «О-ТВ», м. Київ;
- ❖ ТОВ «Телерадіокомпанія ТРТ-ТБ», м. Трускавець Львівської обл.;
- ❖ ТОВ «Сорок дев'ята паралель», м. Київ;
- ❖ ТОВ «Ісландія», м. Буча Київської обл.

Типовими порушеннями, за які Національна рада застосувала захід реагування «штраф», були:

- ❖ медіа не мовило упродовж 14 днів поспіль;
- ❖ відмова суб'єкта у сфері медіа у проведенні перевірки;
- ❖ неподання ліцензіатом упродовж 45 робочих днів заяви про внесення змін до Реєстру у зв'язку зі змінами, що відбулись;
- ❖ поширення нецензурних висловлювань, що можуть завдати шкоди фізичному, психічному або моральному розвитку дітей.

У зв'язку із грубим порушенням – повторну упродовж останнього року відмову у проведенні перевірки – до суб'єкта у сфері аудіовізуальних медіа ТОВ «Музичний канал «О-ТВ», м. Київ, застосовано захід реагування «штраф».

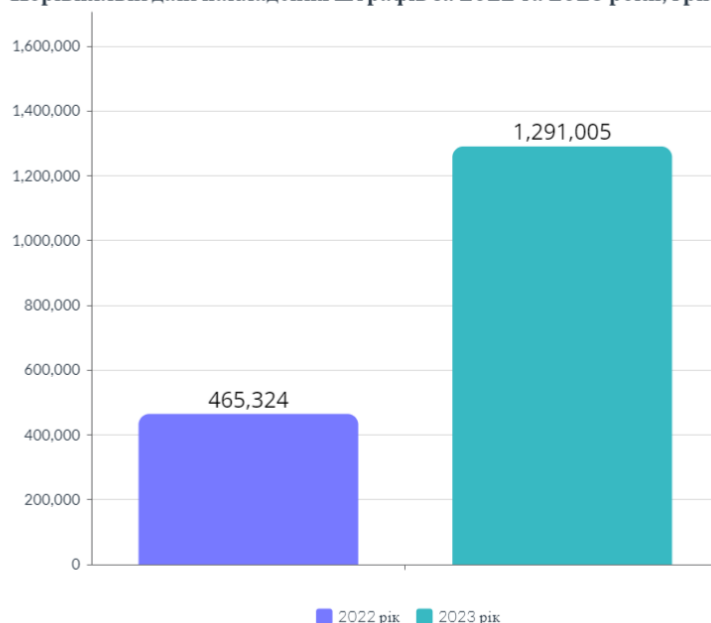
Частина четверта статті 99 Закону України «Про медіа» визначає особливості процедури застосування до суб'єктів у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану заходів реагування за грубі порушення вимог законодавства, які передбачені відповідним положенням, що затверджується Національною радою. Положення про особливості процедури застосування до суб'єктів у сфері медіа в період дії воєнного стану чи надзвичайного стану заходів реагування за грубі порушення вимог законодавства було затверджене рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 354.

Відповідно до пункту 4 цього положення розгляд Національною радою питання про застосування заходів реагування за грубе порушення здійснюється на підставі акта моніторингу та/або інших доказів, які підтверджують наявність або відсутність фактичних обставин, що мають значення для вирішення питання про можливе притягнення суб'єкта у сфері медіа до відповідальності, з урахуванням його пояснень, якщо такі пояснення були надані.

У звітному періоді Національна рада не застосовувала заходів реагування за особливою процедурою через грубі порушення законодавства, визначені статтями 110 – 113, 115 Закону України «Про медіа».

Загалом 2023 року Національна рада ухвалила 10 рішень про застосування заходу реагування «штраф» до суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа на загальну суму 1 291 005,95 грн.

Порівняльні дані накладених штрафів за 2022 та 2023 роки, грн

2023 року ними сплачено штрафи на загальну суму 136 323,23 грн. Щодо 8 суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа 60-денний термін для сплати штрафу, передбачений частиною першою статті 101 Закону України «Про медіа», ще триває.

Відповідно до частини вісімнадцятої статті 60 Закону України «Про медіа» в разі неможливості виконання ліцензіатом умов ліцензії внаслідок дії воєнного, надзвичайного стану такий ліцензіат зобов'язаний звернутися до Національної ради із заявою про тимчасовий відступ від умов ліцензії з обґрунтуванням причин та обсягу умов, що не можуть бути ним дотримані, а також із зазначенням строку такого тимчасового відступу. Відступом від умов ліцензії вважається також припинення мовлення в обсязі не більше як 35 відсотків загального обсягу мовлення, визначеного умовами ліцензії. Національна рада упродовж 30 днів із дня надходження заяви ухвалює мотивоване рішення щодо допустимості або недопустимості тимчасового відступу від умов ліцензії.

Цю процедуру отримання тимчасового дозволу також передбачено Положенням про особливості ліцензування та реєстрації у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану, затвердженим рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 349 (зі змінами).

У звітному періоді регулятор ухвалив 17 рішень щодо тимчасового відступу від умов ліцензії щодо таких суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа:

- ❖ КП «Муніципальна телевізійна мережа», м. Запоріжжя;
- ❖ ТОВ «ТРК «Українське музичне мовлення», м. Київ;
- ❖ ПП «ТРК «Пульсар-РТБ», м. Охтирка Сумської області;
- ❖ КП Київської міської ради «Телекомпанія «Київ», м. Київ;
- ❖ ТОВ «ТРК Рівне 1», м. Рівне;
- ❖ ТОВ «Міська телерадіокомпанія «Чернівці», м. Чернівці (дві заяви щодо різних ліцензій);
- ❖ ПрАТ «Радіокомпанія «Гала», м. Київ (дві заяви щодо різних ліцензій);
- ❖ ТОВ «Радіо «Нова», м. Нововолинськ, Волинська обл. (дві заяви щодо різних ліцензій);
- ❖ ТОВ «Богуславська інформаційна агенція», с. Шупики Київської обл.;
- ❖ ПрАТ «Телерадіокомпанія «Право А/ТВК», м. Харків;
- ❖ ПрАТ «РТМК «Тоніс-центр», м. Харків (дві заяви щодо різних ліцензій);
- ❖ КП «Радіостанція «Голос Києва», м. Київ;
- ❖ ТОВ «Телерадіокомпанія «Музика ТВ», м. Київ.

Найчастішими підставами для тимчасового відступу від умов ліцензій були відступи в частині зменшення загального обсягу мовлення, обсягу національного продукту і дитячих програм, зміни формату.

До набуття чинності Законом України «Про медіа» на виконання рішення Національної ради від 24.02.2022 № 221 «Про тимчасовий відступ від умов програмних концепцій мовлення місцевих та регіональних мовників» компанії повідомляли регулятора про тимчасові відступи від умов ліцензії на час дії воєнного стану у зв'язку з нападом російської федерації та введенням воєнного стану в Україні.

Згідно з пунктом 5 Розділу II Положення про особливості ліцензування та реєстрації у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану, затвердженого рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 349 (зі змінами), Національна рада розглянула 5 звернень суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа. За результатами розгляду 4 ліцензіатам (ТОВ Продюсерський центр «Ексклюзив», м. Хмельницький, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01672; ТОВ «ТРК Кам'янець-Подільський», м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл., ліцензія на мовлення НР № 01660-м; ТОВ «Телекомпанія «Проскурів», м. Хмельницький, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01675; ТОВ «TV-4», м. Тернопіль, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01670) було погоджено перенесення граничного терміну початку мовлення до 01.01.2024. Суб'єкту у сфері медіа, що здійснює мовлення без використання радіочастотного спектра, – АТ «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», м. Київ (ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01643), – погоджено перенесення граничного терміну початку мовлення, визначеного Законом України «Про медіа», до закінчення дії воєнного стану та спливу трьох місяців після його припинення або скасування (враховано неможливість розпочати мовлення через тимчасову окупацію м. Енергодара Запорізької обл.).

Також Національна рада, керуючись пунктом 6 Розділу II Положення про особливості ліцензування та реєстрації у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану, затвердженого рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 349 (зі змінами), розглянула 13 звернень з питань припинення мовлення від ліцензіатів та суб'єктів у сфері медіа, що здійснюють мовлення без використання радіочастотного спектра.

Оцінивши причини та обставини, наведені ліцензіатами і суб'єктами у сфері медіа, що здійснюють мовлення без використання радіочастотного спектра, врахувавши особливості їх діяльності, Національна рада надіслала 1 лист щодо непогодження припинення мовлення ТОВ «ТРК «ТРТ-ТБ», м. Трускавець Львівської обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-01206 (рекомендовано подати заяву про анулювання ліцензії на мовлення, оскільки канал місцевого мовлення використовує аналогову радіотехнологію для телевізійного мовлення, яка підлягає анулюванню відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1263 «Деякі питання використання радіочастотного ресурсу України»), і 12 листів щодо погодження припинення мовлення, зокрема:

- ❖ ТОВ «Парбат», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-01491 (у термін до 01.11.2023);
- ❖ ТОВ ТРК «Українсько-польське радіо та телебачення «Співдружність», м. Дніпро, ліцензія на мовлення НР № 01550-м (у термін до 01.09.2023);
- ❖ ТОВ «Корона санрайс», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L10-00476 (у термін до 01.10.2023);
- ❖ ПП «Медіа Дністер», смт Чечельник Вінницької обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-01290 (у термін до 01.10.2023);
- ❖ КП «Регіональна ТРК «Регіон-Донбас», м. Краматорськ Донецької обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01217 (на період дії воєнного стану та спливу трьох місяців після його припинення або скасування);

- ❖ ПП «ТРК «Профіт», м. Харків, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01323 (у термін до 01.01.2024);
- ❖ ТОВ «ТРК «ТІМ», м. Прилуки Чернігівської обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-01333 (на період з 01.09.2023 по 01.12.2023);
- ❖ ТОВ «Ейчді фешн», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-00593 і R10-01498 (на період із 29.08.2023 по 01.12.2023);
- ❖ ТОВ «ТРК «Матрікс+», м. Харків, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-01698 (на період із 03.09.2023 по 01.12.2023);
- ❖ Виробниче мале підприємство «Горизонт», м. Первомайський Харківської обл., ідентифікатор медіа в Реєстрі R10-00285 (на період з липня 2023 по 01.12.2023);
- ❖ ПП «ТРК «Ефір-Р», м. Харків, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-00429 (у термін до 01.01.2024);
- ❖ АТ «НСТУ», м. Київ, ідентифікатор медіа в Реєстрі L11-01052, частота 102,2 МГц у м. Краматорську Донецької обл. (на період дії воєнного стану).

3 питань реалізації державної санкційної політики

Представники контрольно-аналітичного управління Національної ради брали участь у засіданнях Експертної групи з питань формування та реалізації санкційної політики при Міжвідомчій робочій групі з питань реалізації державної санкційної політики при Секретаріаті Кабінету Міністрів України (далі – ЕГ при МРГ СКМУ).

На виконання протокольних доручень і з власної ініціативи було надіслано для розгляду на ЕГ при МРГ СКМУ пропозиції для ініціювання застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) стосовно 73 фізичних та юридичних осіб, а також 29 облікових записів (акаунтів) у соціальних мережах та на інших ресурсах для вжиття заходів, що унеможливають поширення інформації пропагандистського характеру на території України.

6. СТАН ВИКОРИСТАННЯ КАНАЛІВ МОВЛЕННЯ І БАГАТОКАНАЛЬНИХ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

6.1. Телевізійне мовлення (аналогове, цифрове)

Аналогове телевізійне мовлення

Аналогове телевізійне мовлення було відновлено у 2020 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1263 «Деякі питання використання радіочастотного ресурсу України» для визначених Національною радою каналів мовлення на територіях, що межують з російською федерацією та тимчасово окупованими територіями, на період до відновлення суверенітету і територіальної цілісності України, а для каналів мовлення телерадіоорганізацій місцевого мовлення, які не мають ліцензій на цифрове мовлення, – до 31.03.2021.

Станом на кінець 2023 року чинні ліцензії Національної ради містять 253 аналогові телевізійні канали, у тому числі 163 канали на тимчасово окупованих із 2014 року територіях Автономної Республіки Крим, Донецької, Луганської областей, і 52 канали на тимчасово окупованих із 2022 року територіях Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей.

Таким чином, доступними для аналогового телевізійного мовлення на територіях, підконтрольних українській владі, залишаються 38 каналів, ліцензії на використання яких мають 33 суб'єкти у сфері медіа. Водночас на 12 каналах тимчасово призупинено мовлення через війну, на 8 каналах мовлення тривалий час не здійснюється, планується анулювати ліцензію на 1 канал.

Упродовж звітної періоду аналогове телевізійне мовлення було припинено на 85 каналах, а відповідні ліцензії мовників за їхніми заявами анульовано. Причини анулювання – перехід на цифрове телевізійне мовлення, припинення використання технології та припинення діяльності компанії.

На сьогодні налічується 23 місцевих телемовники, які мають ліцензію на аналогове мовлення з використанням 22 каналів і не мають ліцензії на цифрове мовлення.

Серед цих 23 суб'єктів медіа, що не мають ліцензії на цифрове мовлення, 1 – перебуває в стані ліквідації, 1 – подав заяву на анулювання ліцензії, 4 – зможуть розглянути можливість переходу на цифровий стандарт мовлення після деокупації територій Запорізької, Донецької та Луганської областей, 4 – зможуть перейти на цифрове мовлення у м. Києві через ліцензування місцевих цифрових каналів із використанням 41/43 ТВК, 7 – не скористалися можливістю переходу на цифрове мовлення, взявши участь у конкурсі на вільні програми в мультиплексах. Для решти 6 телемовників немає вільних каналів у мультиплексах, і суб'єкти не виявили бажання створення додаткових локальних цифрових каналів.

Зважаючи на завершення використання радіотехнології аналогового телевізійного мовлення, окрім визначених територій, Національна рада вживає заходів для забезпечення місцевих медіа можливістю переходу на цифровий стандарт мовлення та припинення використання задіяних каналів аналогового телевізійного мовлення.

Для цього у 2023 році було оголошено 6 конкурсів: 4 – на цифрове місцеве мовлення у ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мережах стандарту DVB-T2 місцевої територіальної категорії і 2 конкурси на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення ефірної

багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4) місцевої/регіональної територіальної категорії.

Можливістю перейти на цифровий стандарт мовлення, взявши участь у конкурсі, не скористалася жодна місцева компанія.

Цифрове телевізійне мовлення

Цифрове наземне телевізійне мовлення в Україні реалізується у стандарті DVB-T/T2.

Розповсюдження телевізійних програм здійснюється у:

- ❖ загальнонаціональних електронних комунікаційних мережах МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5 (до нього також входять регіональні та місцеві канали, різні в кожній області). 594 частотних присвоєння (без тимчасово окупованих із 2014 року територій Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, Луганської та Донецької областей) використовують 30 загальнонаціональних, 10 регіональних, 108 місцевих медіа. Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг і постачальник послуг для потреб мовлення – ТОВ «Зеонбуд», м. Київ;
- ❖ загальнонаціональній електронній комунікаційній мережі МХ-7. 8 загальнонаціональних медіа використовують 158 частотних присвоєнь. Постачальник послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра – Концерн РРТ;
- ❖ місцевій електронній комунікаційній мережі, що охоплює 22 населених пункти Одеської області. 12 місцевих і 1 регіональне медіа використовують 22 частотних присвоєння. Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг – Концерн РРТ;
- ❖ місцевих електронних комунікаційних мережах у 18 областях України. 48 місцевих і 4 регіональні медіа використовують 50 частотних присвоєнь. Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг – Концерн РРТ або один із місцевих мовників;
- ❖ у м. Києві. 18 медіа використовують 41-й і 43-й канали. Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг – Концерн РРТ, постачальники послуг для потреб мовлення – ТОВ «Ера продакшн», м. Київ, і ТОВ «ТРК «Експрес-інформ», м. Київ.

У звітному році за результатами конкурсів на отримання ліцензій на мовлення у мережі загальнонаціональної категорії покриття МХ-7 і вільних каналах мовлення загальнонаціональних електронних комунікаційних мереж МХ-1, МХ-2, МХ-5 до цифрового мовлення додалися 13 нових компаній (7 компаній у мережі МХ-7 і 6 – у мережах МХ-1, МХ-2, МХ-5).

За підсумками конкурсу на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4) місцевої/регіональної територіальної категорії до цифрового мовлення у мережі МХ-5 ТОВ «Зеонбуд» додалися 13 нових місцевих компаній, що використовують 29 програм. 13 суб'єктів медіа розширили своє мовлення завдяки збільшенню кількості населених пунктів (ПП «НТА - Незалежне телевізійне агентство», м. Львів, перейшло до категорії регіональне).

6.2. Розбудова загальнонаціональної цифрової мережі МХ-7

Створення цифрової багатоканальної телемережі МХ-7 у діапазоні 174 – 230 МГц почалося з ухвалення Національною радою відповідного рішення від 05.12.2019 № 2039. Концерн РРТ було визначено оператором мережі, а також затверджено перелік 158 населених пунктів, канали й потужності передавачів МХ-7.

Після набуття чинності Законом України «Про медіа» Національна рада 06.07.2023 ухвалила рішення від № 445 «Про унормування питань створення цифрової багатоканальної телемережі у діапазоні 174 – 230 МГц (МХ-7)» і рішення № 446, яким оголосила конкурс на отримання ліцензії на постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-7 із загальнонаціональною категорією покриття. Рішенням Національної ради 16.10.2023 Концерн РРТ визначено переможцем конкурсу (докладна інформація щодо електронної комунікаційної мережі МХ-7 наводиться в розділі [«Підсумки ліцензування у звітному періоді»](#)).

Також 21.12.2023 Національна рада, розглянувши заяву Центральної телерадіостудії Міністерства оборони України (логотип «Армія TV»), м. Київ, ухвалила рішення № 1798 про видачу дозволу на тимчасове мовлення на вільному каналі мовлення ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-7 із загальнонаціональною категорією покриття у стандарті DVB-T2.

Введення в дію мультиплексу МХ-7 вирішує питання покриття прикордоння цифровим сигналом. Північні райони Чернігівської, Сумської, Харківської областей, де є засилля ворожого російського мовлення, будуть краще покриті українським мовленням. Для забезпечення українського мовлення у цих регіонах Концерн РРТ встановлює додаткові щогли.

Так, у червні 2023 року від Концерну РРТ надійшли заявки для замовлення в ДП «УДЦР» розрахунків додаткових каналів МХ-7 для смт Вільчі Вовчанської громади Чугуївського району Харківської області. На засіданні 06.07.2023 Національна рада ухвалила рішення про замовлення розрахунків у ДП «УДЦР» і надіслала відповідне подання.

10.08.2023 регулятор ухвалив рішення про замовлення у ДП «УДЦР» розрахунків на додаткові канали для МХ-7 у таких населених пунктах: Дружба, Краснопілля Сумської області; Полісся, Ріпки, Семенівка Чернігівської області; Байрак, Богодухів Харківської області. Відповідне подання скеровано до ДП «УДЦР».

За результатами проведених розрахунків отримано погодження Генерального штабу Збройних сил України (далі – ГШ ЗСУ) для тимчасового використання додаткових передавачів мультиплексу МХ-7 у таких населених пунктах: Дружба, Краснопілля Сумської області; Полісся, Ріпки, Семенівка Чернігівської області; Вільча, Байрак, Богодухів Харківської області. Канали погоджені за умов нестворення радіозавад радіоелектронним засобам спеціальних користувачів.

На початок листопада 2023 року Концерн РРТ завершив будівництво додаткових об'єктів у таких населених пунктах: Дружба Шосткинського району; Краснопілля Сумської області; Полісся, Ріпки, Семенівка Чернігівської області; Вільча, Байрак Харківської області. Із 15.11.2023 у тестовому режимі здійснюється мовлення на території Городнянської, Семенівської, Ріпкинської громад Чернігівської області та Дружбівської, Краснопільської громад Сумської області.

У Богодухові Харківської області відновлено електроживлення на діючій вежі. На збудованих вежах встановлюються антенні системи та передавачі.

Для оцінки стану забезпечення доступу жителів прикордонних районів Чернігівської та Сумської областей до цифрового мовлення мережі МХ-7 для смт Ріпки, с. Полісся, м. Семенівки Чернігівської області і м. Дружби, смт Краснопілля Сумської області ДП «УДЦР» здійснювало відповідні моніторингові заходи, які показали, що прийом українського телевізійного сигналу МХ-7 забезпечується в усіх контрольних точках.

6.3. Радіомовлення з використанням радіочастотного спектра

Радіомовлення з використанням радіочастотного спектра (ефірне радіомовлення) в Україні здійснюється в аналоговому стандарті у смузі частот 87,5 – 108 МГц (FM-мовлення), 65,8 – 74 МГц (УКХ-мовлення), 0,525 – 1,605 МГц (СХ-мовлення), а також у цифровому стандарті DAB+ на 11 частотному блоці у м. Києві. Відповідно до чинних ліцензій Національної ради для радіомовлення з використанням радіочастотного спектра в Україні станом на кінець 2023 року призначено 1341 FM-частоту, 92 УКХ-частоти, 16 СХ-частот, 1 частотний блок.

Розповсюдження ефірного мовлення здійснюється каналами мовлення загальнонаціональної, регіональної, місцевої категорії.

Для аналогового радіомовлення 16 каналами загальнонаціональної категорії задіяно 903 радіочастоти, 32 каналами регіональної категорії – 203 радіочастоти, 284 каналами місцевої категорії – 390 радіочастот.

Право здійснювати цифрове радіомовлення в ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі у м. Києві мають 9 суб'єктів медіа, які транслюють 12 програм.

Попри складну ситуацію в країні внаслідок повномасштабного вторгнення і припинення мовлення частиною ліцензіатів спостерігалася також позитивна динаміка - відновлення мовлення й освоєння нових радіочастот.

За результатами конкурсів на мовлення, проведених Національною радою у 2023 році, було видано ліцензії на використання 23 радіочастот. Розширилися загальнонаціональна мережа 1 мовника на 1 радіочастоту у Волинській області, регіональні мережі 3-х мовників – 3 радіочастоти у Київській і Львівській областях та місцеві мережі 16-ти мовників – 19 радіочастот у Вінницькій, Житомирській, Івано-Франківській, Львівській і Тернопільській областях.

Програми 9 нових місцевих радіомовників з'являться у Волинській, Івано-Франківській, Львівській, Одеській та Рівненській областях.

6.4. Розвиток ефірних каналів і мереж мовлення

З метою розвитку ефірних каналів і мереж мовлення Національна рада у 2023 році замовила у ДП «УДЦР» розрахунки щодо можливості та умов користування радіочастотним спектром для потреб мовлення:

- ❖ аналогове звукове мовлення – 32 частоти у 24-х населених пунктах Вінницької, Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Одеської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Чернівецької, Чернігівської областей;

- ❖ цифрове наземне телевізійне мовлення (ефірні багатоканальні електронні комунікаційні мережі місцевої категорії) – 4 населених пункти у Миколаївській, Одеській і Чернівецькій областях.

У 2023 році ДП «УДЦР» надав Національній раді розрахунки щодо можливості та умов користування радіочастотним спектром для потреб мовлення (аналогове звукове мовлення) для розвитку каналів радіомовлення з використанням 38 частот у населених пунктах Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Харківської, Херсонської областей, у тому числі 2 частоти для потреб тимчасового мовлення.

Враховуючи отримані розрахунки ДП «УДЦР» для потреб мовлення, а також наявність вільних каналів мовлення і вільних каналів (програм) мовлення в ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мережах, звільнення радіочастотного спектра у зв'язку з анулюванням ліцензій на мовлення Національна рада відповідно до вимог Закону оголошувала конкурси на отримання ліцензії на мовлення, а також постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра.

Для розвитку загальнонаціональних і регіональних каналів радіомовлення оголошено 3 конкурси на отримання ліцензії на мовлення на 46 вільних радіоканалах у 45 населених пунктах

Для розвитку місцевих та регіональних каналів радіомовлення оголошено 4 конкурси на 58 частот у 55 населених пунктах.

Для розвитку цифрового мовлення стандарту T-DAB оголошено конкурс на дві вільні програми у місті Києві.

Конкурси на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних радіоканалах ухвалені такими рішеннями Національної ради:

- ❖ 10.08.2023 № 662 – **26** частотних присвоєнь для розвитку місцевих і регіональних мереж у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Одеській, Рівненській, Тернопільській, Харківській областях;
- ❖ 10.08.2023 № 663 – **12** частотних присвоєнь для розвитку загальнонаціональних мереж у Волинській, Житомирській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Харківській областях;
- ❖ 28.09.2023 № 940 – **24** частотних присвоєння для розвитку загальнонаціональних і регіональних мереж у Житомирській, Закарпатській, Київській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Черкаській і Чернігівській областях;
- ❖ 28.09.2023 № 941 – **23** частотних присвоєння для розвитку місцевих і регіональних мереж у Дніпропетровській, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській і Миколаївській областях;
- ❖ 16.11.2023 № 1396 – **6** частотних присвоєнь для розвитку місцевих і регіональних мереж у Івано-Франківській, Львівській, Полтавській та Харківській областях;
- ❖ 16.11.2023 № 1397 – **10** частотних присвоєнь для розвитку регіональних і загальнонаціональних мереж у Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Сумській, Харківській і Черкаській областях;
- ❖ 28.12.2023 № 1979 – **2** частоти для розвитку цифрового мовлення (T-DAB) у м. Києві;
- ❖ 28.12.2023 № 1980 – **3** частоти для розвитку місцевих і регіональних мереж у Житомирській, Івано-Франківській та Рівненській областях.

Загалом на конкурси було виставлено 104 FM-частоти і дві вільні програми цифрового мовлення (T-DAB).

За результатами проведених Національною радою 11.12.2023 і 21.12.2023 конкурсів визначено 19 переможців на використання 22 FM-частот. 9 переможців внесені до Реєстру суб'єктів у сфері медіа вперше.

На 4 частоти в Одеській, Тернопільській і Харківській областях були претендентів не було, тому ці частоти повторно будуть виставлені на конкурс у 2024 році.

За результатами проведеного Національною радою 21.12.2023 конкурсу його переможцем визначено одного суб'єкта у сфері медіа, який отримав можливість розширити свою загальнонаціональну мережу у Волинській області ще на одну частоту.

11 FM частот у Волинській, Житомирській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Харківській областях залишаються вільними, оскільки претенденти, що подалися на конкурс, не відповідали визначеним умовам конкурсу, а тому не були допущені до участі в ньому. Національна рада розгляне питання повторного оголошення конкурсу на ці частоти у 2024 році, можливо, змінивши умови конкурсу, зокрема в частині територіальної категорії мовлення.

Підсумки інших конкурсів, які були оголошені у 2023 році, будуть відомі у I – II кварталах 2024 року.

Зазначені конкурси надають змогу розширити загальнонаціональні, регіональні, місцеві мережі мовлення, а також сприяють появі нових суб'єктів мовлення з використанням радіочастотного спектра як в аналоговому, так і у цифровому стандарті.

Для розвитку ефірного цифрового телевізійного мовлення Національна рада у 2023 році оголосила 8 конкурсів на отримання ліцензії на мовлення в ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мережах:

2 конкурси – на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на каналах ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі із загальнонаціональною категорією покриття:

- ❖ рішення від 20.07.2023 № 532 – 12 телевізійних програм у ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі МХ-7;

- ❖ рішення від 10.08.2023 № 661 – 6 телевізійних програм у ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мережах МХ-1, МХ-2 та МХ-5;

4 конкурси – на отримання ліцензії на мовлення з використанням радіочастотного спектра на вільних каналах (програмах) мовлення ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мереж стандарту DVB-T2 місцевої територіальної категорії:

- ❖ рішення від 06.07.2023 № 449 – місцеве цифрове мовлення на 43 ТВК у м. Калуші Івано-Франківської області (1-а і 3-я програми);
- ❖ рішення від 10.08.2023 № 664 – місцеве цифрове мовлення на 44 ТВК (3-я програма) у м. Коломиї (с. Дебеславцях) Івано-Франківської області і 47 ТВК (1-а програма) у м. Першотравенську (с. Миколаївка) Дніпропетровської області;
- ❖ рішення від 28.09.2023 № 942 – місцеве цифрове мовлення на 42 ТВК у м. Дніпрі (три програми) і 30 ТВК у м. Івано-Франківську (2-а і 3-я програми);
- ❖ рішення від 16.10.2023 № 1058 – місцеве цифрове мовлення на 47 ТВК у м. Дніпрі (2-а і 5-а програми); Волинська область: 48 ТВК у м. Камінь-Каширському (3-я програма), 48 ТВК у м. Любомлі (3-я програма), 47 ТВК у с. Топільному (3-я програма), 47 ТВК у смт Цумані (3-я програма);

2 конкурси на мовлення були оголошені на вільних каналах ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4) місцевої/регіональної територіальної категорії:

- ❖ рішення від 31.08.2023 № 739 – 168 вільних місцевих (регіональних) каналів/програм багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 ТОВ «Зеонбуд» у стандарті DVB-T2 у 107 населених пунктах 20-ти областях України;
- ❖ рішення від 16.10.2023 № 1059 – 6 вільних місцевих (регіональних) каналів/програм багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 ТОВ «Зеонбуд» у стандарті DVB-T2 у 6 населених пунктах - Горохові, Ковелі, Луцьку, Любешеві, Нововолинську і Шацьку Волинської області.

За підсумками конкурсу від 06.07.2023 Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина» (логотип «Галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла») і ТОВ «Телерадіокомпанія Раі» (логотип «РАІ») розширили свої мережі.

Переможцями конкурсу від 10.08.2023 визначено КП Івано-Франківське міське комунальне підприємство телерадіокомпанія «Вежа» (логотип «ВЕЖА»), м. Івано-Франківськ, і ТОВ «Тайм медіа солюшин» (логотип «РОЗПАКУЙ.TV»), м. Дніпро, – це нові місцеві компанії.

Заяви на участь у конкурсі на отримання ліцензії на мовлення на вільних каналах (програмах) мовлення ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4) із місцевою/регіональною категорією покриття, оголошеного 31.08.2023, подали 32 претенденти на 89 каналів (програм).

На жаль, на телевізійне мовлення у 62 населених пунктах (97 програм) претендентів на участь у конкурсі не виявилось.

За підсумками цього конкурсу 13 місцевих телерадіокомпаній розширили своє мовлення завдяки збільшенню кількості населених пунктів, а ПП «НТА - Незалежне телевізійне агентство», м. Львів, перейшло з місцевої до регіональної територіальної категорії. Також завдяки цьому конкурсу в телерадіопросторі з'являться 13 нових місцевих компаній.

Підсумки інших конкурсів буде підбито вже 2024 року.

Загалом за рік було оголошено 17 конкурсів, зокрема:

- ❖ 1 – на постачання електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра;
- ❖ 16 – на мовлення з використанням радіочастотного спектра, з яких 8 конкурсів – на телевізійне мовлення і 8 – на радіомовлення.

6.5. Дозволи на тимчасове мовлення під час воєнного стану. Заходи щодо протидії розповсюдженню ворожого мовлення і відновлення вітчизняного мовлення

У 2023 році Національна рада вживала заходів щодо посилення українського теле- і радіомовлення, протидії ворожому мовленню, створення нових радіоканалів, розширення мереж ефірного мовлення на прикордонних та прифронтових територіях.

У звітному періоді регулятор розробив і за результатами громадського обговорення затвердив нові нормативно-правові акти, що встановлюють порядок видачі ліцензії на мовлення, реєстрації суб'єктів медіа, які не використовують радіочастотний спектр, процедуру отримання дозволів на тимчасове мовлення, завдяки якій суб'єкти у сфері медіа в найстисліші терміни на позаконкурсній основі мають можливість розпочати мовлення на прикордонних, прифронтових чи деокупованих територіях.

Так, на виконання Закону України «Про медіа» Національна рада розробила і затвердила своїм рішенням від 18.05.2023 № 349 Положення про особливості процедури ліцензування та реєстрації у сфері медіа у період дії воєнного стану чи надзвичайного стану. Цим положенням визначаються, зокрема, особливості процедури ліцензування, у тому числі порядку видачі дозволу на тимчасове мовлення з використанням радіочастотного спектра у період дії воєнного стану.

Відповідно до частини восьмої статті 50 Закону в період дії правового режиму воєнного чи надзвичайного стану Національна рада має право видавати дозвіл на тимчасове мовлення на територіях з особливим режимом мовлення строком на один рік на позаконкурсних засадах. Національна рада визначає перелік територій з особливим режимом мовлення, затверджує порядок видачі та анулювання дозволів на тимчасове мовлення, а також встановлює умови дозволів на тимчасове мовлення.

Керуючись статтями 87, 90 Закону, на засіданні 14.09.2023 Національна рада ухвалила рішення № 853, згідно з яким внесено зміни до Положення про особливості ліцензування та реєстрації у сфері медіа в період дії воєнного чи надзвичайного стану, затвердженого рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 349.

Перелік територій з особливим режимом мовлення затверджено рішенням Національної ради від 14.09.2023 № 854.

Дотримуючись вимог чинного законодавства, Національна рада у звітному періоді загалом ухвалила 86 рішень щодо дозволів на тимчасове мовлення. Із них 50 рішень – про видачу дозволів на тимчасове мовлення на вільні частоти, 5 – про видачу дозволу на наступний період, 14 – про видачу дозволу на тимчасове мовлення зі збільшеною потужністю передавачів, 9 – про внесення змін до чинних дозволів, 7 – про анулювання дозволу на тимчасове мовлення, 1 – про відмову у видачі дозволу на тимчасове мовлення.

Регулятор реалізовує заходи, визначені дорожніми картами забезпечення охоплення територій Сумської, Чернігівської, Харківської, Запорізької, Донецької і Луганської областей покриттям українським ефірним сигналом телевізійного та радіомовлення, унеможливлення

російського ефірного телевізійного і радіомовлення, розробленими обласними військовими адміністраціями.

З початку повномасштабного військового вторгнення РФ на територію України переважна частина українських мовників опинилася у складному фінансовому становищі. Значна кількість компаній припинили телерадіомовлення через знищення (захоплення) ворогом матеріально-технічної бази, руйнацію висотних споруд тощо. Після деокупації територій з технічних і фінансових питань відновити радіомовлення наразі вдалося не всім медіа.

На сьогодні можливість інформування про суспільно важливі події в Україні засобами ефірного телерадіомовлення на прифронтових і в напрямку тимчасово окупованих територій дещо ускладнено через активність бойових дій, щільність обстрілів і, як наслідок, руйнування споруд інфраструктури, а також обмежено технічними можливостями передавального обладнання для ефірного мовлення.

Водночас Національна рада вжила заходів для розкодування програм вітчизняних медіагруп на супутниках, що сприяло можливості максимального забезпечення населення, у тому числі й на окупованих територіях, доступу до вітчизняного контенту.

Враховуючи обмеження технічних можливостей передавального обладнання для ефірного мовлення, а саме обмеження радіусу охоплення територій та великий вплив засобів радіоелектронної боротьби противника, для жителів тимчасово окупованих територій доставка сигналу українського мовлення здійснюється через супутник і мережу Інтернет.

Головними завданнями у 2023 році були якнайшвидше забезпечення мовлення на прифронтових і прикордонних територіях, а також відновлення мовлення й забезпечення доступу громадян до інформації на деокупованих (звільнених) територіях. Першочергові заходи, які проводилися:

- 1 підвищення потужності діючих передавачів телерадіомовлення за погодженням із ДП «УДЦР» і ГШ ЗСУ;
- 2 прорахунок додаткових частот або перенесення мовлення на інші уціпілі об'єкти для оперативного включення на підставі дозволів на тимчасове мовлення на час воєнного стану;
- 3 видача дозволів на тимчасове мовлення на вільних та/або погоджених ДП «УДЦР» і ГШ ЗСУ частотах, програмах у мультиплексах.

Загалом Національна рада видала дозволи на тимчасове мовлення 28 мовникам на територіях з особливим режимом мовлення на використання 80-ти FM-частот, 6-ти каналів аналогового телевізійного мовлення, вільних програм у мультиплексах МХ-1, МХ-2, МХ-5 і 14-ти місцевих цифрових каналів. Також 10-ти радіомовникам на територіях з особливим режимом мовлення дозволено тимчасово мовити зі збільшеною, ніж визначено ліцензією, потужністю передавачів на 30 частотах.

Для покращення покриття території України телевізійним мовлення вирішується питання збільшення потужності передавачів загальнонаціональних ефірних цифрових багатоканальних електронних комунікаційних мереж МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5. На сьогодні, за результатом вже проведеної роботи, узгоджено збільшення потужності передавачів у Миколаївській (м. Вознесенськ/4 передавачі), Сумській (с. Овлаші, м. Суми/5 передавачів), Харківській (смт Великий Бурлук, с. Кегичівка, м. Куп'янськ, м. Лозова / 8 передавачів), Чернігівській областях (м. Холми / 4 передавачі). За інформацією ТОВ «Зеонбуд», уже забезпечено трансляцію програм зі збільшеною потужністю передавачів.

Підвищення потужності передавального засобу мовлення збільшує фінансове навантаження на мовника у зв'язку з підвищенням оплати комунікаційних послуг операторів комунікаційних послуг. Утім, незважаючи на загальну складну фінансову ситуацію на ринку телерадіомовлення, компанії здебільшого йдуть на цей крок, розуміючи важливість і необхідність таких дій.

Протидія ворожому мовленню

Національна рада докладає максимальних зусиль для посилення українського мовлення на прикордонних територіях. Під час повномасштабного вторгнення значно збільшилося ефірне мовлення держави-агресора. Російська пропаганда поширюється у прикордонних із рф і рб областях України, а також з тимчасово окупованих територій.

Відсутність ефіру українських радіостанцій посилює інформаційну агресію. Здебільшого програми рф транслюються на територію України як на частотах, що мають міжнародно-правовий статус і закріплені за рф, так і на захоплених та додаткових радіочастотах агресора.

Національна рада спільно з ДП «УДЦР» і СБУ в найстисліші терміни проводить заходи з протидії ворожому мовленню через прорахунок нових частот і підвищення потужності для діючих.

Процес пошуку мовника на вільну частоту та організації мовлення є досить складним. Водночас ворог, порушуючи усі нормативно-правові акти Міжнародного союзу електрозв'язку, швидко змінює частоти мовлення, нівелюючи тим самим вжиті нами заходи для протидії мовленню рф.

Попри всі труднощі в організації та створенні протидії ворожому мовленню Національна рада не зупиняється і продовжує наполегливу роботу на збереження й посилення інформаційного поля країни. Питання блокування ворожого пропагандистського російського мовлення на території України є одним з головних питань інформаційного захисту країни, рішення щодо якого потребують комплексної роботи різних державних органів, організацій та підприємств. Національна рада бере участь у цій роботі.

6.6. Канали мовлення без використання радіочастотного спектра. Доступ до пакетів теле- і радіоканалів

У звітному періоді проходили реєстрацію суб'єкти у сфері медіа, які відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» були ліцензіатами, а зараз стали реєстрантами (оскільки їх діяльність не передбачає використання радіочастотного спектра).

Враховуючи розвиток технологій і розширення сфери дії Закону України «Про медіа», Національна рада зареєструвала лінійні медіа, що здійснюють кабельне мовлення за технологією ОТТ у багатоканальних телекомунікаційних мережах. Порівняно із 2022 роком кількість медіа збільшилась утричі (29 зареєстрованих лінійних медіа). Частина суб'єктів, які здійснювали мовлення з використанням супутникових потужностей, також зареєстрували медіа за технологією ОТТ. Деякі суб'єкти у сфері медіа змінили технологію мовлення з супутникової на ОТТ. Провайдери аудіовізуальних сервісів активно почали запроваджувати надання сервісів на всю територію України, використовуючи технологію ОТТ. Наразі Національна рада зареєструвала 8 таких суб'єктів господарювання.

Відповідно до пункту 4 частини третьої статті 22 Закону провайдери аудіовізуальних сервісів зобов'язані вести облік кількості користувачів своїх медіа-сервісів із зазначенням сервісів, які надаються таким користувачам, та щопівроку надавати цю інформацію Національній раді.

Наразі Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» передбачено відтермінування обов'язку подачі звітності, проте, дотримуючись вимог Закону України «Про медіа», 218 провайдерів аудіовізуальних сервісів подали до Національної ради інформацію щодо кількості користувачів своїх медіа-сервісів за перше півріччя 2023 року.

Для забезпечення реалізації норм медійного законодавства і для захисту законних інтересів провайдерів аудіовізуальних сервісів рішенням Національної ради від 09.03.2023 № 163 створено робочу групу з актуальних питань діяльності провайдерів аудіовізуальних сервісів. У звітний період робоча група брала активну участь у розробці нормативно-правових актів Національної ради та вирішенні проблемних питань галузі, в тому числі щодо відновлення знищеної окупантами телекомунікаційної інфраструктури, призначеної для надання сервісів користувачам. Робоча група також окреслила напрями подальшої поглибленої співпраці регуляторного органу та профільних асоціацій і об'єднань.

Під час війни в Україні супутникове мовлення залишається надійним джерелом стабільного забезпечення населення України вітчизняним контентом. Адже через руйнування інформаційної та телекомунікаційної інфраструктури в районах проведення воєнних дій низка організацій тимчасово припинили свою діяльність з надання доступу до пакетів теле- і радіоканалів.

Станом на 31.12.2023 супутникове телемовлення здійснюють 84 суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу, супутникове радіомовлення здійснюють 3 суб'єкти у сфері лінійного аудіального медіа-сервісу ([Додаток №5](#) «Супутникове телевізійне мовлення (2023)» і [Додаток № 6](#) «Супутникове радіомовлення (2023)»). Інформацію щодо кількості кодованих і відкритих для перегляду телеканалів, а також розміщення вітчизняних телерадіоканалів на іноземних супутниках наведено в [Додатку № 7](#) «Доступ до програм та розміщення вітчизняних телерадіоканалів на іноземних супутниках».

Доступ до сервісів за допомогою DTH забезпечує поки лише один провайдер аудіовізуальних сервісів – ТОВ «Віжн ТБ» (ТМ «Viasat»).

У звітному періоді триває тенденція зі зменшення кількості мовників, які використовують супутникові потужності для надання сервісу. Головною причиною цього є фінансова неспроможність, спричинена воєнним станом у країні, а також появою можливості охопити своїм сервісом територію України за допомогою технології OTT.

Наразі триває перехідний етап. Він передбачає, що суб'єкти у сфері медіа, які відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» були ліцензіатами, повинні упродовж року пройти процедуру реєстрації (оскільки їх діяльність не передбачає використання радіочастотного спектра).

6.7. Забезпечення безперервного доступу користувачів до суспільно важливої аудіовізуальної інформації (універсальний медіа-сервіс)

Відповідно до вимог Закону, з метою забезпечення плюралізму інформації та доступу користувачів до суспільно важливої аудіовізуальної інформації провайдери аудіовізуальних сервісів зобов'язані забезпечувати своїм користувачам можливість безперервного доступу до універсального медіа-сервісу. 06.04.2023 Національна рада затвердила 505 складів універсального медіа-сервісу для адміністративно-територіальної одиниці (села, селища, міста, району, області), територіальної громади або для всієї України.

Крім того, у звітному періоді рішеннями Національної ради:

- ❖ внесено зміни до 136 складів універсальних медіа-сервісів для адміністративно-територіальних одиниць України у зв'язку зі змінами програмної концепції мовлення суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа місцевої та регіональної категорії, якими передбачено частку (відсоток) загального тижневого обсягу програм новин та інших програм, що стосуються подій відповідної місцевості або регіону: не менше як 15%;
- ❖ змінено 97 складів універсальних медіа-сервісів і вилучено телеканали, що здійснювали мовлення на підставі дозволів на тимчасове мовлення, через завершення строку дії дозволів;
- ❖ у зв'язку із завершенням строку дії дозволів на тимчасове мовлення вилучено телеканали «ТОВ «Телекомпанія «Малютко-ТВ» і ТОВ «Ми-Україна» з усіх складів універсальних медіа-сервісів для населених пунктів на території України;
- ❖ відповідно до інформації представника Національної ради у Хмельницькій області щодо технічної неможливості прийому телеканалів зі складу універсального медіа-сервісу вилучено телеканал АТ «НСТУ» («СУСПІЛЬНЕ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ») на території м. Нетішина Хмельницької області;
- ❖ за результатами розгляду звернень провайдерів аудіовізуальних сервісів затверджено склади універсальних медіа-сервісів для 7 населених пунктів на території Донецької і Львівської областей.

6.8. Стан каналів Суспільного мовлення в період воєнного стану

Суб'єкт у сфері суспільних аудіовізуальних медіа-сервісів АТ «НСТУ» станом на кінець 2023 року відповідно до Реєстру має право надавати лінійні аудіовізуальні та аудіальні медіа-сервіси як з використанням, так і без використання радіочастотного спектра, а також є суб'єктом у сфері онлайн-медіа.

Суспільні медіа, що здійснюють лінійне аудіальне мовлення без використання радіочастотного спектра:

- ❖ «Українське радіо» (супутникове, проводове радіомовлення);
- ❖ «Радіо Промінь» (супутникове, проводове радіомовлення);
- ❖ «Радіо Культура» (супутникове, проводове радіомовлення);
- ❖ «Радіоточка» (супутникове радіомовлення);
- ❖ «Голос Донбасу» (супутникове радіомовлення);
- ❖ «fm тиса» (супутникове радіомовлення).

Суспільні медіа, що здійснюють лінійне аудіовізуальне мовлення без використання радіочастотного спектра (супутникове телебачення):

- ❖ «ПЕРШИЙ»;
- ❖ «СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ»;
- ❖ «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»;
- ❖ «СУСПІЛЬНЕ СПОРТ»;
- ❖ «СУСПІЛЬНЕ КРИМ»;
- ❖ «КРЫМ» (мовлення телеканалу призупинено із 2014 року через тимчасову окупацію Автономної Республіки Крим).

АТ «НСТУ» має реєстрацію як онлайн-медіа – «Суспільне Мовлення» (суспільно-політичне інформаційне інтернет-видання).

Відповідно до ліцензій на мовлення АТ «НСТУ» здійснює лінійне аудіальне мовлення з використанням радіочастотного спектра шляхом поширення трьох загальнонаціональних ефірних радіоканалів: «Українське радіо», «Радіо Промінь», «Радіо Культура».

Ліцензії АТ «НСТУ» надають право здійснювати ефірне радіомовлення з використанням 462 частотних присвоєнь у трьох діапазонах: FM (87,5 – 108 МГц), УКХ (65,8 – 74 МГц), СХ (0,525 – 1,605 МГц). Проте мовлення можливе лише на 370 частотах у різних населених пунктах України, оскільки 50 частотних присвоєнь з 2014 року перебувають на тимчасово окупованих територіях Луганської, Донецької областей і Автономної Республіки Крим і 42 частоти із 2022 року – на тимчасово окупованих територіях Донецької, Запорізької, Херсонської та Луганської областей.

Розподіл частотних присвоєнь між трьома загальнонаціональними каналами ефірного радіомовлення АТ «НСТУ»:

Позивні	ФМ	СХ	УКХ
«Українське радіо»	226	7	17
«Радіо Промінь»	83	3	31
«Радіо Культура»	73	5	17

Передачі трьох програм суспільного радіо – «Українське радіо», «Радіо Промінь» і «Радіо Культура» можна слухати в цифровому стандарті T-DAB у м. Києві.

Через повномасштабне вторгнення мовлення на частотах АТ «НСТУ» подекуди було припинено у зв'язку зі знищенням радіобладнання постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг.

Упродовж 2023 року спільними зусиллями надавачів електронних комунікаційних мереж та/або послуг – Концерну РРТ, ТОВ «ЕРБ» і ТОВ «Телемережі України» – було розпочато мовлення АТ «НСТУ» на FM-частотах у м. Снігурівці Миколаївської області, м. Дружбі та с. Порохоні Сумської області. Також відновлено мовлення на 9 FM-частотах у Донецькій, Харківській, Херсонській і Миколаївській областях.

Аудіовізуальне мовлення з використанням радіочастотного спектра АТ «НСТУ» забезпечує на двох загальнонаціональних каналах «ПЕРШИЙ» і «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА», трьох каналах регіональної категорії «СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС», «СУСПІЛЬНЕ КРОПИВНИЦЬКИЙ», «СУСПІЛЬНЕ ЧЕРНІГІВ» і 22 каналах місцевої категорії.

Телеканали «ПЕРШИЙ» і «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА» мають ліцензії на мовлення в багатоканальній електронній комунікаційній мережі МХ-1 у стандарті DVB-T2, що складається зі 188 станцій мультиплексування. Регіональні та місцеві телеканали суспільного мовника поширюються в багатоканальній цифровій телемережі МХ-5 у стандарті DVB-T2, що складається зі 166 станцій мультиплексування.

Через тимчасову окупацію територій України із 2014 року передавачі цифрових мультиплексів у 18 населених пунктах АРК і 5 населених пунктах Донецької та Луганської областей та з 2022 року у 15 населених пунктах Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей припинили поширення українських програм.

Після повномасштабного вторгнення рф через тимчасову окупацію і руйнування телекомунікаційної інфраструктури, а також брак фінансування станом на кінець 2023 року суспільний мовник був змушений анулювати ліцензії на аналогове мовлення у Сумській, Чернігівській і Харківській областях. Він призупинив ліцензії на мовлення в Автономній

Республіці Крим – логотипи «СТВ» і «КРЫМ» (40 аналогових каналів і 19 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4)).

Аналогове телевізійне мовлення залишається в ліцензіях Суспільного на територіях, що межують із російською федерацією і тимчасово окупованими територіями. Ліцензія на аналогове телевізійне мовлення телеканалу «ПЕРШИЙ» станом на кінець 2023 року містить 26 каналів у Донецькій, Луганській, Херсонській областях; ліцензії регіональних телеканалів «СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС», «СУСПІЛЬНЕ ХЕРСОН» – 20 каналів у Донецькій, Луганській та Херсонській областях. Станом на кінець року мовлення на цих каналах не здійснюється, оскільки передавачі розміщені на тимчасово окупованих територіях.

Окрім ліцензій, АТ «НСТУ» також має дозволи на тимчасове радіомовлення з використанням 7 FM-частот, а також дозвіл на мовлення зі збільшеною потужністю передавача на 18 частотах:

- ❖ **«Українське радіо»** – мовлення на частотах у містах Гірнику, Костянтинівці, Краматорську Донецької області, а зі збільшеною потужністю передавачів – у смт Новомиколаївці Запорізької області, містах Миколаєві і Дружбі, с. Новій Слободі Сумської області, смт Зачепилівці, смт Краснокутську, м. Куп'янську Харківської області, смт Високопіллі Херсонської області та м. Семенівці Чернігівської області;
- ❖ **«Радіо «Промінь»** – мовлення на частотах у містах Гірнику і Костянтинівці Донецької області, а зі збільшеною потужністю передавачів – у м. Краматорську Донецької області, м. Миколаєві, с. Красному Миколаївської області, м. Шостці Сумської області, смт Великій Олександрівці Херсонської області та м. Корюківці Чернігівської області;
- ❖ **«Радіо «Культура»** – мовлення на частотах у містах Гірнику і Краматорську Донецької області, а зі збільшеною потужністю передавачів – у м. Запоріжжі, смт Великій Олександрівці Херсонської області і м. Чернігові.

Телеканали «ПЕРШИЙ», «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА» і «СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС» мають дозволи на тимчасове мовлення в мережі локального мультіплексу у м. Гірнику Донецької області.

Суспільні аудіовізуальні медіа, що здійснюють мовлення з використанням радіочастотного спектра на території розташування відповідної багатоканальної електронної комунікаційної мережі, входять до складу універсального медіа-сервісу. Суспільні аудіовізуальні медіа, що здійснюють мовлення з використанням супутникового ретранслятора, включаються до складу універсального медіа-сервісу для провайдерів аудіовізуальних сервісів, що доступні на всій території України.

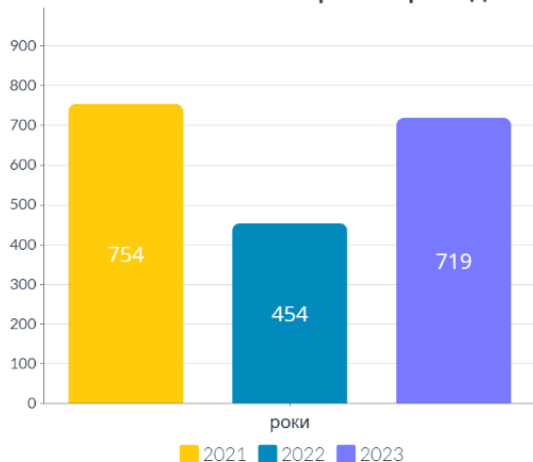
2023 року ротації членів Наглядової ради АТ «НСТУ» не відбувалося. Відповідно до Закону України «Про медіа» було внесено зміни й доповнення до регуляторного акта Національної ради – Порядок проведення конференцій громадських об'єднань та асоціацій, обрання членів Наглядової ради Публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України» та припинення їхніх повноважень. Порядок оприлюднено на офіційному вебсайті Національної ради, його положеннями медіарегулятор керуватиметься під час наступного обрання членів Наглядової ради АТ «НСТУ».

7. РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

7.1. Стан розгляду звернень і скарг, що надійшли до Національної ради за звітний період

У 2023 році до Національної ради надійшло 719 письмових звернень громадян, що майже на третину перевищує відповідний минулорічний показник (454) і майже сягає показника 2021 року (754).

Кількість письмових звернень громадян

Отже, незважаючи на складні умови, в яких опинилося наше суспільство у зв'язку з тривалим періодом воєнного стану та проходженням активних бойових дій на території України, увага й інтерес представників глядацької і слухацької аудиторії до різноманітних процесів у сфері медіа перебуває на досить високому рівні.

Загалом звітний період характеризується перш за все початком дії нового Закону, який регулює діяльність галузі. Хоча Закон набув чинності 31.03.2023, але вже з початку року до регуляторного органу почали надходити листи з

проханням надати певні роз'яснення щодо тих чи інших його положень. Зокрема, у першому півріччі надійшло понад півсотні листів такого змісту. Однак обсяг зазначеної кореспонденції значно зменшився після того, як регулятор почав затверджувати й оприлюднювати нормативно-правові акти, що визначають механізм імплементації Закону і затверджують форми відповідних документів.

Тривале відключення світла, що мало місце на початку року через пошкодження енергетичної інфраструктури України внаслідок ворожих обстрілів, спричинило низку звернень громадян із наріканнями щодо припинення трансляції телерадіопрограм. У відповідях зазначалося, що відбувається знеструмлення передавальних засобів українського телерадіомовлення у зв'язку з плановими та аварійними відключеннями електроенергії.

Крім того, значна кількість звернень стосувалася припинення трансляції Концерном РРТ програм «Українського радіо» в СХ-діапазоні - насамперед на території Одеської та Харківської областей, а також аналогового телевізійного мовлення у прикордонних районах Донецької, Сумської, Чернігівської та Харківської областей. Ця ситуація викликала широкий резонанс серед населення, адже для громадян на тимчасово окупованих територіях, у прифронтових районах і населених пунктах, де внаслідок бойових дій немає електропостачання і зв'язку, радіомовлення на середніх хвилях було чи не єдиною можливістю отримувати об'єктивну інформацію та сповіщення. Заявникам надавали відповідні роз'яснення, що така ситуація відбувається через брак належного фінансування діяльності АТ «НСТУ». Їм повідомляли, що регуляторний орган звернувся до Уряду з проханням посприяти врегулюванню вказаної проблеми.

Також надходили скарги на припинення аналогового телемовлення кількома загальнонаціональними мовниками на території Чернігівської області. У відповідях регулятор надавав роз'яснення стосовно вилучення аналогових каналів із ліцензій ТОВ «Телеканал СТБ», ТОВ «Новий канал», ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія»

(ICTV) на підставі їхніх заяв про таке вилучення, а також пояснював, що чинним законодавством не передбачені підстави для відмови в анулюванні ліцензії.

У другому півріччі надійшла низка звернень, що на території Дніпропетровської та Запорізької областей, які потерпають від ворожих обстрілів, не доступний цифровий сигнал. Заявниками також порушували питання можливості блокування російських каналів, прийом яких періодично фіксується на прифронтових територіях.

Находили звернення і з проханням транслювати телерадіомовникам повідомлення про початок і завершення повітряної тривоги, а також демонструвати в телеэфірі карту повітряних тривог. На такі листи регуляторний орган радив звертатися з відповідними пропозиціями безпосередньо до медіа, а також органів місцевого самоврядування – щодо підсилення звуку сирени, яка сповіщає про повітряну тривогу. Або рекомендувалося встановити на смартфон застосунок «Повітряна тривога».

Як і в попередній період, громадян турбувало питання обмеження в медійному просторі інформації про хід воєнних дій, оскільки, на думку заявників, така інформація надалі може бути використана ворогом для реалізації його загарбницьких цілей. Також були наявні пропозиції заборонити поширення інформації щодо надання Україні зброї країнами-партнерами, показувати місця можливого виготовлення техніки і зброї, а також анонсувати в телеэфірі проведення масових заходів, щоб убезпечити населення від можливих ракетних ударів.

Авторам таких звернень повідомляли, що наказом Головнокомандувача ЗСУ затверджено перелік інформації, розголошення якої може призвести до обізнаності противника про дії українських військових. Акцентували, що Національна рада постійно спілкується із суб'єктами у сфері медіа з цього питання, надає свої роз'яснення й поради стосовно вимог до роботи під час воєнного стану, дотримання журналістських стандартів та етики. Звертали увагу, що на офіційному вебсайті регулятора розміщено нагадування медійникам, блогерам, дописувачам у соцмережах про те, як говорити про війну, щоби не нашкодити нашим захисникам і співгромадянам.

У звітному періоді посилилась нетерпимість до мови країни-окупанта в ефірі, яка у зверненнях громадян відзначалася і раніше. Здебільшого заявники висловлювали незадоволення щодо трансляції іноземних лінійних медіа російською мовою у мережах провайдерів аудіовізуальних сервісів і платформами спільного доступу до відео. Значна частина таких звернень була надіслана до регуляторного органу Уповноваженим із захисту державної мови. У відповідях наголошували, що відповідно до чинного законодавства вимоги щодо частки державної мови до іноземних лінійних медіа не застосовуються. Крім того, у зверненнях були наявні зауваження щодо звучання недержавної мови у вітчизняному ефірі. У відповідь були надані відповідні роз'яснення щодо чинних законодавчих вимог про мовні квоти, за необхідності проводилась перевірка викладених фактів.

Низка листів стосувалася відсутності мовлення певних телеканалів («Перший Західний», «Сварожичі», «Малятко ТВ», «Глас» тощо). Також дописувачі висловлювали незадоволення тим, що не транслюються засідання Верховної Ради України.

Як завжди, значна частина звернень громадян стосувалася програмного наповнення теле- і радіоефіру. Низка листів містила прохання щодо трансляції передач чи фільмів певного тематичного спрямування або ж, навпаки, припинення їх показу. Крім того, в окремих випадках були нарікання на зміст висловлювань ведучих програм.

Незважаючи на надзвичайно складні умови, в яких перебуває нині наше суспільство, його співгромадян хвилює і така тема, як етика ефіру, зокрема її складові – культура

мовлення ведучих, а також їх зовнішній вигляд. Низка звернень відповідного спрямування надійшла на розгляд регуляторного органу у звітному періоді. На жаль, питання культури мовлення в телерадіофері і схожі на нього сьогодні не мають законодавчого врегулювання. Тому громадянам зазвичай дається порада звертатися із подібними зауваженнями безпосередньо до медіа, або ж в окремих випадках такі листи надсилаються суб'єктам у сфері медіа для відповідного розгляду і врахування у своїй діяльності.

Також у центрі уваги глядацької аудиторії перебували питання, які стосуються захисту дітей в медіа. Зокрема, дописувачі були стурбовані вживанням нецензурних слів у телефері. У відповідях зазначалося, що регулятор застосовує можливі засоби впливу задля недопущення використання суб'єктів у сфері медіа для трансляції програм або відеосюжетів, які можуть завдати шкоди фізичному, психічному чи моральному розвитку дітей та підлітків. Крім того, заявникам надавалася інформація щодо діяльності робочої групи із захисту прав дітей у медіа, що діє в Національній раді.

Низка отриманих звернень стосувалася сфери реклами і містила зауваження щодо стану дотримання суб'єктами у сфері медіа чинних законодавчих норм, прохання надати роз'яснення з огляду на внесення змін до рекламного законодавства, а також зауваження до змісту реклами і пропозиції стосовно внесення нових положень до Закону України «Про рекламу».

Незмінно надходили листи з наріканням на діяльність провайдерів аудіовізуальних сервісів – щодо підвищення оплати або ж, на думку заявників, неправомірного відключення послуги через несплату рахунків. Як правило, авторами таких звернень є представники соціально незахищених верств населення.

У 2023 році до Національної ради надійшло 66 запитів на отримання публічної інформації від юридичних і фізичних осіб, що дещо перевищує відповідний минулорічний показник (59).

Відповіді на всі запити було надано вчасно згідно зі статтею 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Інформація про надходження і стан виконання запитів системно оприлюднюється на офіційному [вебсайті](#) Національної ради.

Очевидним є те, що звернення громадян відображають основні суспільні явища і значною мірою акумулюють думку та позицію громадськості щодо певних змін у сфері медіапростору.

7.2. Проведені за участі представників Національної ради публічні заходи з місцевими органами влади, державними установами, громадськістю

Представники Національної ради упродовж 2023 року постійно взаємодіяли з обласними військовими адміністраціями та іншими державними установами з питань протидії інформаційним загрозам і запобіганню прийому ворожого мовлення на території областей, вживали заходів відповідного реагування.

Тривала співпраця представників Національної ради в областях з працівниками правоохоронних органів щодо реалізації спільних заходів з метою забезпечення інформаційної безпеки України та протидії російській пропаганді.

Представниками Національної ради в Сумській, Харківській та Миколаївській областях спільно з обласними військовими адміністраціями ініційовано і проведено виїзні наради голови і членів Національної ради з керівництвом відповідних державних установ та суб'єктами медіа для обговорення протидії ворожій агресії і розвитку вітчизняного мовлення.

У звітному періоді представники Національної ради провели близько 200 публічних заходів із місцевими органами влади, державними установами, громадськістю, понад 150 заходів – із суб'єктами у сфері медіа стосовно роз'яснення основних норм і положень Закону України «Про медіа». Також надано близько 100 коментарів в ефірі і на сторінках аудіовізуальних, друкованих, онлайн-медіа.

Крім того, для забезпечення виконання повноважень Національної ради рішенням Національної ради від 31.08.2023 № 734 на посаду представника Національної ради в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі призначено Володимира Ляшенка, який розпочав виконувати посадові обов'язки 04.09.2023. Представник постійно взаємодіє з Представництвом Президента України в Автономній Республіці Крим, Експертною мережею Кримської платформи, ГО «Кримськотатарський ресурсний центр». У межах компетенції Володимир Ляшенко брав участь у роботі Ради з питань когнітивної деокупації Криму, де опрацьовувалися напрями співпраці з державними органами, органами місцевого самоврядування та громадським сектором щодо відновлення контролю України за інформаційним простором на окупованих та деокупованих територіях.

У межах взаємодії з Експертною мережею Кримської платформи представник брав участь в експертному обговоренні питання формування державної інформаційної політики після деокупації Криму. У співпраці з ГО «Кримськотатарський ресурсний центр» він брав участь у роботі другого стратегічного форуму «Майбутнє Криму», на якому дано експертну оцінку виконання Плану заходів з реалізації Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (далі – План заходів) і розроблено пропозиції щодо внесення відповідних змін до Плану заходів, зокрема в інформаційній сфері.

7.3. Про Громадську раду при Національній раді

При Національній раді діє дорадчий орган – Громадська рада, до якої входять представники 14 громадських організацій і суспільних інституцій. 2023 року Громадська рада провела 7 засідань і ухвалила 8 рішень, які разом із протоколами засідань оприлюднені у відповідному розділі [вебсайту](#) Національної ради.

Під час засідань Громадська рада розглядала актуальні питання імплементації норм і положень Закону України «Про медіа», зокрема надавала пропозиції і зауваження до нормативно-правових актів, які були винесені на громадське обговорення.

Також були розглянуті положення Законів «Про рекламу», «Про захист прав споживачів», «Про авторське право і суміжні права» тощо. Обговорювалося питання створення Державного реєстру фільмів і можливість спільних дій для припинення поширення в Європі російських каналів, які досі залишаються на супутникових платформах. Окрім того, було ініційовано й підготовлено звернення до регулятора Португальської Республіки щодо порушення супутниковою платформою МЕО санкційних вимог Ради Європи та ретрансляції у складі програмної послуги міжнародної версії «первого канала».

Члени Національної ради беруть активну участь у засіданнях Громадської ради. Медіарегулятор реагує на звернення дорадчого органу і спільно опрацьовує проблемні питання, зокрема щодо процесу внесення російських сервісів до Переліку аудіовізуальних медіасервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора.

8. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН СПІЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ МЕДІА

Однією з новел законодавства про медіа в Україні, що покликана забезпечити баланс між державним регулюванням медіа і вільним вираженням думок, є система спільного регулювання, процес створення якої розпочато з 01.10.2023. Вона передбачає створення п'яти органів співрегулювання у таких сферах, як аудіовізуальні, аудіальні, онлайн-медіа, друковані медіа і платформ спільного доступу до відео.

Головне завдання цієї системи – організувати співпрацю медіа й регулятора для напрацювання критеріїв і кодексів створення та поширення інформації, сформувати пул експертів, які опрацьовуватимуть окремі, зокрема і спірні питання. Закон України «Про медіа» визначає головні напрями, за якими почнуть працювати органи співрегулювання. Вони стосуються захисту національної безпеки та інформаційного простору держави – недопущення в медіа дискредитації держави, закликів до повалення конституційного ладу, поширення мови ворожнечі, пропаганди РФ, дискримінації осіб за різними ознаками, захисту дітей у медіа від шкідливої інформації, вимог до визначення національного продукту, обсягу європейського продукту, поширення реклами тощо.

З дати набуття чинності Законом Національна рада багато уваги приділяла спілкуванню з медіа про те, як діятиме ця система, як вона сприятиме імплементації кращих європейських практик регулювання медіа та утвердженню якісної журналістики в Україні. Медіарегулятор провів низку нарад і зустрічей, зокрема з регіональними і місцевими медіа. Члени Національної ради постійно брали участь у круглих столах і семінарах, організованих для медіа громадськими об'єднаннями. На офіційному вебсайті медіарегулятора створено [відповідний розділ](#), у якому є інфографіка і докладні роз'яснення, що таке співрегулювання, в яких сферах воно діятиме, хто може створювати органи спільного регулювання, які питання належать до співрегулювання, коли подавати заяви для входження до робочих груп зі створення органів спільного регулювання тощо.

Згідно із Законом створення органів співрегулювання відбувається в кілька етапів: звернення одного чи кількох ініціаторів до медіарегулятора про створення відповідного органу; ухвалення Національною радою рішення про початок прийняття заяв від суб'єктів у сфері медіа для участі в установчій робочій групі; прийняття і реєстрація цих заяв упродовж 30 днів із дати оприлюднення рішення; організація зустрічей всіх заявників і рейтингове обрання не більше ніж по 12 осіб у кожену робочу групу; створення робочими групами проекту статуту, проведення установчих зборів і реєстрація органу співрегулювання.

Після 01.10.2023 медіарегулятор отримав ініціативи про створення трьох органів – в аудіовізуальній, аудіальній сферах та сфері онлайн-медіа, 16.10.2023 ухвалив відповідні рішення, а 18.10.2023 розмістив оголошення на офіційному вебсайті про прийняття заяв від суб'єктів медіа для входження в робочі групи. Упродовж 30 днів до Національної ради надійшло 120 заяв для участі в робочих групах: аудіовізуальна сфера – 58, аудіальна сфера – 47, сфера онлайн-медіа – 15.

Кількість поданих заяв

Чотири з поданих заяв були відхилені через порушення вимог частини третьої статті 93 Закону. Дві з них були подані з порушенням терміну:

- ❖ Міського комунального підприємства Інформаційно-телевізійне агентство «Віта»;
- ❖ ТОВ «СЛМ новини» (fakty.com.ua).

Ще дві заяви надійшли від незареєстрованих у визначеному порядку онлайн-медіа:

- ❖ ПрАТ «Телерадіокомпанія Люкс» (24tv.ua);
- ❖ Dsnews.ua («Ділова столиця»).

Відтак 7, 8 і 12 грудня 2023 року були проведені рейтингові голосування серед заявників для створення трьох органів спільного регулювання.

Закон передбачає, що склади робочих груп в аудіовізуальній і аудіальній сферах формуються відповідно до категорій:

- ❖ загальнонаціональна – 4 особи від ліцензіатів, 1 особа від реєстрантів;
- ❖ регіональна й місцева – 5 осіб, де не менше ніж дві з них – від місцевої категорії;
- ❖ медіа-сервіси на замовлення – 2 особи.

Отже, до робочої групи в аудіовізуальній сфері відповідно до законодавчих вимог увійшли 12 представників медіа:

від аудіовізуальних загальнонаціональних лінійних медіа:

- ❖ Мієнко В'ячеслав – ТОВ «Телерадіокомпанія «Студія 1+1»;
- ❖ Остапко Оксана – ТОВ «Телеканал СТБ»;
- ❖ Тичина Григорій – АТ «НСТУ»;
- ❖ Шевчук Руслан – ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV);

від аудіовізуальних загальнонаціональних медіа – реєстрантів:

- ❖ Хлапоніна Крістіна – ТОВ «Солар медіа»;

від аудіовізуальних регіональних медіа:

- ❖ Андрейко Роман – ПрАТ «Телерадіокомпанія Люкс»;

від аудіовізуальних місцевих медіа:

- ❖ Літвіщенко Ганна – ТОВ ТРК «Ріо»;
- ❖ Керімов Руслан – КП «Павлоградська телерадіокомпанія» Павлоградської міської ради;
- ❖ Лященко Наталія – КП Київської міської ради «Телекомпанія «Київ»;
- ❖ М'яснікова Катерина – Телерадіокомпанія Красноградщини «Центр»;

від аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення:

- ❖ Катющенко Ірина – ТОВ «Мегого»;
- ❖ Клітна Наталія – Асоціація правласників та постачальників контенту.

До робочої групи у сфері аудіальних медіа-сервісів увійшли лише 10 представників, оскільки представники аудіальних медіа-сервісів на замовлення подали лише одну заяву, а в категорії реєстрантів заяв не було взагалі:

від аудіальних загальнонаціональних медіа:

- ❖ Андрейко Роман – ПрАТ «Телерадіокомпанія Люкс»;
- ❖ Городецька Ірина – Українська корпорація «Телебачення і радіомовлення «Ютар»;
- ❖ Павленко Андрій – ТОВ «Новий обрій»;
- ❖ Чиж Євгеній – АТ «НСТУ»;

від аудіальних регіональних медіа:

- ❖ Гончаревський Володимир – ТОВ «Телерадіокомпанія «Класик радіо»;

від аудіальних місцевих медіа:

- ❖ М'яснікова Катерина – ПрАТ «Радіокомпанія Люкс»;
- ❖ Фомін Володимир – ТОВ «Радіокомпанія «Західний полюс»;
- ❖ Коломієць Віктор – ТОВ «Богуславська інформаційна агенція»;
- ❖ Марчук Наталія – ДП «Телевізійна та радіомовна компанія «Люкс», ПП «Агенція відеорішень», ПП «Вісма – Радіо – ТБ», ТОВ «Радіо «Континент»;

від аудіальних медіа-сервісів на замовлення:

- ❖ Катющенко Ірина – ТОВ «Мегого».

Склад робочої групи онлайн-медіа формувався так. Усього до Національної ради було подано 15 заяв, однак три заяви були відхилені, решта 12 рекомендованих медіа кандидатів увійшли до робочої групи без рейтингового голосування. Медіарегулятор у цьому разі керувався пунктом третім частини четвертої статті 93 Закону: «У разі висунення до складу робочої групи 12 або менше осіб рейтингове голосування не проводиться і робоча група створюється у складі всіх висунутих кандидатур за виключенням тих, заяви яких були відхилені».

Отже, до робочої групи у сфері онлайн-медіа увійшли:

- ❖ Бігунов-Новіков Леонід – ТОВ «Національні інформаційні системи» (podrobnosti.ua);
- ❖ Казновський Руслан – вебсайт «GamingPost.net»;
- ❖ Мурована Вікторія – АТ «НСТУ»;
- ❖ М'яснікова Катерина – ТОВ «Телерадіокомпанія А.С.С.»;
- ❖ Петренко Галина – ТОВ «Детектор медіа»;
- ❖ Романюк Оксана – ГО «Інститут масової інформації»;
- ❖ Рошук Катерина – «Букви» (bukvy.org);
- ❖ Сингаївська Марина – Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»;
- ❖ Снопко Тетяна – ТОВ «Українські медійні системи» (онлайн-медіа «Главком»).
- ❖ Типусяк Микола – ТОВ «Голдберрі» (espresso.tv);
- ❖ Філіппський Андрій – ТОВ «Редакція газети «Репортер» (онлайн-видання «Репортер»);
- ❖ Яригін Сергій – ГО «Об'єднання Толока» («Студія Толока»).

Робочі групи вже розпочали роботу над проектами статутів і мають за три місяці розробити їх і затвердити на установчих загальних зборах. Після цього органи співрегулювання повинні бути зареєстровані як громадські спілки. Всі медіа, які працюють в Україні, матимуть змогу увійти в орган співрегулювання на основі вписаних у статуті вимог і брати участь у розробці правил та інших документів, входити в експертні колегії тощо. У разі якщо за шість місяців після першого засідання робочої групи якийсь орган співрегулювання не буде зареєстрований у визначеному порядку, Національна рада змушена буде ухвалити рішення про припинення діяльності такої робочої групи й очікуватиме нових ініціативних звернень.

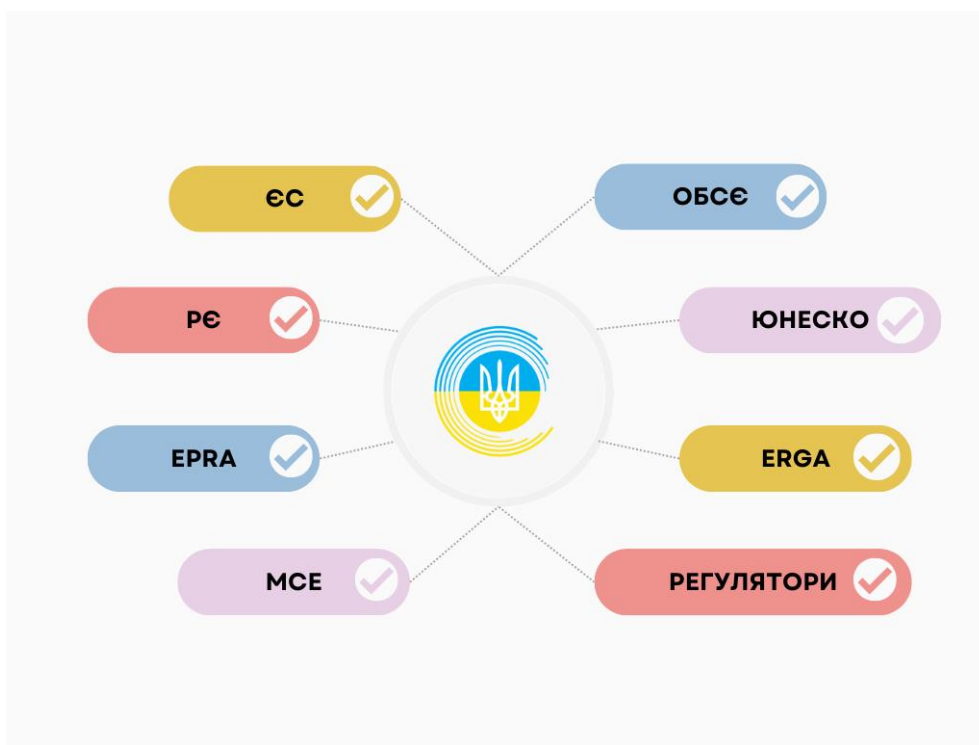
На кінець 2023 року до медіарегулятора не надійшло ініціатив щодо створення робочих груп у сфері друкованих медіа та у сфері платформ спільного доступу до відео. Однак, незважаючи на цей факт, Національна рада має надію, що українська система співрегулювання відбудеться, а її кодекси стануть такими ж ефективними, як кодекси мовлення британського медіарегулятора Ofcom. Адже саме розроблення кодексів створення і поширення інформації, добір експертів, які працюватимуть над ними, а потім розглядатимуть конкретні випадки порушень законодавства, сприятиме тому, що таких порушень у сфері медіа траплятиметься менше, натомість розвиватиметься якісна журналістика. Після того, як будуть сформульовані чіткі і зрозумілі критерії, названі основні ризики, яких мають уникати медіа, ця система регулювання запрацює і, сподіваємося, поліпшить спілкування не лише між регулятором і медіа, а й між суспільством і медіа.

9. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

З метою виконання цілей і завдань, визначених Законом України «Про медіа», Національна рада упродовж 2023 року провадила міжнародну діяльність і впроваджувала європейські стандарти у сфері медіа, використовуючи міжнародні механізми співпраці для підвищення якості національного регулювання, гарантування громадянам доступу до глобальних товарів і послуг, а також для запозичення найкращого досвіду й захисту позиції України у сфері медіа на міжнародній арені.

Протягом 2023 року було організовано і здійснено 25 відряджень за кордон делегацій і окремих працівників Національної ради для їх участі в роботі міжнародних організацій, налагодження співпраці з медіарегуляторами зарубіжних країн та взаємодії з іншими міжнародними партнерами на двосторонній основі. Із них 11 відряджень було здійснено коштом іноземної сторони, що дало змогу значно зекономити бюджетні кошти. Також було організовано участь представників Національної ради у 15 міжнародних заходах, що відбулися в Україні або онлайн.

Зокрема, Національною радою проводилася активна співпраця з такими міжнародними інституціями, як Рада Європи, Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Європейська платформа регуляторних органів (EPRA), Група європейських регуляторів аудіовізуальних медіапослуг (ERGA), ЮНЕСКО, Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ), а також з відповідними структурами Європейського Союзу.

Співпраця з Радою Європи

У 2023 році Національна рада стала одним із бенефіціарів проєкту Ради Європи «Захист свободи слова та свободи медіа в Україні», який є першим етапом чотирирічної програми, що реалізується в рамках Плану дій Ради Європи для України «Стойкість, відновлення та відбудова» на 2023 – 2026 роки. Проєкт розпочався у січні 2023 року і має на меті вирішення нагальних потреб основних зацікавлених сторін та учасників медіаринку в країні на тлі агресії росії проти України.

Національна рада упродовж року брала активну участь у міжнародних заходах Ради Європи. Так, у жовтні 2023 року голова Національної ради взяла участь у конференції Ради Європи «Перо сильніше за меч? Відповідь на сучасні виклики свободі слова та безпеці журналістів» (м. Рига, Латвія), якою започаткована п'ятирічна кампанія Ради Європи з безпеки журналістів. У своєму виступі на конференції голова Національної ради як спікерка панельної дискусії «Журналістика у часи війни та криз» розповіла, як повномасштабна війна відобразилася на українській медіагалузі та як національному медіарегулятору в Україні вдається дотримуватися балансу між правом на свободу вираження поглядів та інтересами національної безпеки.

У грудні 2023 року делегація Національної ради взяла участь у Регіональному форумі Ради Європи «Формування нарративу: свобода слова під час війни», де активно долучилася до виступів і панельних дискусій, присвячених питанням медіарегулювання і поточних реформ у медіагалузі, останніх тенденцій та нових викликів у боротьбі з дезінформацією. Також ознайомила із представленими учасниками країн Східного партнерства практиками щодо державного регулювання цих питань на законодавчому рівні.

У рамках представництва України в Керівному комітеті Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства (CDMSI) голова Національної ради взяла участь у двох засіданнях цього органу. Вона представила міжнародній спільноті актуальну інформацію про поточні події в Україні у медійному полі, пов'язані з повномасштабним вторгненням росії. Це дало можливість забезпечити підтримку членів CDMSI необхідності вжиття регуляторних дій для блокування російської дезінформації і пропаганди, вирішувати на міжнародному рівні актуальні питання регулювання медійної галузі.

Також тривала ефективна співпраця з Європейською аудіовізуальною обсерваторією – інформація щодо аудіовізуальних медіапослуг України була представлена в базі даних MAVISE.

Співпраця в рамках ОБСЄ

Національна рада була активним учасником міжнародних конференцій і додаткових нарад ОБСЄ у людському вимірі. Ці заходи забезпечили платформу для обговорення актуальних питань виконання державами-учасницями ОБСЄ зобов'язань у сфері прав людини і дали можливість учасникам висвітлити ті проблеми у сфері прав людини, які потребують невідкладної уваги міжнародної спільноти. Зокрема, на засіданнях обговорювалися такі нагальні для України питання, як боротьба з проявами нетерпимості, геноцидної політики рф проти українського народу та дискримінації у контексті російської агресії проти України. Представники Національної ради інформували міжнародну спільноту про досвід України у протидії дезінформації та російській пропаганді в медіасфері, механізми захисту національного інформаційного простору під час війни.

Крім того, у квітні 2023 року під час зустрічі представників Національної ради з делегацією Московського механізму ОБСЄ обговорено питання депортації українських дітей з тимчасово окупованих територій України. За результатами зустрічі та моніторингу російських медіаресурсів Національна рада підготувала аналітичний звіт з висвітлення теми депортації українських дітей в російських медіа, у якому медіарегулятор робить висновок про співучасть російських медіа у злочинній діяльності влади рф, оскільки російські медіа є частиною організованої і координованої на вищому державному рівні кампанії з депортації українських дітей і беруть активну участь у її пропаганді. З метою донесення до якомога більшої кількості країн світу інформації про ці злочини рф в Україні і сприяння притягненню до відповідальності на міжнародному рівні усіх винних осіб Національна рада розповсюдила

зазначений аналітичний звіт через Міністерство закордонних справ України іноземним партнерам, а також міжнародним організаціям і посольствам іноземних держав в Україні.

Співпраця з EPRA

Двічі за рік керівники українського медіарегулятора брали участь у засіданнях EPRA. На спеціальних зустрічах платформи EPRA учасники обговорювали актуальні проблеми, що виникають в європейському інформаційному просторі, та знаходили спільні рішення. Участь у засіданнях EPRA дала можливість поінформувати учасників про сьогодишню ситуацію в Україні, українському медіапросторі, зусилля України у боротьбі з російською пропагандою і дезінформацією, досягнення українських медійників та збитки, яких вони зазнали через війну РФ проти України. Крім того, завдяки роз'яснювальній роботі, проведеній Україною серед учасників EPRA, вдалося досягти значних результатів щодо блокування медіарегуляторами Європи медіаресурсів російських пропагандистів. І цей процес триває, оскільки європейські колеги розуміють важливість боротьби з новими шляхами проникнення дезінформації і пропонують різні ініціативи щодо протидії цьому. За результатами участі в засіданнях EPRA Національна рада розвиває співпрацю з європейськими медіарегуляторами вже на двосторонньому рівні, що допомагає використовувати досвід партнерів у процесі реалізації положень Закону України «Про медіа».

Співпраця з ERGA

У відповідь на запит Національної ради у жовтні 2023 року Європейська комісія запросила національного медіарегулятора України як регулятора держави-кандидата на членство в ЄС до участі в діяльності Групи європейських регуляторів аудіовізуальних медіа-послуг (ERGA) у статусі спостерігача. Щоб започаткувати активну співпрацю з цією організацією голова Національної ради вперше взяла участь у 20-му пленарному засіданні ERGA, що відбулося у грудні 2023 року в Брюсселі. Це дало змогу розширити співпрацю з регуляторними органами держав-членів ЄС, обмінятися досвідом і кращими практиками щодо сфери регулювання європейського медіапростору.

Співпраця з ЮНЕСКО

З ініціативи українського медіарегулятора вдалося досягти нового рівня взаємодії з ЮНЕСКО. У 2023 році було проведено низку офіційних зустрічей голови Національної ради Ольги Герасим'юк із заступником генерального директора ЮНЕСКО з питань комунікації та інформації Тауфіком Джелассі й іншими посадовими особами секретаріату ЮНЕСКО. Сторони домовилися про реалізацію низки проєктів і програм в Україні для підтримки незалежної журналістики і безпеки медійників в умовах російської агресії. Ольга Герасим'юк розповіла про медійну реформу в Україні та ухвалений Закон «Про медіа». Тауфік Джелассі дав високу оцінку цьому Закону, особливий його інтерес викликали положення, які стосуються дезінформації, медіаграмотності, а також підтримки осіб з інвалідністю.

У лютому 2023 року представники Національної ради відвідали у Парижі конференцію ЮНЕСКО «Інтернет довіри: регулювання цифрових платформ для інформації як суспільного блага», присвячену питанням регулювання цифрових платформ та онлайн-медіа. У травні 2023 року голова Національної ради на запрошення ЮНЕСКО взяла участь у Глобальній конференції Всесвітнього дня свободи преси з нагоди 30-ї річниці проголошення Генеральною Асамблеєю ООН цього Міжнародного дня (м. Нью-Йорк, США). У листопаді 2023 року Ольга Герасим'юк взяла участь у засіданні Комісії з комунікації та інформації ЮНЕСКО (м. Париж, Франція), що проходила в рамках 42-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО.

Для налагодження активної співпраці з ЮНЕСКО на національному рівні голова Національної ради Ольга Герасим'юк увійшла до складу Сектору з питань комунікації і цифровізації Національної комісії України у справах ЮНЕСКО і взяла участь у засіданні Бюро Нацкомісії та засіданні Сектору.

Завдяки досягнутим упродовж року домовленостям та активній роботі в рамках цієї організації Національна рада планує започаткувати проєкт з ЮНЕСКО, який покликаний залучити осіб з інвалідністю до активного соціального життя в суспільстві.

Співпраця з МСЕ

Національна рада також активно долучилася до підготовки та участі спільно з адміністрацією зв'язку України у Всесвітній конференції радіозв'язку МСЕ (ВКР-23), яка відбулася в ОАЕ у період із 20 листопада по 15 грудня 2023 року. Національна рада опрацювала пункт 1.5 порядку денного ВКР-23 щодо використання спектра у смузі частот 470 – 960 МГц і 470 – 694 МГц, оскільки у цих смугах забезпечується робота цифрового телемовлення в стандарті DVB-T2.

Співробітництво з Європейським Союзом

Завдяки неодноразовим зверненням і численним консультаціям Національної ради з європейськими посадовцями і медіарегуляторами ще на початку 2022 року було ухвалено рішення ЄС щодо накладання санкцій та припинення мовлення каналів рф в Європі. Подальші обмеження ЄС, ухвалені в 11-му пакеті санкцій у червні 2023 року, стосувалися каналів RT Balkan, Oriental Review, Tsargrad, New Eastern Outlook і Katehon. А 18.12.2023 Рада Європейського Союзу погодила 12-й пакет санкцій, до якого потрапили російські пропагандистські телеканали «Царьград» і «Спас», ведуча медіахолдингу «Звезда» Ганна Шафран (Палюх) і товариство «Знание». Обмеження скеровані також проти російських пропагандистів і колаборантів, які працюють на тимчасово окупованих рф територіях Запорізької, Херсонської областей і Криму, а також компаній і їх керівників, що забезпечують на окупованих територіях цим особам зв'язок для поширення дезінформації.

Для реалізації положень законодавства і наближення сфери медіарегулювання до європейських стандартів Національною радою у 2023 році ініційовано проєкт Twinning «Реформування регулювання аудіовізуальних медіа в Україні відповідно до стандартів ЄС та найкращої міжнародної практики». Метою проєкту є посилення незалежності, юридичної, регуляторної та адміністративної спроможності регулятора, що передбачено нормативно-правовою базою України і вимогами нормативно-правових актів ЄС.

Двостороннє співробітництво

Національна рада продовжувала активну співпрацю з європейськими колегами на двосторонньому рівні. Зокрема, основні комунікації відбувалися з питань спільних підходів регуляторів до свободи слова, впровадження нових регуляторних актів Європейського Союзу, протидії російській дезінформації і пропаганді, припинення розповсюдження російських телеканалів на супутниках операторів.

З метою реалізації положень Закону України «Про медіа» у квітні 2023 року Національна рада звернулася до усіх медіарегуляторів-членів EPRA з проханням поділитися своїм досвідом і кращими практиками регулювання медіагалузі. Отримана від європейських колега інформація була проаналізована та використана під час розробки Стратегії діяльності Національної ради та підготовки нових регуляторних нормативно-правових актів.

У рамках реалізації двосторонніх меморандумів про співробітництво проведено зустрічі з партнерами з Польщі та Литви, налагоджено тісну взаємодію з медіарегулятором Франції і досягнуто домовленості про укладання меморандуму про співпрацю, організовано двосторонню зустріч із медіарегуляторами Британії і Бельгії.

У жовтні 2023 року спільно з керівниками медіарегуляторів Латвії, Литви, Польщі та Румунії у Варшаві голова Національної ради Ольга Герасим'юк підписала Декларацію про співпрацю і взаємну підтримку в боротьбі з дезінформацією, яка засвідчила наміри п'ятьох європейських медіарегуляторів докладати спільних зусиль для боротьби з дезінформацією на національному і міжнародному рівнях.

У грудні 2023 року представники Національної ради взяли участь у зустрічі Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Верховної Ради України і Комітету з питань культури Сейму Литовської Республіки, на якій обговорювався широкий спектр питань взаємодії, зокрема у мовній, релігійній та інформаційній сферах.

10. ВІДОМОСТІ ПРО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ, РОЗПОРЯДНИКОМ ЯКИХ Є НАЦІОНАЛЬНА РАДА, КОШТИ, ЩО НАДІЙШЛИ ЯК ПЛАТА ЗА ВИДАЧУ ЛІЦЕНЗІЙ, РЕЄСТРАЦІЮ ТА ІНШІ НАДХОДЖЕННЯ, ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Фінансове і матеріально-технічне забезпечення Національної ради

Відповідно до бюджетної програми за КПКВК 6441010 «Керівництво та управління у сфері телебачення і радіомовлення» Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» видатки Національної ради за загальним фондом державного бюджету передбачені на суму **158 400,7 тис. грн.**, за спеціальним фондом – **0,2 тис. грн.** Фінансування видатків Національної ради у 2023 році спрямовано на досягнення запланованих стратегічних цілей і пріоритетів Національної ради.

Загальна сума касових видатків за КПКВ 6441010 «Керівництво та управління у сфері телебачення і радіомовлення» становила **148 920,4 тис. грн.** Основну питому вагу касових видатків становила заробітна плата з нарахуваннями (**93,9%** загальної суми видатків). Видатки на відрядження в межах України та за кордон, що здійснювались у рамках міжнародної діяльності, становили **1%** загальної суми видатків. Видатки на оплату послуг та інші поточні видатки становили **4,1%** загальної суми і були спрямовані на утримання в належному стані адмінбудівель, оплату телекомунікаційних послуг, оренду, охорону приміщень, технічне обслуговування систем пожежогасіння, вентиляції, сигналізації, телекомунікацій та захисту інформації. Видатки на здійснення розрахунків за енергоносії та комунальні послуги становили **1%** загальної суми, вони забезпечили оплату за укладеними договорами надання послуг із теплопостачання, водопостачання і водовідведення, оплату за електроенергію та природний газ, використаний для опалення приміщень.

За спеціальним фондом:

- ❖ від Офісу Ради Європи в Україні в рамках проєкту (програми) технічної допомоги «Підтримка безпеки журналістів та медіа, доступу до інформації, а також комунікаційної стратегії для Офісу Генерального прокурора України», що впроваджений у рамках Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2022 роки, Національна рада отримала ІТ-обладнання на суму **1 343 217,44 грн.**;
- ❖ на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 № 668 від Міністерства юстиції України Національній раді було передано базу даних Державного реєстру друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності на суму **764 070,00 грн.**;
- ❖ у рамках проєкту (програми) міжнародної технічної допомоги «Інноваційна лабораторія підтримки асоціацій Україна-ЄС», що реалізується німецьким товариством міжнародного співробітництва у партнерстві з Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа» за фінансової підтримки Уряду Федеративної Республіки Німеччини через Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку, Національна рада отримала програмне забезпечення Державної автоматизованої інформаційно-комунікаційної системи «TERES – Реєстр суб'єктів у сфері медіа» на суму **1 496 138,00 грн.**

Обсяги надходжень до державного бюджету України за ліцензування, реєстрацію та внесення змін до Реєстру суб'єктів у сфері медіа, а також від сплати штрафів за порушення законодавства у сфері медіа

Нарахування ліцензійного збору у 2023 році здійснювалося до 31 березня відповідно до Методики розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дубліката ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги (далі – Методика), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 412 (зі змінами). Сума надходжень від сплати ліцензійного збору за видачу, продовження, переоформлення ліцензій на мовлення та провайдера програмної послуги, а також від сплати штрафів за порушення законодавства у сфері телебачення і радіомовлення становила 7 069,4 тис. грн.

Враховуючи, що 31.03.2023 набув чинності Закон України «Про медіа», рішенням Національної ради від 18.05.2023 № 351 (зі змінами, внесеними рішенням Національної ради від 28.09.2023 № 936) затверджено Методику розрахунку ліцензійного збору та плати за внесення змін до Реєстру, на підставі якої нараховується ліцензійний збір. Сума надходжень за видачу або продовження строку дії ліцензії на мовлення, ліцензії на постачання послуг для потреб мовлення, внесення змін до Реєстру, реєстрацію суб'єктів у сфері медіа та іноземних лінійних медіа, а також надходжень від сплати штрафів за порушення законодавства у сфері медіа становила **72 690,3 тис. грн.**

№	Суб'єкти у сфері медіа	Показники із 31.03.2023	
		Кількість оформлених рахунків (ухвалених рішень)	Сума надходжень (тис. грн.)
1	Суб'єкти аудіального та аудіовізуального медіа-сервісів (радіомовлення та телевізійне мовлення)	109	19 369,7
2	Суб'єкти аудіального та аудіовізуального медіа-сервісів (радіомовлення та телевізійне мовлення) в ефірній багатоканальній електронній комунікаційній мережі	65	43 263,7
3	Постачальники електронних комунікаційних послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра	1	8 052,0
4	Внесення змін до Реєстру суб'єктів у сфері медіа, реєстрація суб'єктів у сфері медіа та іноземних лінійних медіа	687	1 863,4
5	Штрафи за неподання (несвоєчасне подання) інформації щодо прозорості власності (2016 - 2019 рр.)	32	27,7
6	Штрафи за порушення законодавства у сфері медіа	5	113,8

Матеріально-технічне забезпечення діяльності Національної ради

Упродовж 2023 року не було коштів на капітальні видатки. Враховуючи те, що кошти на зазначені видатки не були виділені і у попередньому 2022-му бюджетному році, це спричинило збільшення відсотка зношення основних фондів установи. Наразі знос основних фондів становить близько 38%. Це призвело до погіршення ситуації з оновленням інформаційно-комунікаційної інфраструктури. Гострою є потреба в закупівлі серверного, комутаційного обладнання, обладнання для моніторингу радіо- і телеканалів та специфічного моніторингу онлайн-медіа. Також зазначена ситуація не дала змоги у 2023 році організувати роботу, передбачену Законом України «Про медіа», зі створення Електронного кабінету і Реєстру. Частково цю проблему вдалося вирішити завдяки донорській допомозі та створити основний модуль Реєстру. Проте питання модернізації Реєстру і створення Електронного кабінету переходить на наступний бюджетний період (2024 рік).

Водночас належне фінансування Національної ради дало змогу у 2023 році забезпечити сталу операційну діяльність медіарегулятора на довоєнному рівні. Зокрема, придбано персональні робочі станції для забезпечення нових працівників та заміни техніки, що вийшла з ладу; здійснено закупівлю паперу, канцелярських товарів, господарських товарів тощо. Комунальні видатки на забезпечення установи електричною енергією, теплом, зв'язком та іншими комунальними послугами профінансовано у всьому обсязі.

Економія витрат у 2023 році становила **7 833 тис. грн.**

12. ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ ПЕРІОД

Медіарегулятор, плануючи стратегічні цілі на наступні три роки, затвердив Стратегію діяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на 2024 – 2026 роки, у якій чітко, з передбаченими термінами виписано найважливіші завдання для розвитку та модернізації медійної сфери в Україні. Оскільки за останні роки інформаційні технології невинно змінюються і удосконалюються, а також беручи до уваги обставини воєнного часу, передбачено і можливість корегування стратегічних цілей. За необхідності Національна рада вноситиме такі зміни в Стратегію діяльності.

Отже, діяльність Національної ради насамперед буде спрямована на досягнення таких стратегічних цілей:

- ❖ захист інформаційного простору від впливу держави-агресора;
- ❖ синхронізацію законодавчих процесів України і Європи з урахуванням особливостей національного медіаландшафту;
- ❖ належне фінансування процесу реформи медіапростору;
- ❖ підвищення обізнаності суспільства про діяльність медіарегулятора, розвиток бренду Національної ради;
- ❖ удосконалення інклюзивності медіапростору;
- ❖ посилення заходів із захисту прав дітей;
- ❖ зменшення проявів дискримінації в медіа;
- ❖ гендерний баланс у медіа;
- ❖ медіаграмотність суспільства через медіаграмотність медіакомпаній;
- ❖ визначення стану медіаринку і потреб споживачів медіапослуг через проведення досліджень;
- ❖ сприяння ефективній діяльності органів співрегулювання;
- ❖ сприяння фаховому діалогу між медіа і державою, між суспільством і медіа;
- ❖ сприяння медіа в отриманні фінансування від держави і донорів;
- ❖ інформаційну реінтеграцію тимчасово окупованих та деокупованих територій, забезпечення мовлення на територіях з особливим режимом мовлення;
- ❖ забезпечення прозорості і доступності інформації про структуру власності суб'єктів у сфері медіа;
- ❖ розвиток каналів мовлення та багатоканальних мереж, стимулювання конкурентного медіасередовища;
- ❖ посилення суб'єктності України на міжнародній арені та участь у формуванні порядку денного міжнародних інформаційних процесів;
- ❖ команда Національної ради – колектив професіоналів, об'єднаних спільною метою;
- ❖ цифровізацію процесів для підвищення ефективності діяльності регулятора;
- ❖ концентрацію зусиль регулятора на вивченні процесів в онлайн-просторі, розробку і впровадження інструментів захисту суспільства від інформаційних онлайн-загроз.

Конкретні завдання, які виконуватиме медіарегулятор, аби досягти бажаного результату, визначено в Плані реалізації у 2024 році Стратегії діяльності (рішення Національної ради від 25 січня 2024 № 178).

Як регулятор Національна рада 2024 року:

- ❖ забезпечуватиме нормотворчу діяльність шляхом розроблення й ухвалення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність суб'єктів у сфері медіа, здійснюватиме аналіз ефективності застосування законодавства у сфері медіа та взаємодіятиме із суб'єктами законодавчої ініціативи щодо його удосконалення;

- ❖ у сфері ліцензування та реєстрації за наявності вільного радіочастотного спектра оголошуватиме і проводитиме конкурси на отримання ліцензій на мовлення і на постачання послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного спектра, встановлюватиме результати конкурсів, видаватиме, продовжуватиме строк дії ліцензій або анулюватиме їх, надаватиме дозволи на тимчасове мовлення, забезпечуватиме реєстрацію суб'єктів у сфері медіа та іноземних лінійних медіа, вестиме Реєстр і вноситиме зміни до нього щодо реєстрантів, ліцензіатів та умов ліцензій;
- ❖ з питань створення каналів мовлення і багатоканальних електронних комунікаційних мереж, що передбачають використання радіочастотного спектра, проведе аналіз стану ринку аудіовізуальних медіа, потреб ринку, а також ефективності й повноти використання ресурсів створених ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мереж, забезпечуватиме виконання нормативних документів під час запровадження і зміни стандартів (радіотехнологій) ефірного, в тому числі цифрового, мовлення з використанням каналів мовлення та/або ресурсу ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мереж, співпрацюватиме з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку і ДП «УДЦР» з питань розрахунків щодо можливості та умов користування радіочастотним спектром для потреб мовлення, а з АТ «НСТУ» – з питань збільшення каналів мовлення з метою розширення тематики спрямування загальнонаціональних теле- і радіоканалів;
- ❖ сприятиме діяльності органів спільного регулювання, зокрема координуватиме процес їх створення, делегуватиме представників Національної ради до складу робочих груп органів спільного регулювання з розробки кодексів (правил) створення і поширення інформації та забезпечуватиме їх роботу, взаємодіятиме з експертними колегіями органів спільного регулювання з питань практики застосування кодексів (правил) і необхідності внесення до них змін.

Як орган нагляду та контролю за дотриманням законодавства у сфері медіа Національна рада 2024 року:

- ❖ для захисту інформаційного простору від впливу держави-агресора аналізуватиме зміст інформації, яка поширюється українськими суб'єктами у сфері медіа, і виявлятиме пропагандистські заклики, проводитиме моніторинг інформаційного простору з метою виявлення антиукраїнської пропаганди та інформації, що загрожує національній безпеці України, вживатиме заходів реалізації санкційної політики та співпрацюватиме із зазначеного питання з СБУ, РНБО, Міністерством культури та інформаційної політики України, а також взаємодіятиме з правоохоронними органами й іншими зацікавленими органами для вжиття до суб'єктів у сфері медіа заходів реагування за трансляцію (ретрансляцію) програм (контенту) держави-агресора;
- ❖ для захисту прав дітей аналізуватиме зміст інформації, яка поширюється суб'єктами у сфері медіа, виявлятиме таку, що може завдати шкоди фізичному, психічному та моральному розвитку дитини, та вживатиме заходів реагування, співпрацюватиме з Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженим Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації, державними органами влади з питань прав дитини та їх захисту при створенні і поширенні контенту, розроблятиме разом з органами спільного регулювання і затверджуватиме кодекси (правила) мовлення щодо критеріїв віднесення інформації до шкідливої для розвитку дитини, класифікації програм за віковими категоріями дітей, порядку віднесення інформації

до відповідних вікових категорій дітей і застосування спеціальних попереджень тощо;

- ❖ для зменшення проявів дискримінації і забезпечення гендерного балансу в медіа здійснюватиме аналіз змісту інформації, яка поширюється суб'єктами у сфері медіа, і виявлятиме факти поширення інформації, що містить заклики, наративи, висловлювання, спрямовані на розпалювання національної, міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі та ненависті, дискримінацію за ознаками віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності або за іншими ознаками, співпрацюватиме з провайдерами платформ спільного доступу до інформації, аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення, що не підпадають під юрисдикцію України, і підписуватиме з ними договори або меморандуми, а в разі порушення ними законодавства України про медіа – повідомлятиме медіарегулятора цієї країни, під юрисдикцію якої потрапляє порушник, здійснюватиме підготовку рекомендацій суб'єктам у сфері медіа з питань покращення гендерного балансу, недопущення поширення в медіа дискримінаційних матеріалів;
- ❖ з питань висвітлення в медіа тем безбар'єрності та інклюзивності проводитиме моніторинг щодо висвітлення в медіапросторі зазначених тем і вживатиме заходів реагування у разі виявлення порушень, співпрацюватиме із суб'єктами у сфері медіа щодо дотримання прав осіб з інвалідністю при створенні контенту за їх участі. Водночас для удосконалення інклюзивності медіапростору передбачені напрацювання спільно з органами співрегулювання пропозицій до плану дій щодо забезпечення доступності сервісів для осіб з інвалідністю, а також співпраця із суб'єктами у сфері аудіовізуальних медіа щодо забезпечення доступності своїх сервісів для осіб з інвалідністю, у тому числі можливості застосування аудіодискрипції (тифлокоментування);
- ❖ з питань прозорості й доступності інформації про структуру власності у сфері медіа вживатиме заходів щодо перевірки актуальних відомостей про структуру власності, оновлюватиме на підставі заяв суб'єктів у сфері медіа відомості про структуру власності в разі зміни кінцевого бенефіціарного власника, ключових учасників чи власників істотної участі та вноситиме зміни до Реєстру, створюватиме умови для подання суб'єктами у сфері медіа відомостей про структуру власності через електронний кабінет, проводитиме дослідження питання дотримання вимог до структури власності суб'єктами у сфері медіа та ухвалюватиме рішення про визнання структури власності непрозорою у разі встановлення, що вона не відповідає вимогам Закону, забезпечуватиме взаємодію з державними правоохоронними та антикорупційними органами з метою дослідження питання дотримання суб'єктами у сфері медіа вимог до структури власності;
- ❖ для підвищення рівня медіаграмотності співпрацюватиме з медіакомпаніями з питань розробки методичних рекомендацій і навчальних матеріалів, реалізовуватиме проекти (проводитиме заходи) для медіа з питань застосування елементів «прихованої медіаграмотності» при створенні медіапродукту, недопущення в інформаційному просторі закликів до ворожнечі і ненависті, поширення дискримінаційних матеріалів щодо окремих осіб та груп (спільнот);
- ❖ вивчатиме процеси в онлайн-просторі з метою захисту суспільства від інформаційних онлайн-загроз, зокрема проводитиме зустрічі із зарубіжними партнерами для отримання інформації про кращі практики регулювання й моніторингу онлайн-медіа, здійснюватиме підбір оптимальних інструментів моніторингу, які дозволяють ефективно реагувати на загрози інформаційній безпеці держави.

Як активний учасник міжнародних процесів 2024 року Національна рада в рамках участі в заходах і проектах продовжить співпрацю з Радою Європи, Європейським Союзом, Європейською аудіовізуальною обсерваторією, ОБСЄ, ЮНЕСКО, Секретаріатом Керівного комітету Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства (CDMSI), Європейською платформою регуляторних органів (EPRA), Європейською групою регуляторних органів аудіовізуальних медіапослуг (ERGA). Водночас Національна рада наступного року має намір поглибити партнерські відносини з європейськими медіарегуляторами шляхом обміну досвідом щодо регулювання у сфері медіа, проведення спільних заходів з питань захисту інформаційного простору і протидії розповсюдженню російської пропаганди, обмеження ретрансляції програм російських медіа з метою запобігання поширенню дезінформації і формуванню негативної думки про Україну.

У наступний період надважливою для українського медіарегулятора залишатиметься імплементація всіх положень Закону України «Про медіа», інтеграція в європейський інформаційний простір та витіснення із нього медіа країни-агресора.

ДОДАТКИ

Додаток №1

Результати моніторингу програм загальнонаціональних телемовників щодо частки програм державною мовою відповідно до вимог законодавства за 2023 рік

№	Логотип каналу	період моніторингу								
		січень			травень-червень			серпень-вересень		
		між 07:00 та 22:00	між 07:00 та 18:00	між 18:00 та 22:00	між 07:00 та 22:00	між 07:00 та 18:00	між 18:00 та 22:00	між 07:00 та 22:00	між 07:00 та 18:00	між 18:00 та 22:00
1	1+1	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2	Інтер	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
3	СТБ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
4	Новий канал	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5	ICTV	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
6	К1	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
7	ПЕРШИЙ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
8	К2	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
9	5 канал	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
10	ЕСПРЕСО	100%	100%	100%	99%	99%	100%	99%	100%	95%
11	Мега	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
12	М1	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
13	XSPORT	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
14	РАДА	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
15	ПРЯМИЙ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
16	СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА	99%	99%	100%	98%	98%	98%	94%	93%	97%
17	НТН	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

18	ТЕТ	100%	100%	100%	97%	100%	87%	100%	100%	100%
19	2+2	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
20	ПЛЮСПЛЮС	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
21	ПІКСЕЛЬ TV	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
22	Ентер-фільм	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
23	ZOOM	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
24	УНІАН	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
25	МИ-УКРАЇНА	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
26	1+1 УКРАЇНА	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
27	ICTV 2	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
28	СОНЦЕ	-	-	-	100%	100%	100%	100%	100%	100%
29	БІГУДІ	-	-	-	100%	100%	100%	100%	100%	100%
30	Армія TV	-	-	-	99,56%	99,65%	99,32%	100%	100%	100%
31	ОЦЕ	-	-	-	100%	100%	100%	100%	100%	100%
32	Малятко-TV	-	-	-	100%	100%	100%	-	-	-

Результати моніторингу програм загальнонаціональних радіомовників у частині обсягу пісень державною мовою та ведення передач державною мовою відповідно до законодавства за 2023 рік

№ з/п	Позивні каналу	лютий				травень-червень				жовтень-листопад			
		Обсяг пісень державною мовою			Обсяг ведення програм державною мовою	Обсяг пісень державною мовою			Обсяг ведення програм державною мовою	Обсяг пісень державною мовою			Обсяг ведення програм державною мовою
		упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00		упродовж доби	упродовж доби	між 07:00 та 14:00		між 15:00 та 22:00	упродовж доби	упродовж доби	
1	Країна ФМ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2	Українське радіо	100%	-	-	97%	100%	100%	100%	99%	100%	-	-	100%
3	Радіо П'ятниця	71%	69%	72%	100%	72%	66%	73%	100%	71%	66%	70%	100%
4	Наше радіо	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5	Радіо Промінь	95%	99%	100%	100%	98%	98%	96%	100%	91%	99%	90%	100%
6	Радіо Культура	100%	-	-	97%	100%	100%	100%	99%	96%	100%	91%	99%
7	Радіо Байрактар	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
8	РАДІО НВ	82%	39%	0%	98%	80%	40%	-	100%	81%	40%	-	92%
9	Перець FM	48%	50%	46%	100%	50%	51%	52%	100%	-	-	-	-
10	Люкс ФМ	45%	46%	47%	100%	50%	48%	55%	100%	-	-	-	-

Додаток №3

Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників у частині пісень офіційними мовами Європейського Союзу відповідно до умов ліцензії та ведення програм державною мовою відповідно до законодавства

№ з/п	Позивні каналу	лютий							травень							жовтень-листопад						
		Обсяг пісень державною мовою			Обсяг пісень державною мовою та офіційними мовами Європейського Союзу			Обсяг ведення програм державною мовою	Обсяг пісень державною мовою			Обсяг пісень державною мовою та офіційними мовами Європейського Союзу			Обсяг ведення програм державною мовою	Обсяг пісень державною мовою та офіційними мовами Європейського Союзу			Обсяг ведення програм державною мовою			
		упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00	упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00	упродовж доби	упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00	упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00	упродовж доби	упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00	упродовж доби	між 07:00 та 14:00	між 15:00 та 22:00	упродовж доби
1	Мелодія FM	31%	31%	31%	69%	69%	69%	100%	31%	31%	30%	69%	69%	70%	100%	31%	32%	31%	69%	68%	69%	100%
2	Kiss FM	32%	36%	33%	68%	63%	67%	100%	31%	34%	34%	69%	66%	66%	100%	31%	33%	31%	69%	67%	69%	100%
3	ХІТ ФМ	32%	32%	32%	68%	68%	68%	100%	32%	33%	33%	68%	67%	67%	100%	31%	28%	32%	69%	72%	68%	100%
4	РАДІО ШАНСОН	28%	30%	28%	72%	70%	72%	100%	32%	33%	31%	68%	67%	69%	100%	76%	80%	81%	24%	20%	19%	100%

Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників в частині обсягу програм новин державною мовою відповідно до законодавства за 2023 рік

№	Позивні каналу	жовтень-листопад	
		Тижневий обсяг програм новин державною мовою	
		між 07:00 та 18:00	між 18:00 та 22:00
1	Країна ФМ	100%	100%
2	Українське радіо	100%	100%
3	Радіо П'ятниця	100%	100%
4	Наше радіо	100%	100%
5	Радіо Промінь	100%	100%
6	Радіо Культура	100%	100%
7	Радіо Байрактар	100%	100%
8	Радіо НВ	100%	100%
9	Мелодія FM	100%	100%
10	Kiss FM	-	-
11	XIT FM	100%	100%
12	РАДІО ШАНСОН	100%	100%

Супутникове телевізійне мовлення (2023)

Супутник	Суб'єкт у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу	№	Вихідні дані	
Amos 3/7, 4° зах.д.	Акціонерне товариство «Національна суспільна телерадіокомпанія України»	1	«СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ»	
		2	«ПЕРШИЙ»	
		3	«СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»	
		4	«СУСПІЛЬНЕ СПОРТ»	
		5	«СУСПІЛЬНЕ КРИМ»	
	2	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «РАДА»	6	«РАДА»
	3	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ «ГАЛИЧИНА»	7	Галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла
	4	Комунальне підприємство «Регіональна телерадіокомпанія «Регіон-Донбас»	8	«ДОНЕЧЧИНА·TV», «DTV»
	5	КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ»	9	«ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ»
	6	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «НБМ»	10	«5»
	7	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ТЮСО»	11	«ТЮСО»
	8	Товариство з обмеженою відповідальністю «БІЗНЕС МЕДІА ЛТД»	12	«ПЕРШИЙ ДІЛОВИЙ»
	9	Товариство з обмеженою відповідальністю «ІДАНА ЮКРЕЙН»	13	«BOUTIQUETV»
	10	Товариство з обмеженою відповідальністю «Караван-ТВ»	14	«КАРАВАН TV»
	11	Товариство з обмеженою відповідальністю «Магнолія-ТВ	15	«ЧП.INFO»
12	Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕДІАМЕРЕЖІ.ОДЕСА»	16	«ODESA.LIVE»	
13	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телеканал «ПРЯМИЙ»	17	«ПРЯМИЙ»	
14	Товариство з обмеженою відповідальністю Телекомпанія «ЕКО-ТВ»	18	«ЕКО TV»	
15	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕКОМПАНІЯ МАЛЯТКО-ТВ»	19	«Малятко-TV»	

	16	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТЕЛЕКОМПАНІЯ «ТЕЛЕВСЕСВІТ»	20	«ТВС»
	17	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕЛЕМЕДІАГРУП»	21	«МІ» «lady» «TELEVISION»
	18	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Відродження ТБ»	22	«ТЕЛЕКАНАЛ ВОЗРОЖДЕНИЕ»
	19	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Наталі»	23	«Наталі»
	20	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Прованс»	24	«PROVENCE»
	21	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТРК «Інтеррадіо»	25	«4»
	22	Товариство з обмеженою відповідальністю «Чорноморська телерадіокомпанія»	26	стилізоване зображення сонця та хвилі
	23	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АРС МАГНА ПРОДАКШН»	27	«8 КАНАЛ», «8 CHANNEL»
	24	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДИТЯЧИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ КАНАЛ «ЛЯЛЕ»	28	«LaLe»
	25	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телевізійна компанія «АТЛАНТ-СВ»	29	«ATR T»
	26	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТЕЛЕКОМПАНІЯ «ФЕНІКС-ТВ»	30	«BTQ Beauty Trust Quality»
	Astra 4A, 5° сх.д.	27	Виробниче мале підприємство «Горизонт»	31
28		ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА ІНОВОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»	32	«ДІМ»
29		ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «АВЕРС» ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОРПОРАЦІЯ «АВЕРС»	33	«АВЕРС»
30		Комунальне підприємство Київської міської ради «Телекомпанія «Київ»	34	«КИЇВ»
-		Підприємство з іноземними інвестиціями у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «НБМ»	35	«5»
31		ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ТЕЛЕКОМПАНІЯ «ТЕТ»	36	«ТЕТ»
32		Приватне акціонерне товариство «Телеканал «ІНТЕР»	37	«ІНТЕР»
	38		«ІНТЕР+»	

33	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ ЛЮКС»	39	«24»
34	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ХМАРОЧОС МЕДІА»	40	«О, Ц, е»
35	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АПОСТРОФ ТВ»	41	«Апостроф tv»
36	Товариство з обмеженою відповідальністю «ВІЖН МЕДІА»	42	«Comedy Central»
37	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГОЛДБЕРРІ»	43	велика (прописна) біла літера «Е» на блакитному фоні з маленькими червоними та помаранчевими квадратами
38	Товариство з обмеженою відповідальністю «Дитяче телебачення України»	44	стилізований під дитячі іграшки напис латинськими літерами NIKI та напис junior
		45	стилізований під дитячі іграшки напис латинськими літерами NIKI та напис kids
39	Товариство з обмеженою відповідальністю «ДІДЖИВАН»	46	«УНІАН»
40	Товариство з обмеженою відповідальністю «Євромедіа Україна»	47	«Farmer&Argo TV»
41	Товариство з обмеженою відповідальністю «Золота середина»	48	«OBOZREVATEL»
42	Товариство з обмеженою відповідальністю «КАНОН КОМУНІКЕЙШН»	49	«ЗОРЯНИЙ»
43	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КВАРТАЛ ТВ»	50	«KVARTAL TV»
		51	«KVARTAL TV International»
44	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КРАЇНА ТВ»	52	«SONATA TV»
-	Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕДІАМЕРЕЖІ.ОДЕСА»	53	«ODESA.LIVE»
45	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МИ-УКРАЇНА»	54	«МИ-УКРАЇНА»
46	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МІЖНАРОДНА КОМЕРЦІЙНА ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ» (ICTV)	55	«ICTV 2»
		56	асиметрична п'ятикутна зірка ICTV
47	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МУЗИЧНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ»	57	«ZOOM»
48	Товариство з обмеженою відповідальністю «Музичний канал «О-ТВ»	58	«O-TV»
49	Товариство з обмеженою відповідальністю «Музичний телеканал ЮЕЙ МЬЮЗІК»	59	«4ever music»

50	Товариство з обмеженою відповідальністю «Мьюзік бокс Україна»	60	«MUSIC BOX»
51	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НОВИЙ КАНАЛ»	61	«Н»
52	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «РЕАЛ ІСТЕЙТ-ТВ»	62	«БІГУДІ»
		63	«2+2»
53	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «РИБАЛКА-ТВ»	64	об'єктом знака є позначення у білому виконанні. Зображувальним елементом є стилізоване профільне зображення риби у вигляді двох трикутників та двох вертикальних ліній поміж ними
54	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТАЙМ МЕДІА СОЛЮШИН»	65	«РОЗПАКУЙ.TV»
55	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТАК ТВ ЦЕНТР+»	66	«ТАК TV»
56	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕЛЕКАНАЛ «Є!»	67	комбінований знак «Перший Канал» з використанням додаткових символів
68	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕЛЕКАНАЛ «К2»	68	«K2»
57	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕКАНАЛ «МЕГА»	69	зображення у вигляді стилізованої літери «М» кириличної абетки
	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телеканал «ПРЯМИЙ»	70	«ПРЯМИЙ»
58	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Алма»	71	«ТЕРРА»
		72	«ФАУНА»
		73	«НАУКА»
59	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «ДОНБАС ОНЛАЙН»	74	«Донбас Онлайн»
60	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «КІНО ТВ»	75	«Ентер-фільм»
61	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «МУЗИКА ТВ»	76	Комбіноване позначення виконано у вигляді малюнку. Словесна частина представлена написом «ПІКСЕЛЬ TV»
62	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Світло»	77	«НОВЫЙ ХРИСТИАНСКИЙ»
63	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Студія 1+1»	78	«1+1 УКРАЇНА»
		79	«1+1 International»

			80	«1+1»
64	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ТРОФЕЙ ТВ»		81	«ТРОФЕЙ»
65	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «ЮНС»		82	«UNC»
66	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЯ «МУЛЬТІ МЕДІА СЕРВІС»		83	«K1»
67	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телестудія «Астра-ТБ»		84	«KPT»
68	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕСТУДІЯ «СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЇ»		85	«НТН»
69	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТОТВЕЛЬД»		86	«XSPORT»
	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТРК «Інтеррадіо»		87	«4»
70	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТРК Міський телеканал»		88	«ТВ-1»
71	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «УНІАН ТБ»		89	«ПЛЮСПЛЮС»
72	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЛАР МЕДІА»		90	«СОНЦЕ»
73	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕКАНАЛ СТБ»		91	«С-Можливо все!»
			92	«Твій серіал»
74	Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕДІА ГРУПА «НАДІЯ»		93	«Надія»
75	Товариство з обмеженою відповідальністю «МУЗИЧНИЙ ТЕЛЕКАНАЛ РУ М'ЮЗІК»		94	посмішка чоловічка, поміщена в чотирикутник із округленими кутами з написом EUMUSIC
76	Товариство з обмеженою відповідальністю «Сіріус Медіа Продакшн»		95	«Si SIRIUS»
77	Товариство з обмеженою відповідальністю Студія «Місто»		96	«Ц ЦЕНТРАЛЬНИЙ»
78	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕОДИН»		97	«M2»
			98	«M1»
79	Центральна телерадіостудія Міністерства оборони України		99	«Армія TV»
ASTRA 1G, 31,5° сх.д.	-	Акціонерне товариство «Національна суспільна телерадіокомпанія України»	100	«КРЫМ»
Azerspace-1, 46° сх.д.	80	ПІДПРИЄМСТВО ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН (РЕЛІГІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОФСПІЛКИ) «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «Е-ЛІМПІК»	101	«EQUALYMPIC»

	81	Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО «ПРАВДАТУТ»	102	«ПРАВДА ТУТ»
	82	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телеканал «ІНРЕЙТИНГ ТІВІ»	103	«InRating»
	83	Товариство з обмеженою відповідальністю «ФЕШН ТВ-УКРАЇНА»	104	«FASHIONTV»
	84	Товариство з обмеженою відповідальністю «ЮКРЕЙНІАН ФЕШН ГРУП»	105	«UA FASHION TV»
Eutelsat Ka-Sat 9, 9° сх.д.	-	Товариство з обмеженою відповідальністю «НАШЕ МЕДІА»	106	«#НАШЕ ПЕТРО»
Hotbird-13, 13° сх.д.	-	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»	107	«FREEDOM»
	-	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГОЛДБЕРРІ»	108	велика (прописна) біла літера «Е» на блакитному фоні з маленькими червоними та помаранчевими квадратами
Türksat-3A, 42° сх.д.	-	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»	109	«FREEDOM»

Супутникове радіомовлення (2023)

Супутник	Суб'єкти у сфері лінійного аудіального медіа-сервісу		Вихідні дані	
Astra 4A, 5° сх. д	1	АТ «НСТУ»	1	«Українське радіо»
			2	«УКРАЇНСЬКЕ РАДІО» (подана заява на позивний «Радіоточка»)
			3	«Радіо Промінь»
			4	«Радіо Культура»
			5	«fm тиса»
			6	«ГОЛОС ДОНБАСУ»
	2	ТОВ «ТРК Еммануїл»	7	«радіо Еммануїл»
Amos 3/7, 4° зах. д.	3	ТОВ «Телевізійна компанія «Атлант-СВ»	8	«Радіо Майдан»

Доступ до програм та розміщення вітчизняних телерадіопрограм на іноземних супутниках

Назва супутникового ретранслятора	Країна походження	Кількість каналів
Amos 3/7	Ізраїль	32 ТБ + 1 РМ
Astra 4A	Швеція	72 ТБ +7 РМ
Astra 1G	Швеція	1
Eutelsat Ka-Sat 9	Франція	1
Hot Bird 13°	Франція	2
Azerspace-1	Азербайджанська Республіка	5
Türksat-3A	Турецька Республіка	1
Загалом		114 ТБ + 8 РМ
Відкритих каналів (за ліцензією)		68 ТБ + 8 РМ
Кодованих каналів (за ліцензією)		46 ТБ
Відкритих каналів (за даними моніторингу)		66 ТБ + 7 РМ
Кодованих каналів (за даними моніторингу)		16 ТБ
Відсутність мовлення (за даними моніторингу)		34 ТБ + 1 РМ